National restoration plan (NRP)	
1. **Basic information**	
1.1. Member State	**Finland**
1.2. Date of submission of the plan	**2026-09-01**
1.3. Responsible or coordinating body/bodies	**Ympäristöministeriö**
1.4. Is this a revised version of the NRP? (Art.19)	Yes/No If 'yes', Additional Information I should be completed **No**
1.5. Summary of the NRP	**Kansallisen ennallistamissuunnitelman laatimisesta Suomessa vastaa valtioneuvosto ympäristöministeriön johdolla. Kukin ministeriö valmistelee omaa toimialaansa koskevan osuuden. Ennallistamissuunnitelman täytäntöönpanon ohjaus ja seuranta kuuluvat toimialallaan kullekin ministeriölle. Eduskunta vastaa puolestaan parlamentaarisesta seurannasta sekä mahdollisesti tarvittavista lakimuutoksista. Ennallistamissuunnitelman toimeenpanosta päättää aina kulloinenkin hallitus ja eduskunta. Suunnitelman toimeenpanon kansallisesta rahoituksesta päättää eduskunta ja se sopeutetaan vuosittain päätettävän valtion budjetin mukaisesti. Lisäksi Ahvenanmaa on Ahvenanmaan itsehallintolain mukaisesti toimittanut Ahvenanmaata koskevan osan ennallistamistoimista sisällytettäväksi Suomen ennallistamissuunnitelmaan. Ennallistamissuunnitelman laatimisen ohjausryhmä, jossa oli kaikkien hallituspuolueiden edustus, laati työn alussa ennallistamissuunnitelman laatimiselle reunaehdot. Ne korostavat kustannustehokkaita, monivaikutteisia ja oikeudenmukaisia toimia, joilla voidaan samanaikaisesti vahvistaa luonnon monimuotoisuutta, tukea elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja turvata kansalaisten perusoikeudet. Suomen kansallisella ennallistamissuunnitelmalla ei ole vaikutusta yksityisten maanomistajien oikeuksiin tai velvollisuuksiin, eikä suunnitelmasta tule suoraan voimaan yksityishenkilöitä sitovia tai heidän omaisuuteensa kohdistuvia päätöksiä. Ennallistamissuunnitelman toimeenpano on yksityisille maanomistajille vapaaehtoista ja heidän on mahdollista saada korvausta suojelusta tai tukia ennallistamistoimiin esimerkiksi METSO- ja Helmi-ohjelmien kautta. Ennallistamisasetuksen toimeenpano toteutetaan Suomessa julkisen talouden suunnitelman ja valtiontalouden kehysten puitteissa. Toimenpiteiden laajuus, ajoitus ja kohdentaminen sovitetaan käytettävissä olevaan rahoitukseen. Ensisijaisina toimeenpanokeinoina käytetään vapaaehtoisuuteen perustuvia ohjelmia, markkinaehtoisia kannustimia sekä olemassa olevia tukijärjestelmiä. Tavoitteena on, että ennallistamissuunnitelman toimeenpano tapahtuu mahdollisimman kustannustehokkaasti ja että**

	sen kansantaloudelliset, aluetaloudelliset ja maaseutuvaikutukset minimoidaan. Ennallistamistoimet priorisoidaan niiden ekologisen vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden perusteella siten, että käytettävissä olevilla resursseilla saavutetaan mahdollisimman suuri ympäristöhyöty. **Ennallistamissuunnitelman toteuttamisen kokonaiskustannuksiksi vuosille 2026–2050 on Suomessa arvioitu yhteensä noin 1,2 miljardia euroa vuodessa. Tästä kustannuksia valtiolle arvioidaan olevan nykytason perusteella n. 900 miljoonaa euroa vuodessa. Ennallistamissuunnitelman toimenpiteiden nykyinen määrärahataso on noin 648 miljoonaa euroa vuodessa. Tällä hetkellä kustannuksista on katettu valtion budjetista n. 300 miljoonaa euroa vuodessa. EU-rahoitusta on ollut noin 140 miljoonaa euroa, josta 131 miljoonaa euroa on ollut CAP-rahoitusta. Vesien- ja merenhoidon suunnitelmien velvoitteista koituvia kulua yksityisille toimijoille ja kunnallisille toimijoille on kokonaissummasta ollut noin 208 miljoonaa euroa vuodessa. Nämä kustannusarviot ovat alustavia, luonteeltaan teknisiä ja kuvastavat asetuksen toimeenpanon vaatimaa laajuutta vuoteen 2050 saakka. Tulevalla EU:n rahoituskaudella Suomen tavoitteena on hyödyntää EU rahoitusta ennallistamiseen. Suomi neuvottelee aktiivisesti EU-komission kanssa suunnitelmaluonnoksen lähettämisen jälkeen, jotta kansalliset tarpeet, lisärahoitus ja muut kansallisesti tärkeät osa-alueet otetaan komission palautteessa huomioon. Mikäli komissio edellyttää kunnianhimoisempia toimia kuin mitä kansallisesti on taloudellisesti mahdollista toteuttaa, tulee rahoituksen järjestyä EU:n kautta. Suomi on johdonmukaisesti tuonut esiin, että asetuksen toimeenpano ei saa muodostua kohtuuttoman kalliiksi jäsenmaille, ja että EU:n tulee osallistua kustannuksiin, mikäli se edellyttää laajamittaisia toimia. Kansallisen ennallistamissuunnitelman luonnoksessa on esitetty 57 toimenpidettä, joilla suunnitelman tavoitteet pyritään saavuttamaan. Keskeisimpiä toimenpiteitä ovat: Helmi-elinympäristöohjelman laajentaminen ja tehostaminen, METSO-ohjelman jatkaminen, soiden tilan kokonaissuunnitelman laatiminen, kotieläinten laiduntamisen lisääminen, jokiesteiden poistaminen, pölyttäjäkantojen tilan parantaminen, mukautettujen metsänkäyttömenetelmien kehittäminen ja toimeenpano sekä vesien- ja merenhoidon suunnitelmien toimeenpanon tehostaminen mukaan lukien Ahti-ohjelman laajentaminen ja tehostaminen sekä kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisääminen. Nyt EU-komissiolle toimitettava suunnitelmaluonnos ei ole vielä sisällöltään täydellinen versio, vaan sitä on tarkoitus täydentää EU-komission kanssa käytävien keskustelujen ja täydentyvän tietopohjan pohjalta ennen valmiin suunnitelmaversion toimittamista.**
Part A – **Information across targets**	
2. **Preparing and establishing the NRP** (Art.15(3)(w))	
2.1. **Public participation** (Art. 14(20) and Art.15(3)(w))	
2.1.1. Summary of the preparation process, outcome of public participation and stakeholders' engagement	**Ennallistamissuunnitelman valmisteluhanke asetettiin 11.11.2024. Hankkeessa asetettiin ohjausryhmä, projektiryhmä ja viisi teemaryhmää. Suunnitelma valmisteltiin viidessä eri teemaryhmässä sekä projektiryhmässä, joita vetivät ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön asiantuntijat. Teemaryhmät jaettiin ennallistamisasetuksen**

	artikloiden aihealueiden mukaan: 1) maa- ja sisävesiluontotyypit, lajien elinympäristöt sekä virtavedet ja tulvatasanteet, 2) meriluonnon tilan parantaminen, 3) kaupunkiympäristöt, 4) maatalousympäristöt ja pölyttäjäkannat ja 5) metsäluonto. Korkean tason ohjausryhmä, jossa oli jäseninä myös kaikkien hallituspuolueiden edustajat, linjasi ja ohjasi suunnitelman valmistelua sekä asetti sen valmistelulle poliittiset reunaehdot. Teemaryhmien rinnalla toimi lainsäädäntötyöryhmä. Lainsäädäntöryhmä tuki ennallistamissuunnitelman valmistelua ja pyrki tunnistamaan sen edellyttämiä lainsäädäntötarpeita. Tiedepaneelit kokosivat katsauksen asetuksen vaikuttavasta ja oikeudenmukaisesta toimeenpanosta. Kansalaisia kuultiin muun muassa vuonna 2025 järjestetyssä Luonnon tilan parantamisen kansalaispaneelissa. Ennallistamissuunnitelman valmistelijat kirjoittivat useita näkökulmakirjoituksia eri medioihin ja kävivät kymmenissä tilaisuuksissa kertomassa ennallistamisasetuksesta ja ennallistamissuunnitelman valmistelusta. Teemaryhmät kuulivat oman alansa sidosryhmiä valmistelun aikana. Valmistelun aikana järjestettiin yhteensä noin 30 tilaisuutta, jotka käsittelivät ennallistamisen eri teemoja. Kaikille avoimia webinaareja oli kolme. Tilaisuuksiin osallistui noin 6000 henkilöä. Kaikista tilaisuuksista kerättiin palautetta. Maa- ja sisävesiluontotyyppejä käsiteltiin kolmessa maakuntatilaisuudessa sekä marraskuun 2025 virtavesiteemaisessa etätyöpajassa. Kaupunkiympäristöihin liittyviä verkkotilaisuuksia järjestettiin kuusi. Näistä kolme oli avoimia webinaareja ja kolme työpajoja, joissa käsiteltiin muun muassa kaupunkiekosysteemialueiden määrittelyä ja kaupunkivihreän ja latvuspeiton toimenpiteitä. Kaupunkiekosysteemien rajaamisesta järjestettiin kaksi kommenttikierrosta artiklan 8 soveltamisalan piiriin kuuluville Manner-Suomen kunnille. Kaupunkiympäristöjen ennallistamissuunnitelman valmistelua on esitelty myös noin 30 valtioneuvoston ulkopuolisen toimijan järjestämässä tilaisuudessa. Meriteemaryhmä järjesti webinaarin syksyllä 2025 ja esitteli ennallistamissuunnitelman valmistelua useissa sidosryhmätilaisuuksissa. Maatalousympäristöihin ja pölyttäjäkantoihin liittyviä tapahtumia oli seitsemän, mukaan lukien sidosryhmätilaisuus, webinaari, osallistuminen Okra-messuille sekä neljä paikkakuntaa kattanut Tulevaisuuden turvemaat -kiertue. Metsäluontoa käsiteltiin neljässä tilaisuudessa: metsästrategian keskustelutilaisuudessa huhtikuussa 2025, metsänomistajille ja metsäalan toimijoille suunnatussa webinaarissa kesäkuussa 2025, marraskuun 2025 etätyöpajassa, jossa tarkasteltiin metsäluontoa ennallistamissuunnitelmassa sekä maaliskuun 2026 metsänomistajille ja metsäalan toimijoille suunnatussa webinaarissa. Suunnitelmaluonnoksen valmistelussa on huomioitu sidosryhmätilaisuuksista kerättyjen aineistojen perusteella paikallisia sekä yleisiä tarpeita. Laki saamelaiskäräjistä (974/1995) edellyttää saamelaisten oikeuksien huomioon ottamista viranomaisten ja muiden julkisia hallintotehtäviä hoitavien toiminnassa (9 a §). Sen mukaan viranomaisten ja muiden julkisia hallintotehtäviä hoitavien tulee 9 §:ssä tarkoitettuja toimenpiteitä suunnitellessaan ja toteuttaessaan käytettävissä olevin keinoin: 1. edistää saamen kielten ylläpitämistä ja kehittämistä sekä saamelaisten oikeutta ja edellytyksiä ylläpitää ja kehittää kulttuuriaan mukaan lukien perinteisiä elinkeinojaan; ja 2. vähentää toimenpiteistään aiheutuvia kielteisiä vaikutuksia saamen kielille sekä saamelaisten oikeudelle ja edellytyksille ylläpitää ja kehittää omaa kulttuuriaan mukaan lukien perinteisiä elinkeinojaan. Saamelaiskäräjälain 9 a §:n mukaiset neuvottelut käytiin Saamelaiskäräjien kanssa 11.5.2026. Suomen ennallistamissuunnitelmaluonnoksen yhteenveto oli lausunnoilla 2.7.2026–27.8.2026. Lausuntoja annettiin yhteensä 187 kappaletta. Näistä yksityishenkilöiden lausuntoja oli 17 kappaletta. Lausuntojen perusteella yhteenvetoon on tehty selventäviä muutoksia ja teknisiä korjauksia.

2.2. **Considerations of the diversity of situations in various regions** (Art.14(16)(c) and 15(6))	
2.2.1. Considerations of the diversity of situations in regions, including their social, economic and cultural requirements, regional and local characteristics and population density (Art. 14(16)(c) and 15(6)) (optional)	a) cross-cutting considerations b) article-specific considerations – indicate one or more article(s) from the code list of articles c) article-specific considerations
2.3. **Considerations of the specific situation of outermost regions (if applicable)** (Art. 14(16)(c) and Art.15(3)(o))	
2.3.1. Considerations of remoteness, insularity, small size, difficult topography, and climate in outermost regions	
2.3.2. Considerations of the biodiversity in outermost regions	
2.3.3. Considerations of associated costs for protection and restoring the ecosystems of outermost regions	
3. **Contributions to overarching targets and objectives set out in Art.1**	
3.1. Contribution to overarching objectives set out in Art.1(1) (optional)	
3.2. Extent of land and sea areas that are subject to restoration measures by 2030	a) indicative extent of land areas planned to be covered by effective and area-based restoration measures by 2030 (km^2) **338490** b) indicative extent of sea areas planned to be covered by effective and area-based restoration measures by 2030 (km^2) **52470**

3.3. Extent of land and sea areas that are subject to restoration measures by 2050 (optional)	a) best estimate or range of the indicative extent of land areas planned to be covered by effective and area-based restoration measures by 2050 (km^2) **Best: 338490** b) best estimate or range of the indicative extent of sea areas planned to be covered by effective and area-based restoration measures by 2050 (km^2) **Best: 52470**
4. **General co-benefits, related policies and financial information**	
4.1. **General co-benefits and impacts (Art.15(3)(r) and (s))**	
4.1.1. Co-benefits for climate change mitigation (Art.15(3)(r))	a) cross-cutting co-benefits **Merkittävimmät sivuhyödyt ilmanmuutoksen hillitsemiselle: 12 artiklan metsäindikaattorit: Luonnonvarakeskuksen tekemän selvityksen mukaan ennallistamisasetuksen 12 artiklan metsäindikaattoreilla on maankäyttösektorin ilmastotoimien näkökulmasta synergiahyötyjä etenkin metsäkadon ehkäisyyn, joutoalueiden ja heikkotuottoisten peltojen metsitykseen, metsäpinta-alan laajentamiseen sekä suonpohjien ilmastokestävään jatkokäyttöön. Ilmastohyötyjen suuruus vaihtelee toimenpidekohtaisesti ja tarkasteltavan aikaskaalan mukaan. http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-974-1 - 11 artiklan turvepellot: Luonnonvarakeskuksen tekemän vaikutusarvion mukaan skenaarioista riippuen turvepeltojen vettämistoimilla saavutetteva päästövähennys voisi olla 0,08-0,96 Mt CO2-ekv. vuodessa olettaen, että vetettävä peltoala on lähtökohtaisesti nurmen viljelyssä. Päästövähennyksiin vaikuttavat pellon käyttömuoto sekä vedenpinnan korkeus vettämisen jälkeen. Lisäksi pitkällä aikavälillä vettämisellä voi olla ravinnepäästöjä vähentävä vaikutus. https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-419-156-2 - Turvepeltojen ennallistamisvelvoitteiden kompensoiminen turvetuotantoalueilla ja ojitetuissa suometsissä voi myös osaltaan edistää ilmastonmuutoksen hillintää. Luonnonvarakeskuksen selvityksen mukaan todennäköisin vettämiseen soveltuva pinta-ala turvetuotantoalueilla olisi reilut 10 000 ha ja metsäojitettujen soiden osalta valtion mailla arviolta korkeintaan 190 000 ha. Art. 11 joustoelementtien päästövähennysvaikutus riippuu toteutuvista pinta-aloista, alan aiemmasta käyttömuodosta ja vedenpinnan tasosta. https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-993-2 - 4 artikla: ilmastonmuutoksen hillintään kohdistuvia hyötyjä saadaan erityisesti metsien suojelun sekä käsittelytapojen muutoksen sekä soiden ennallistamisen kautta. Soiden ennallistamisen hyödyt ovat tapauskohtaisesti erilaisia lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä, mutta pitkällä aikavälillä soiden hiilivarastot vahvistuvat. 8 artiklan mukainen kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisääminen kaupunkiympäristöissä vähentää maankäyttösektorin kasvihuonekaasupäästöjä ja lisää hiilinieluja ja -varastoja.**

	b) article-specific co-benefits – indicate one or more article(s) from the code list of articles (optional) c) article-specific co-benefits (optional)
4.1.2. Co-benefits for land degradation neutrality (Art.15(3)(r))	a) cross-cutting co-benefits **Maan köyhtyminen johtuu ihmisen aiheuttamista paineista, jotka heikentävät maan käyttökelpoisuutta, monimuotoisuutta, maaperän hedelmällisyyttä ja yleistä terveyttä. Kansallisen ennallistamissuunnitelman (NRP) toimenpiteet tukevat YK:n aavikoitumissopimuksen (UNCCD) maanköyhtymättömyyden (LDN) perusperiaatteita. Näihin kuuluu uuden köyhtymisen ehkäiseminen ylläpitämällä terveitä maa-alueita, olemassa olevan köyhtymisen vähentäminen kestävällä maankäytöllä, joka parantaa biodiversiteettiä, maaperän terveyttä ja ruoantuotantoa, sekä jo köyhtyneiden alueiden ennallistaminen luonnontilaisiksi tai tuottavammiksi. NRP:n toimet, kuten ojitettujen turvemaiden uudelleenvetäminen, kosteikkojen ja jokien ennallistaminen, metsien biodiversiteetin parantaminen sekä kaupunkivihreän lisääminen, vahvistavat maaperän terveyttä, vedenpidätyskykyä ja ekosysteemien toimintaa. Ne auttavat estämään lisäköyhtymistä ja korjaavat aiempia vaurioita. Toimenpiteet edistävät myös UNCCD:n tavoitteita ekosysteemipalvelujen ylläpitämisestä tai parantamisesta, sillä ennallistetuilla alueilla veden puhdistuminen, hiilen varastoituminen ja pölytys lisääntyvät. Parantamalla maatalouden elinympäristöjä ja tukemalla monimuotoisia pölyttäjäkantoja NRP edistää maan tuottavuuden ja ruokaturvan ylläpitämistä tai parantamista. Ennallistetuissa ekosysteemeissä on enemmän biodiversiteettiä ja parempi kyky kestää ilmaston ääri-ilmiöitä, mikä lisää maankäytön ja siihen tukeutuvien yhteisöjen resilienssiä. Suunnitelma luo myös synergioita sosiaalisten, taloudellisten ja ympäristötavoitteiden kanssa tukemalla maaseutuelinkeinoja, parantamalla virkistysmahdollisuuksia ja edistämällä ilmastonmuutoksen hillintää. Kestävän maankäytön ja pitkäjänteisen ekologisen elpymisen kautta NRP vahvistaa vastuullista ja osallistavaa maanhallintaa.** b) article-specific co-benefits – indicate one or more article(s) from the code list of articles (optional) c) article-specific co-benefits (optional)
4.1.3. Foreseeable socio-economic impacts and estimated benefits of	a) cross-cutting socio-economic impacts and estimated benefits **Luonto on keskeinen alueiden vetovoimatekijä, jolla on merkitystä paitsi matkailun, myös alueen nykyisten ja tulevien asukkaiden hyvinvoinnin kannalta. Erityinen luonto houkuttelee matkailijoita, mutta alueen**

the restoration measures referred to in Art.4 to 12 (Art.15(3)(s))	**tavanomainen luonto on tärkeää paikallisten viihtyvyydelle ja jokapäiväiselle virkistäytymiselle. Vetovoimainen luonto voi tukea aluetaloutta merkittävästi. Metsähallituksen luontopalvelujen selvityksen mukaan vuonna 2024 kaikkien 41 kansallispuiston kävijöiden kokonaistulo- ja työllisyysvaikutukset olivat yhteensä 285,8 milj. euroa ja 2 247 henkilötyövuotta sekä kaikkien kuuden valtion retkeilyalueen vastaavasti 12,4 milj. euroa ja 105 henkilötyövuotta. Suojelualueiden määrän lisääminen, luonnon ennallistaminen, talousmetsien monimuotoisuuden vahvistaminen ja vesien ja meren hyvä tila lisäävät alueiden ekosysteemien kestävyyttä sekä palautumiskykyä, mikä puolestaan tukee yhteiskuntaa, turvaa taloutta, työpaikkojen säilymistä, ihmisten omavaraisuutta sekä henkistä kriisinkestävyyttä. Kaupunkiympäristöjen viherryttämisellä ja erityisesti kaupunkipuiden lisäämisellä on monipuolisia myönteisiä terveysvaikutuksia. Lisääntyvä luontoaltistus vähentää stressiä, parantaa mielenterveyttä ja immuunipuolustusta sekä alentaa sydän- ja verisuonitautien riskiä. Kaupungeissa asuinalueen vihreys yhdistyy pienempään riskiin sairastua masennukseen sekä tyypin kaksi diabetekseen. Lasten ja nuorten päiväkoti- ja kouluympäristöjen viherryttäminen lisää liikkumista sekä tasa-arvoista mahdollisuutta luontokosketukseen ja luonnon hyvinvointihyötyihin. Kaupunkivihreä ja katupuut parantavat ilman laatua ja voivat vaimentaa melua. Hellejaksojen aikana kaupunkipuut ja muu kasvillisuus viilentävät paikallisilmastoa ja tarjoavat varjoa, mikä on erityisen tärkeää haavoittuville väestöryhmille. Kaupunkien viherryttämisen terveys- ja hyvinvointivaikutukset voivat myös vähentää terveydenhuollon kustannuksia. Vesi ja meriekosysteemien parantaminen ravinnekuormitusta vähentämällä ja tehokkaampi vesivarojen hallinta ovat tärkeitä huoltovarmuuden kannalta. Maatalouden kestävillä viljelykäytännöillä ja pölyttäjien kantojen turvaamisella vahvistetaan ruokaturvaa. Ekosysteemien riittävällä ja oikeanlaisella ennallistamisella voidaan saavuttaa merkittäviä yhteishyötyjä maanpuolustuksen kanssa.** b) article-specific socio-economic impacts and estimated benefits – indicate one or more article(s) from the code list of articles (optional) c) article-specific socio-economic impact and estimated benefits (optional)
4.1.4. Other potential impacts and co-benefits (e.g. list of Sustainable Development Goals, food security, Zero Pollution Action Plan) (optional)	a) cross-cutting impacts and co-benefits **Ennallistamissuunnitelman toimet, kuten ojitettujen turvemaiden uudelleenvetäminen, vesien, meren ja jokien tilan parantaminen, metsien biodiversiteetin parantaminen sekä kaupunkivihreän ja kaupunkipuuston latvuspeiton lisääminen, tukevat laajasti YK:n Agenda 2030 -toimintaohjelman kestävän kehityksen tavoitteita (Sustainable Development Goals, SDG). Luonnon tilan parantamista ja monimuotoisuutta parantavat toimenpiteet edistävät erityisesti tavoitteita SDG15 Maanpäällinen elämä, SDG13 Ilmastotekoja, SDG14 Vedenalainen elämä sekä SDG6 Puhdas vesi ja sanitaatio. Kaupunkiympäristöjen viherryttäminen tukee erityisesti tavoitteita SDG11 Kestävät kaupungit ja yhteisöt sekä SDG3 Terveyttä ja hyvinvointia. Ennallistamisen talous- ja työllisyysvaikutukset voivat osaltaan edistää tavoitetta SDG8 Työ ja talouskasvu.** b) article-specific impacts and co-benefits – indicate one or more article(s) from the code list of articles c) article-specific impacts and co-benefits

4.2. **Policies and measures taken into account**	
4.2.1. Consideration of climate change scenarios for the planning of the type and location of restoration measures (Art.15(3)(t)(i))	a) transversal considerations **Ekosysteemien toiminnan turvaaminen edistää ilmastonmuutokseen sopeutumista, koska monimuotoinen luonto kestää ja sietää paremmin ilmastonmuutoksen vaikutuksia. Ekosysteemien toiminnallisen monimuotoisuuden väheneminen tekee ekosysteemeistä alttiita erilaisille häiriöille. Ilmastonmuutoksen myötä yleistyvät sään ääri-ilmiöt ja nopeasti lämpenevä ilmasto, ovat uhka ekosysteemeille ja niihin perustuville elinkeinoille. Ekosysteemien iskunkestävyyden parantaminen on metsätalouden ja maatalouden turvaamisen kannalta tärkeää. Ennallistamisen suunnittelussa on huomioitava muuttuvat ilmasto-olot ja niihin liittyvät epävarmuudet, sillä pitkällä aikavälillä eri ilmastoskenaarioiden erot kasvavat. Ennallistamisen vaikuttavuudesta muuttuvassa ilmastossa tarvitaan jatkossa lisää tutkimusta. Tietoa kaivataan muun muassa toimenpiteiden pitkäaikaisesta kestävyydestä, kustannustehokkuudesta ja siitä, millaiset kohteet tuottavat suurimman hyödyn sekä luonnolle että riskienhallinnalle. Myös pitkäjänteinen seuranta, sopeutuva toteutus sekä eri toimijoiden yhteistyö ja rahoitusmallien kehittäminen ovat välttämättömiä.** b) article-specific considerations (optional) c) article-specific considerations (optional)
4.2.2. Consideration of information available at the time of planning about unavoidable habitat transformations directly caused by climate change (Art.4(14)(b), Art.4(15)(b), Art.4(16)(b), Art.5(11)(b), Art.5(12)(b), Art.5(13)(b), and Art.12(4)(b)) (optional)	**Suomi ei aseta palsasoille ennallistamistavoitteita, koska ilmastomuutoksen vuoksi niiden ennallistaminen ei ole käytännössä mahdollista.**

4.2.3. Consideration of information available at the time of planning about large-scale force majeure, including natural disasters (Art.4(14)(a), Art.4(15)(a), Art.4(16)(a), Art.5(11)(a), Art.5(12)(a), Art.5(13)(a), and Art.12(4)(b)) (optional)	
4.2.4. Consideration of the potential of restoration measures to minimise climate change impacts on nature, to prevent or mitigate the effects of natural disasters and to support adaptation (Art.15(3)(t)(ii))	a) cross-cutting considerations **Ennallistaminen tukee useita sektoritavoitteita: biodiversiteetin turvaamista, vesiensuojelua, riista- ja kalalajien sopeutumista sekä ilmastonmuutoksen hillintää. Valuma-aluekohtainen suunnittelu ja luontopohjaiset ratkaisut, kuten kosteikot, soiden ja ojitusalueiden ennallistaminen, veden palauttaminen ja kaupunkien viherryttäminen tukevat luonnon monimuotoisuutta ja ilmastoriskien hallintaa. Luontopohjaiset ratkaisut tarjoavat mahdollisuuden yhdistää ilmastonmuutokseen sopeutuminen, riskienhallinta, hiilen sidonta, luonnon monimuotoisuus ja ihmisten hyvinvointi. Esimerkiksi kosteikot ja viivytysalueet voivat tasata vedenkiertoa ja vähentää riskejä sekä tulva- että kuivuuskausina. Kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisäämisen toimenpiteet tukevat myös kansallisen ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelman tavoitteita parantaa rakennetun ympäristön toimialan kykyä sopeutua ilmastomuutokseen, ilmastomuutoksen sopeutumisen ja luontokadon pysäyttämisen toisiaan tukevaa roolia, luontopohjaisten ratkaisujen vakiintumista sekä helteen terveyshaittojen ehkäisemistä.** b) article-specific considerations (optional) c) article-specific considerations (optional)
4.2.5. Consideration of synergies with national adaptation strategies or plans and national disaster risk assessment reports (Art.15(3)(t)(iii))	a) cross-cutting considerations **Suomen sopeutumispolitiikassa ennallistamisella on keskeinen rooli sekä luonnon monimuotoisuuden vahvistamisessa että ilmastoriskien hallinnassa. Nämä korostuvat KISS2030 ja maa- ja metsätalousministeriön sopeutumissuunnitelmissa. KISS2030 korostaa luontopohjaisten ratkaisujen merkitystä erityisesti maankäytön suunnittelussa, hulevesien hallinnassa ja maa- ja metsätaloudessa. Kuivuusriskien hallintaa on kehitetty kansallisten suuntaviivojen pohjalta. Suomessa on tehty valtakunnallinen kuivuusanalyysi, ja varoituspalvelu toimii kasvukaudella. Maataloudessa kuivuuteen varautuminen edellyttää parempaa vesienhallintaa, kuten säätösalaojitusta, kastelujärjestelmiä ja viljelymenetelmiä, jotka parantavat maan vedenpidätyskykyä. Turvepeltojen rooli kuivuusriskien hallinnassa on monimutkainen, ja niiden kokonaismerkitystä huoltovarmuudelle arvioidaan tapauskohtaisesti. Tulvariskien hallintaa ohjaavat tulvadirektiivi sekä kansallinen**

	lainsäädäntö. Tulvariskialueille laaditaan kartoitukset ja hallintasuunnitelmat, joissa huomioidaan ilmastonmuutoksen vaikutukset. Toimenpiteet korostavat monihyötyisiä luontopohjaisia ratkaisuja, joita pyritään lisäämään vuoden 2028 vesienhoito- ja tulvariskienhallintakierroksesta alkaen. Metsätaloudessa kuivuus lisää erityisesti kuusikoiden herkkyyttä tuhoille, kuten kirjanpainajalle ja juurikäävälle. Hyvällä vesienhallinnalla voidaan vähentää kuivumista ja vesistökuormitusta, erityisesti turvemailla. Jatkuvapeitteinen metsänkasvatus ja suometsien kestävä hoito ovat keskeisiä toimenpiteitä. b) article-specific considerations (optional) c) article-specific considerations (optional)
4.2.6. Overview of the interplay between the measures included in the national restoration plan and the national energy and climate plan (Art.15(3)(t)(iv))	a) across-cutting overview **Maatalouden kasvihuonekaasupäästöihin ja niiden vähentämiseen sekä maatalousmaiden hiilensidontaan ja hiilivarastojen ylläpitoon vaikuttavia toimia sisältyy sekä keskipitkän aikavälin ilmastopoliittiseen suunnitelmaan että maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaan. Nämä toimet ovat yhdenmukaisia EU:n ennallistamisasetuksen tavoitteiden kanssa. Maataloudessa ilmastotoimia toteutetaan erityisesti Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) kautta. Edellä mainitut suunnitelmat sisältävät useita erityisesti turvemaihin liittyviä toimia. Turvepeltojen päästöt vaihtelevat maankäyttömuodon ja pohjaveden pinnan mukaan. Siksi turvemaiden viljelyn ilmastokestävyyttä voidaan parantaa viljelykäytännöillä ja erityisesti vesitaloutta säätelemällä. Kivennäismaiden hiilensidontaa edistetään CAP-kaudella 2023–2027 muun muassa ehdollisuuden vaatimuksilla, kuten pysyvien nurmien vaatimuksella, sänki- tai kasvipeitteisyysvaatimuksella kesannoilla, vähennetyn muokkauksen vaatimuksella talviaikaisen kasvipeitteisyyden yhteydessä sekä sängen polton kiellolla. Ekosysteemipalveluja edistäviin CAP-ekojärjestelmiin sisältyy talviaikainen kasvipeitteisyys sekä luonnonhoito- ja viherlannoitusnurmet. Maatalouden ympäristökorvauksissa hiiliviljelyä tuetaan esimerkiksi kerääjäkasvien, maanparannus- ja viherlannoituskasvien, vaihtoehtoisten kasvinsuojelumenetelmien sekä kiertotaloutta edistävien toimien kautta. Maankäyttö-, maankäytön muutoksen ja metsätalouden (LULUCF) sektorilla suurimmat päästöt aiheutuvat metsien ja peltomaiden ojitettujen turvemaiden maaperästä. Lisäksi pienempiä päästöjä syntyy käsitellyistä kosteikoista, mukaan lukien turvetuotantoalueet, epäonnistuneista metsäojituksista sekä ojitusalueista, joiden kunnostusojitusta ei ole tehty ja jotka ovat palautuneet kosteikoiksi. Vuonna 2022 valmisteltu maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma linjaa, miten LULUCF-sektorin päästöjä voidaan vähentää ja miten hiilinieluja ja hiilivarastoja voidaan vahvistaa. Vaikutuksiltaan tehokkaimmiksi toimiksi on tunnistettu metsäkadon pysäyttäminen ja turvemailla toteutettavat toimet. Myös kansallisen ennallistamissuunnitelman (NRP) toimenpiteet — kuten metsien ennallistaminen, kosteikkojen ennallistaminen ja maaperän parantaminen — edistävät maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista. Lisäksi hallituksen uusi metsätalouden toimenpidepaketti, jonka tavoitteena on vahvistaa metsien kasvua ja hiilensidontaa, tukee näitä tavoitteita. Esimerkiksi uutta metsityksen tukimallia valmistellaan parhaillaan.**

	b) article-specific overview (optional) c) article-specific overview (optional)
4.2.7. Consideration of key EU and national policies with relevance to biodiversity taken into account (Art.14(14)) (optional)	a) cross-cutting considerations b) article-specific considerations c) article-specific considerations
4.2.8. Overview of the interplay with the national common agricultural policy (CAP) strategic plan (Art.15(5))	a) cross-cutting overview **Kansallinen ennallistamissuunnitelma ja Suomen CAP-strategiasuunnitelma täydentävät temaattisesti toisiaan. CAP-strategiasuunnitelma tarjoaa toimenpiteitä ja rahoitusmahdollisuuksia, joiden kautta voidaan edistää sille asetettuja tavoitteita. Näistä tavoitteista osa liittyy ennallistamissuunnitelman tavoitteiden toteuttamiseen. Huomioon tulee ottaa suunnitelmien erilaiset toteutusajat ja se, että CAP-strategiasuunnitelmat on laadittu ennen ennallistamisasetuksen voimaantuloa tai kansallisen ennallistamissuunnitelman valmistelua. CAP-strategiasuunnitelman ympäristö- ja ilmastotoimenpiteillä, niin sanotulla vihreällä arkkitehtuurilla, edistetään ympäristö- ja ilmastoviisasta maataloutta ja ne osaltaan tukevat myös ennallistamissuunnitelman tavoitteita. CAP-strategiasuunnitelma muodostaa keskeisen rahoituslähteen erityisesti maatalousmailla ja maaseutualueilla toteutettaville ympäristö- ja ilmastotoimenpiteille, sillä merkittävä osa Suomen CAP-strategiasuunnitelman rahoituksesta kohdistuu näihin tavoitteisiin. Muut rahoituslähteet, mukaan lukien kansallinen rahoitus, täydentää tätä rahoituskokonaisuutta. Ennallistamisella tavoitellaan maaseutualueille myös uusia elinkeinomahdollisuuksia, kuten luonnonhoitopalveluja, luonnonarvoon perustuvia tulovirtoja ja matkailumahdollisuuksia, joita esimerkiksi CAP-strategiasuunnitelman investointituilla voidaan edistää. Muun muassa neuvonta-, koulutus- ja kokeilutoiminnan kautta tarjotaan välineitä viljelijöille ja muille maaseudun toimijoille uusien mahdollisuuksien hyödyntämisessä. Kansallinen sidosryhmäosallistaminen ja -yhteistyö (mm. AKIS ja maaseutuverkosto) antavat mahdollisuuksia eri näkökulmien paremmalle ymmärtämiselle ja mahdollistaa ratkaisujen mukauttamisen alueellisiin olosuhteisiin. Riittävät, joustavat ja ennakoitavat taloudelliset kannustimet ovat avain asemassa, jotta viljelijät ja maanomistajat voivat valita ympäristö- ja ilmastotoimenpiteitä ja, jotta näitä toimenpiteitä voidaan toteuttaa paikalliset toimijat ja olosuhteet huomioiden tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.**

	b) article-specific overview (optional) c) article-specific overview (optional)
4.2.9. Identification of existing agricultural and forestry practices, including CAP interventions, that contribute to the restoration objectives (Art.14(10) and 15(5))	Indicate a) and/or b) a) Agricultural and forestry practices **CAP-strategiasuunnitelmassa on sen tavoitteita ja tarpeita vastaavia toimenpiteitä, joista monilla voidaan nähdä olevan suoria tai välillisiä positiivisia vaikutuksia myös ennallistamissuunnitelman tavoitteiden edistämiseen. Tällaisia ovat esimerkiksi ehdollisuus, ekojärjestelmät, ympäristösitoumukset ja -sopimukset, luonnonmukaisen tuotannon korvaus, geenivaratoimenpiteet, tuotannolliset, ei-tuotannolliset ja yleishyödylliset investoinnit, hanketuet ja neuvonta. CAP-strategiasuunnitelman kautta voidaan rahoittaa laajasti erilaisten toimijoiden kestävyyttä edistäviä toimia erilaisissa ympäristöissä, myös metsiin liittyen. Toimijoiden toteuttamien toimenpiteiden vaikutukset ovat usein monihyötyisiä ja edistävät niin sosiaalista, ekologista, kuin taloudellista kestävyyttä. CAP-strategiasuunnitelman ohella on useita kansallisia valtiontukisäädöksiä, jotka tukevat kestävyystavoitteita, kuten luonnonsuojelulain mukaiset tuet sekä Metka-tuet, joiden avulla toimeenpannaan mm. Helmi- ja METSO-ohjelmia.** b) CAP interventions and associated farming practices **References:** Catalogue of CAP interventions Classification scheme based on farming practices
4.2.10. Consideration of strategic critical raw material projects (Art.14(15)) (optional)	a) cross-cutting considerations b) article-specific considerations c) article-specific considerations

4.2.11. Synergies with the national restoration plans of other Member States, where possible (Art. 14(17))	a) cross-cutting overview **Jäsenvaltioiden tulee edistää yhteistyötä ja synergioita erityisesti rajat ylittävien ekosysteemien ja yhteisten merialueiden osalta kansallisia ennallistamissuunnitelmia laatiessaan. Suomi ei ole vielä virallisesti ollut yhteydessä muihin maihin ennallistamistoimien yhteisen suunnittelun suhteen, koska suunnitelmien valmistelu etenee eri vaiheissa eri maissa, mutta Ruotsin, Tanskan ja Viron kanssa on keskustelu ennallistamissuunnitelmien valmistelusta. Mahdollinen ajankohta yhteistyömahdollisuuksien kartoittamiselle voisi olla sen jälkeen, kun maat ovat toimittaneet alustavat suunnitelmansa mutta ennen lopullisten suunnitelmien jättämistä komissiolle. Eri maiden ennallistamistoimien synergiahyötyjä olisi hyvä pohtia Itämeren alueella.** b) article-specific overview(optional) c) article-specific overview (optional)
4.2.12. Other policies taken into account, where applicable (optional)	a) cross-cutting considerations b) article-specific considerations c) article-specific considerations
4.3. **Summary of financial information**	

4.3.1. **Estimation of financial needs to implement the restoration measures** (Art.15(3)(u))	
4.3.1.1. Estimated financial needs (in EUR) to implement the national restoration plan (restoration and non-deterioration measures, horizontal measures)	I. for the period from August 2020 to July 2024, best estimates (optional) II. for the period from August 2024 to June 2032, best estimates III. for the period from July 2032 to December 2050, best estimates or ranges For each of the above-mentioned periods, indicate the following information. There will be an option to compile figures based on the information provided by measure in Part C Section 14.

2024-2032		**One-off / project costs (EUR/year)**		**Annual running costs (EUR/year)**	
		Total	Inside Natura 2000 (optional)	Total	Inside Natura 2000 (optional)
A	***Horizontal measures***				
A.1	*Monitoring and reporting*	Best: 3200000	Best: 1100000	Best: 5800000	Best: 0
A.2	*Research, including filling knowledge gaps*	Best: 4100000	Best: 0	Best: 2100000	Best: 0
A.3	Other ()	Best: 300000	Best: 0	Best: 0	Best: 0
	Other ()				

	Other ()				
	Other ()				
	Other ()				
	Other ()				
	Other ()				
B	***Measures per ecosystem type***				
B.1	*Wetland ecosystems (coastal and inland)*	Best: 34300000	Best: 9500000	Best: 5600000	Best: 3600000
B.2	*Grassland ecosystems*	Best: 2750000	Best: 0	Best: 36600000	Best: 5610000
B.3	*River, lake, alluvial, riparian ecosystems*	Best: 260000000	Best: 11000000	Best: 294000000	Best: 1000000
B.4	*Forest and woodland ecosystems*	Best: 65300000	Best: 5900000	Best: 4800000	Best: 11400000
B.5	*Heath, shrub and scrub ecosystems*	Best: 100000	Best: 600000	Best: 0	Best: 0
B.6	*Rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems*	Best: 500000	Best: 1300000	Best: 900000	Best: 4500000

B.7	*Cropland ecosystems*	Best: 32540000	Best: 0	Best: 239700000	Best: 0
B.8	*Urban ecosystems*	Best: 0	Best: 0	Best: 280000	Best: 0
B.9	*Marine ecosystems*	Best: 47000000	Best: 0	Best: 0	Best: 0
B.10	*Other ecosystems*	Best: 0	Best: 0	Best: 0	Best: 0
C	***Other measures not related to specific ecosystems (optional)***				
C.1	Other ()	Best: 45000	Best: 0	Best: 0	Best: 0
	Total				

2032-2050		One-off / project costs (EUR/year)		Annual running costs (EUR/year)	
		Total	Inside Natura 2000 (optional)	Total	Inside Natura 2000 (optional)
A	***Horizontal measures***				
A.1	*Monitoring and reporting*	[Min: 300000, Max: 600000]	Best: 3050000	[Min: 3900000, Max: 4500000]	Best: 0
A.2	*Research, including filling knowledge gaps*	[Min: 300000, Max: 600000]	Best: 0	Best: 300000	Best: 0
A.3	Other ()	Best: 0	Best: 0	Best: 0	Best: 0
	Other ()				
	Other ()				
	Other ()				
	Other ()				

	Other ()				
	Other ()				
B	***Measures per ecosystem type***				
B.1	*Wetland ecosystems (coastal and inland)*	[Min: 32600000, Max: 64200000]	Best: 6900000	Best: 5500000	Best: 1300000
B.2	*Grassland ecosystems*	Best: 4800000	Best: 0	[Min: 43300000, Max: 87900000]	Best: 5460000
B.3	*River, lake, alluvial, riparian ecosystems*	[Min: 456000000, Max: 532000000]	Best: 0	Best: 293000000	Best: 0
B.4	*Forest and woodland ecosystems*	[Min: 62200000, Max: 77100000]	Best: 26900000	[Min: 5700000, Max: 6200000]	Best: 12200000
B.5	*Heath, shrub and scrub ecosystems*	Best: 0	Best: 0	Best: 0	Best: 0
B.6	*Rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems*	Best: 1400000	Best: 19900000	Best: 900000	Best: 29700000
B.7	*Cropland ecosystems*	Best: 16400000	Best: 0	[Min: 222700000, Max: 256700000]	Best: 0
B.8	*Urban ecosystems*	Best: 0	Best: 0	Best: 0	Best: 0
B.9	*Marine ecosystems*	[Min: 47000000, Max: 51700000]	Best: 0	Best: 0	Best: 0
B.10	*Other ecosystems*	Best: 0	Best: 0	Best: 0	Best: 0

C	***Other measures not related to specific ecosystems (optional)***				
C.1	Other ()	Best: 0	Best: 0	Best: 0	Best: 0
	Total				

4.3.1.2.	Estimated financial support to stakeholders affected by restoration measures or new obligations arising from implementation of the Regulation	I. for the period from August 2020 to July 2024 a) a description b) an estimated value, correspondingly (in EUR)

	I. for the period from August 2024 to June 2032 a) a description **Yksityisille maanomistajille maksetaan korvauksia suojelusta, sekä tukia ja avustuksia ennallistamiseen ja luonnonhoitoon esim. METSO- ja Helmi ohjelmien kautta. Suojelualueiden korvauksista valtaosa ja elinympäristöjen hoidon tuesta ja avustuksista lähes puolet kohdentuu maanomistajille tai muille tuenhakijoille. Suomi on ottamassa käyttöön joutoalueiden metsittämistä koskevan määräaikaisen tuen vuonna 2027. Metsitettävillä alueilla voidaan parantaa metsien kytkeytyneisyyttä. Kaupunkiympäristöjen osalta sidosryhmien taloudellisen tuen tarvetta voidaan arvioida vasta, kun kaupunkivihreän ja latvuspeiton tavoitetasot on määritelty. Euroopan komissio toimittaa kehyksen tavoitetasojen määrittelylle vuoden 2028 loppuun mennessä.** b) an estimated value, correspondingly (in EUR) **[Min: 2500000000, Max: 3000000000]** II. for the period from July 2032 to December 2050, best estimates or ranges a) a description **Yksityisille maanomistajille maksetaan korvauksia suojelusta, sekä tukia ja avustuksia ennallistamiseen ja luonnonhoitoon esim. METSO- ja Helmi ohjelmien kautta. Suojelualueiden korvauksista valtaosa ja elinympäristöjen hoidon tuesta ja avustuksista lähes puolet kohdentuu maanomistajille tai muille tuenhakijoille. Kaupunkiympäristöjen osalta sidosryhmien taloudellisen tuen tarvetta vuosina 2032–2050 voidaan arvioida vasta, kun Euroopan komissio toimittaa kehyksen kaupunkivihreän ja latvuspeiton tavoitetasojen määrittelylle.** b) an estimated value or range, correspondingly (in EUR) **[Min: 6700000000, Max: 8000000000]**
4.3.1.3. Indicative means of intended public financing	I. for the period from August 2020 to July 2024 a) a description b) an estimated value, correspondingly (in EUR)

II. for the period from August 2024 to June 2032

a) a description

Valtiontalouden näkymät ovat erittäin tiukat, eikä valtion rahoitusta ole mahdollista lisätä nykyisestä tasosta. Tämän vuoksi kansallisen ennallistamissuunnitelman tulee perustua kustannustehokkaisiin, selkeärajaisiin ja kansantaloudellisesti kestäviin ratkaisuihin. Ennallistamistoimet priorisoidaan niiden ekologisen vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden perusteella siten, että käytettävissä olevilla resursseilla saavutetaan mahdollisimman suuri ympäristöhyöty. Ennallistamisasetuksen toimeenpano toteutetaan julkisen talouden suunnitelman ja valtiontalouden kehysten puitteissa. Toimenpiteiden laajuus, ajoitus ja kohdentaminen sovitetaan käytettävissä olevaan rahoitukseen. Ensisijaisina toimeenpanokeinoina käytetään vapaaehtoisuuteen perustuvia ohjelmia, markkinaehtoisia kannustimia sekä olemassa olevia tukijärjestelmiä. Olemassa olevia luonnon tilan parantamiseen tähtääviä ohjelmia, kuten Helmi, METSO, Nousu ja Ahti, tehostetaan. Helmi-elinympäristöohjelman tavoitteena on parantaa heikentyneiden elinympäristöjen tilaa ja suojella soita maanomistajien vapaaehtoisuuteen pohjautuen. Ohjelman keskeisimpiä toimenpiteitä ovat soiden vapaehtoinen suojelu ja ennallistaminen, metsäisten elinympäristöjen ennallistaminen ja hoito, perinnebiotooppien, arvokkaiden lintuvesien sekä pienvesien ja rantaelinympäristöjen kunnostus ja hoito sekä suojelualueiden ulkopuolisten kosteikkojen rakentaminen, linnuston syysaikaisen levähdysalueverkoston laajentaminen ja vieraspetojen minkin ja supikoiran poistopyynti. METSO-ohjelman tavoite on parantaa metsäisten luontotyyppien ja metsälajien tilaa ja suojelutasoa. Valtioneuvosto on tehnyt periaatepäätöksen vapaaehtoisesta metsien monimuotoisuuden toimenpideohjelmasta (METSO) vuosille 2026–2040. Ohjelmalla jatketaan maanomistajien vapaaehtoisuuteen perustuvaa metsien suojelua. Ohjelma toteuttaa EU:n ennallistamisasetuksen vuosille 2030 ja 2040 asetettuja monimuotoisuuden suojelun tavoitteita metsien osalta koko maassa. METSO-ohjelma tukee muita toimenpiteitä, joilla pyritään kääntämään metsäisten elinympäristöjen ja lajien heikkenevä kehitys myönteiseen kehityssuuntaan vuoteen 2030 mennessä. Nousu-ohjelman tavoitteena on uhanalaisten vaelluskalakantojen vahvistaminen niiden luontainen elinkierto palauttamalla. Toimenpiteet perustuvat vapaaehtoisuuteen ja ne keskittyvät virtavesien vaellusesteiden poistoon joko esteitä purkamalla tai rakentamalla erilaisia ohitusratkaisuja. Ohjelma tarjoaa valtion vipurahoitusta ja asiantuntija-apua hankkeisiin, joilla on vahva aluetoimijoiden sitoutuminen ja joihin saadaan kumppaneita merkittävällä omarahoitusosuudella. Ahti-ohjelman tavoitteena on edistää toimia vesien ja meren tilan parantamiseksi. Ahti-ohjelmassa tuetaan ja edistetään erityisesti hajakuormituksen hallintaa, kuten ravinteiden kierrätystä, maanparannusaineiden käyttöä maataloudessa, vesistöjen ja valuma-alueen kunnostustoimia sekä kaupunkivesien hallintaa. CAP-suunnitelman toimenpiteillä edistetään vesien- ja merentilan parantamista, peltoluonnon monimuotoisuutta, säilytetään alkuperäisrotuja ja alkuperäiskasvilajikkeita, edistetään perinnebiotooppien ja luonnonlaitumien laadukasta hoitoa sekä maaseutumaiseman säilyttämistä ja hoitoa. Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset ja lakisääteiset hoitovaatimukset ovat EU:n kokonaan tai osittain rahoittamien tukien saamisen ehtona. Monet CAP-suunnitelman toimenpiteet edistävät myös välillisesti luonnon monimuotoisuustavoitteita. Kaupunkiympäristöjen osalta julkisella rahoituksella parannetaan alkuvaiheessa edellytyksiä, esimerkiksi tietopohjaa ja

informaatio-ohjausta, kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisäämiseen. Kaupunkien konkreettisemman viherryttämisen edellyttämää julkisen rahoituksen tarvetta voidaan arvioida vasta, kun kaupunkivihreän ja latvuspeiton tavoitetasot on määritelty. Euroopan komissio toimittaa kehyksen tavoitetasojen määrittelylle vuoden 2028 loppuun mennessä.

b) an estimated value, correspondingly (in EUR)

[Min: 2400000000, Max: 3500000000]

III. for the period from July 2032 to December 2050

a) a description

Valtiontalouden näkymät ovat erittäin tiukat, eikä valtion rahoitusta ole mahdollista lisätä nykyisestä tasosta. Tämän vuoksi kansallisen ennallistamissuunnitelman tulee perustua kustannustehokkaisiin, selkeärajaisiin ja kansantaloudellisesti kestäviin ratkaisuihin. Ennallistamistoimet priorisoidaan niiden ekologisen vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden perusteella siten, että käytettävissä olevilla resursseilla saavutetaan mahdollisimman suuri ympäristöhyöty. Ennallistamisasetuksen toimeenpano toteutetaan julkisen talouden suunnitelman ja valtiontalouden kehysten puitteissa. Toimenpiteiden laajuus, ajoitus ja kohdentaminen sovitetaan käytettävissä olevaan rahoitukseen. Ensisijaisina toimeenpanokeinoina käytetään vapaaehtoisuuteen perustuvia ohjelmia, markkinaehtoisia kannustimia sekä olemassa olevia tukijärjestelmiä. Olemassa olevia luonnon tilan parantamiseen tähtääviä ohjelmia, kuten Helmi, METSO, Nousu ja Ahti, tehostetaan. Helmi-elinympäristöohjelman tavoitteena on parantaa heikentyneiden elinympäristöjen tilaa ja suojella soita maanomistajien vapaaehtoisuuteen pohjautuen. Ohjelman keskeisimpiä toimenpiteitä ovat soiden vapaehtoinen suojelu ja ennallistaminen, metsäisten elinympäristöjen ennallistaminen ja hoito, perinnebiotooppien, arvokkaiden lintuvesien sekä pienvesien ja rantaelinympäristöjen kunnostus ja hoito sekä suojelualueiden ulkopuolisten kosteikkojen rakentaminen, linnuston syysaikaisen levähdysalueverkoston laajentaminen ja vieraspetojen minkin ja supikoiran poistopyynti. METSO-ohjelman tavoite on parantaa metsäisten luontotyyppien ja metsälajien tilaa ja suojelutasoa. Valtioneuvosto on 16.4.2026 tehnyt periaatepäätöksen vapaaehtoisesta metsien monimuotoisuuden toimenpideohjelmasta (METSO) vuosille 2026–2040. Ohjelmalla jatketaan maanomistajien vapaaehtoisuuteen perustuvaa metsien suojelua. Ohjelma toteuttaa EU:n ennallistamisasetuksen vuosille 2030 ja 2040 asetettuja monimuotoisuuden suojelun tavoitteita metsien osalta koko maassa. METSO-ohjelma tukee muita toimenpiteitä, joilla pyritään kääntämään metsäisten elinympäristöjen ja lajien heikkenevä kehitys myönteiseen kehityssuuntaan vuoteen 2030 mennessä. Nousu-ohjelman tavoitteena on uhanalaisten vaelluskalakantojen vahvistaminen niiden luontainen elinkierto palauttamalla. Toimenpiteet perustuvat vapaaehtoisuuteen ja ne keskittyvät virtavesien vaellusesteiden poistoon joko esteitä purkamalla tai rakentamalla erilaisia ohitusratkaisuja. Ohjelma tarjoaa valtion vipurahoitusta ja asiantuntija-apua hankkeisiin, joilla on vahva aluetoimijoiden sitoutuminen ja joihin saadaan kumppaneita merkittävällä omarahoitusosuudella. Ahti-ohjelman tavoitteena on edistää toimia vesien ja meren tilan parantamiseksi. Ahti-ohjelmassa tuetaan ja edistetään erityisesti hajakuormituksen hallintaa, kuten ravinteiden kierrätystä, maanparannusaineiden käyttöä maataloudessa, vesistöjen ja

	valuma-alueen kunnostustoimia sekä kaupunkivesien hallintaa. CAP-suunnitelman toimenpiteillä edistetään vesien- ja merentilan parantamista, peltoluonnon monimuotoisuutta, säilytetään alkuperäisrotuja ja alkuperäiskasvilajikkeita, edistetään perinnebiotooppien ja luonnonlaitumien laadukasta hoitoa sekä maaseutumaiseman säilyttämistä ja hoitoa. Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset ja lakisääteiset hoitovaatimukset ovat EU:n kokonaan tai osittain rahoittamien tukien saamisen ehtona. Monet CAP-suunnitelman toimenpiteet edistävät myös välillisesti luonnon monimuotoisuustavoitteita. Kaupunkien konkreettisen viherryttämisen edellyttämää julkisen rahoituksen tarvetta vuosina 2032–2050 voidaan arvioida vasta, kun Euroopan komissio toimittaa kehyksen kaupunkivihreän ja latvuspeiton tavoitetasojen määrittelylle. b) an estimated value or range, correspondingly (in EUR) **[Min: 1120000000, Max: 1310000000]**
4.3.1.4. Indicative means of intended private financing	I. for the period from August 2020 to July 2024 a) a description b) an estimated value, correspondingly (in EUR) II. for the period from August 2024 to June 2032 a) a description **Vesien ja merenhoidon suunnitelman toteutukseen liittyy yksityisen sektorin rahoitusta velvoitteiden mukaisesti n. 208 000 000 €/v. Suomen tavoitteena on lisätä yksityisen rahoituksen määrää osana ennallistamissuunnitelman toimeenpanoa ohjauskeinoja kehittämällä. Määrällistä tavoitetta ei kuitenkaan pystytä tässä vaiheessa antamaan. Vapaaehtoisen ekologisen kompensaation avulla ihmistoiminnasta luonnon monimuotoisuudelle aiheutunut haitta hyvitetään lisäämällä luonnon monimuotoisuutta vastaavasti toisaalla. Samoja yksiköitä voidaan käyttää vapaaehtoisen haittojen hyvittämisen lisäksi myös vapaaehtoisiin luontotekoihin. Luontoteolla tarkoitetaan luonnonarvoja lisäävillä toimilla tuotettujen luonnonarvojen käyttämistä esimerkiksi yritysten luontovastuullisuuden osoittamiseen tai muuhun luonnon monimuotoisuutta tukevaan toimintaan. Vapaaehtoisten luonnonarvomarkkinoiden vauhdittamiseksi vuonna 2026 laadittiin hallinnon ja sidosryhmien yhteistyöllä kansallinen luonnonarvomarkkinoiden tiekartta vuosille 2026-2035. Tiekartassa tunnistetaan lyhyen ja keskipitkän aikavälin tavoitetila sekä toimenpiteet kansallisille luonnonarvomarkkinoille. Luonnonarvomarkkinat kattavat suojelun lisäksi myös ennallistamista ja luonnonhoitoa. Selvitetään luonnonarvo- ja hiilikaupan mahdollisuuksia luontotyyppien tilan parantamisessa. Luonnonarvomarkkinoita**

	voitaisiin soveltaa myös mm. pienvesien kunnostamiseen sekä peltojen vettämiseen. Luonnonhoidon osalta markkinamalleja voitaisiin kehittää esimerkiksi kuolleiden puiden säästämiselle ja lisäämiselle sekä eri-ikäisrakenteisen metsien osuuden lisäämiselle talousmetsissä. Ennallistamisen rahoituksen buustaus –selvityksen mukaan yksityisen sektorin vapaaehtoisen luontotyön rahoituksen suuruusluokka on noin 10–40 miljoonaa euroa vuodessa. Luonnonarvomarkkinat tarjoavat uudenlaisen keinon kanavoida yksityistä rahoitusta monimuotoisuuden edistämiseen. b) an estimated value, correspondingly (in EUR) **Best: 1300000000** III. for the period from July 2032 to December 2050 a) a description **Vesien ja merenhoidon suunnitelman toteutukseen liittyy yksityisen sektorin rahoitusta velvoitteiden mukaisesti n. 208 000 000 €/v. Suomen tavoitteena on lisätä yksityisen rahoituksen määrää osana ennallistamissuunnitelman toimeenpanoa ohjauskeinoja kehittämällä. Määrällistä tavoitetta ei kuitenkaan pystytä tässä vaiheessa antamaan. Vapaaehtoisen ekologisen kompensaation avulla ihmistoiminnasta luonnon monimuotoisuudelle aiheutunut haitta hyvitetään lisäämällä luonnon monimuotoisuutta vastaavasti toisaalla. Samoja yksiköitä voidaan käyttää vapaaehtoisen haittojen hyvittämisen lisäksi myös vapaaehtoisiin luontotekoihin. Luontoteolla tarkoitetaan luonnonarvoja lisäävillä toimilla tuotettujen luonnonarvojen käyttämistä esimerkiksi yritysten luontovastuullisuuden osoittamiseen tai muuhun luonnon monimuotoisuutta tukevaan toimintaan. Vapaaehtoisten luonnonarvomarkkinoiden vauhdittamiseksi vuonna 2026 laadittiin hallinnon ja sidosryhmien yhteistyöllä kansallinen luonnonarvomarkkinoiden tiekartta vuosille 2026-2035. Tiekartassa tunnistetaan lyhyen ja keskipitkän aikavälin tavoitetila sekä toimenpiteet kansallisille luonnonarvomarkkinoille. Luonnonarvomarkkinat kattavat suojelun lisäksi myös ennallistamista ja luonnonhoitoa. Selvitetään luonnonarvo- ja hiilikaupan mahdollisuuksia luontotyyppien tilan parantamisessa. Luonnonarvomarkkinoita voitaisiin soveltaa myös mm. pienvesien kunnostamiseen sekä peltojen vettämiseen. Luonnonhoidon osalta markkinamalleja voitaisiin kehittää esimerkiksi kuolleiden puiden säästämiselle ja lisäämiselle sekä eri-ikäisrakenteisen metsien osuuden lisäämiselle talousmetsissä. Ennallistamisen rahoituksen buustaus –selvityksen mukaan yksityisen sektorin vapaaehtoisen luontotyön rahoituksen suuruusluokka on noin 10–40 miljoonaa euroa vuodessa. Luonnonarvomarkkinat tarjoavat uudenlaisen keinon kanavoida yksityistä rahoitusta monimuotoisuuden edistämiseen.** b) an estimated value or range, correspondingly (in EUR) **Best: 4000000000**

4.3.1.5.	Intended co-financing and financing with Union funding instruments	I. for the period from August 2020 to July 2024 a) a description b) an estimated value, correspondingly (in EUR)
		II. for the period from August 2024 to June 2032 a) a description **EU-rahoitusta ennallistamisasetuksen toimeenpanoon pyritään lisäämään hyödyntämällä laajasti eri rahoitusmekanismien tarjoamat mahdollisuudet myös uudella vuodet 2028-2034 kattavalla rahoituskehyskaudella. Ennallistamisasetuksen toimeenpanon yhteishyödyt eri rahoitusmekanismien ja politiikkasektorien tavoitteiden kanssa tulee tunnistaa ja pyrkiä ohjaamaan rahoitusta erityisesti toimenpiteisiin ja hankkeisiin, jotka osaltaan edistävät ennallistamisasetuksen toimeenpanoa. Ennallistamisasetuksen toimeenpanoa on tärkeää edistää kaikissa EU-rahoituksen jakamiseen osallistuvissa organisaatioissa ja ennallistamisasetuksen toimeenpanon rahoitustarpeet tulee huomioida EU-rahoituksen kohdentumista linjaavissa asiakirjoissa sekä alue- että keskushallinnossa. Kilpailullisen EU-rahoituksen kuten LIFE-hankkeiden hakemiseen panostetaan kasvattamalla laadukkaiden hakemusten laatimisen edellyttämää kapasiteettia ja turvaamalla hankkeiden kansallinen omarahoitus. Yhteisen maatalouspolitiikan rahoitus on merkittävä luonnon monimuotoisuutta tukevan rahoituksen lähde. Yhteisen maatalouspolitiikan on tärkeää myös jatkossa ylläpitää maatalousympäristöjen luonnon monimuotoisuutta ja tukea maatalouden toimia luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi.** b) an estimated value, correspondingly (in EUR) **[Min: 1200000000, Max: 1800000000]**
		III. for the period from July 2032 to December 2050 a) a description **EU-rahoitusta ennallistamisasetuksen toimeenpanoon pyritään lisäämään hyödyntämällä laajasti eri rahoitusmekanismien tarjoamat mahdollisuudet myös tulevilla rahoituskehyskausilla. Keskeistä on tunnistaa ennallistamisasetuksen toimeenpanon yhteishyödyt eri rahoitusmekanismien ja politiikkasektorien tavoitteiden kanssa. Samalla tuetaan eri sektorien vihreää siirtymää ja pystytään välttämään ennallistamisasetuksen tavoitteiden vastaisia paineita. Ennallistamisasetuksen toimeenpanoa on tärkeää edistää kaikissa EU-rahoituksen jakamiseen osallistuvissa**

	organisaatioissa ja ennallistamisasetuksen toimeenpanon rahoitustarpeet tulee huomioida EU-rahoituksen kohdentumista linjaavissa asiakirjoissa. Kilpailullisen EU-rahoituksen kuten LIFE-hankkeiden hakemiseen panostetaan kasvattamalla laadukkaiden hakemusten laatimisen edellyttämää kapasiteettia ja turvaamalla hankkeiden kansallinen omarahoitus. b) an estimated value or range, correspondingly (in EUR) **[Min: 5700000000, Max: 7600000000]**

4.3.2. **Subsidies that negatively affect the meeting of the targets and the fulfilment of the obligations set out in the Regulation** (Art.15(3)(v))	
4.3.2.1. Indication of the subsidies that negatively affect the meeting of the targets and the fulfilment of the obligations of the Regulation	*If a) is selected, provide information in fields i), ii) and iii).* a) Indication streamlined with existing reporting and guidance i. fossil fuel subsidies harmful to the environment and other energy subsidies harmful to the environment ii. non-energy environmentally harmful subsidies identified iii. other indication of the subsidies that negatively affect the meeting of the targets and the fulfilment of the obligations of the Regulation (optional) b) Free indication **Suomessa kielteisesti biodiversiteettitavoitteisiin vaikuttavia tukia on arvioitu olleen noin 450 miljoonaa euroa vuonna 2025. Nämä koostuvat liikenteen (52 M€) ja energiantuotannon (372 M€) OECD:n Effective Carbon Rate (ECR)-menetelmällä arvioiduista alihinnoittelueristä, sekä budjettiperusteisista eristä: lentoliikenteen palveluostot (21 M€) ja alueellinen kuljetustuki (5,3 M€). Suomi raportoi nämä samat tiedot myös kansainvälisen YK:n biodiversiteettisopimuksen raportoinnin yhteydessä (ns. CBD-raportointi, indikaattori 18.2).**

5. **Fields relating to the monitoring, the effectiveness assessment and the revision of measures**	
5.1. Description of the monitoring of the condition (and trend) of habitats and quality (and trend) of habitats of species in areas subject to restoration in accordance with Articles 4 and 5 (Art.15(3)(p))	a) transversal description **15 artiklan 3 kohdan p alakohdan mukainen seuranta muodostuisi ennallistamistoimien toteumaseurannasta sekä ennallistamistoimien ekologisen vaikuttavuuden seurannasta. Ennallistamistoimenpiteiden ekologisen vaikuttavuuden seurantaa varten perustettaisiin kansallinen ennallistamistoimenpiteiden seurantaverkosto asetuksen edellyttämille maa- ja sisävesi- sekä meriluontotyypeille ja lajien elinympäristöille vuoden 2028 loppuun mennessä. Ennallistamissuunnitelman julkaisemisen jälkeen syksyllä 2027 käynnistettäisiin valmisteluhanke, jossa määriteltäisiin seurannan keskeiset periaatteet ja tarkemmat ratkaisut, mukaan lukien mittarit ja menetelmät, ekologisen vaikuttavuuden seurannan tarkoituksenmukainen kattavuus sekä tiedonhallinnan järjestäminen. Valmisteluhankkeen tulosten pohjalta päätettäisiin seurannan tarkemmasta toteutustavasta.** b) Art.-4-specific description c) Art.-5-specific description
5.2. Description of the process for assessing effectiveness of restoration measures (Art.15(3)(p))	a) transversal description **Ennallistamistoimenpiteiden toimivuutta arvioidaan toteumamittareiden sekä ekologisen vaikuttavuuden arvioinnin ja seurannan avulla. Toteumamittareilla seurataan toimenpiteiden laajuutta, teknistä onnistumista ja välittömiä vaikutuksia. Ekologisen vaikuttavuuden seurannalla arvioidaan, miten toimenpiteet edistävät luonnon tilan paranemista. Arvioinnin mittarit, menetelmät ja toteutustapa määritellään ennallistamissuunnitelman julkaisemisen jälkeen käynnistettävässä valmisteluhankkeessa. Seurannan tarkemmasta toteutuksesta päätetään hankkeen tulosten perusteella.** b) article-specific description c) article-specific description

5.3. Approach to revision of the measures (Art.15(3)(p))	a) transversal description **Ennallistamistoimenpiteiden toteutumista ja vaikutuksia seurataan toteumamittareiden ja ekologisen vaikuttavuuden seurannan avulla. Seurannan perusteella arvioidaan, tarvitseeko toimenpiteitä tarkistaa tai täydentää. Toimenpiteiden tarkistamisen periaatteet ja menettelyt valmistellaan ennallistamissuunnitelman julkaisemisen jälkeen käynnistettävässä hankkeessa. Niistä päätetään hankkeen tulosten perusteella. Tavoitteena on, että yksittäisiä toimenpiteitä voidaan tarkistaa joustavasti ja tarkoituksenmukaisesti tarpeen mukaan. Laajemmat toimenpidekokonaisuudet tarkistetaan kansallisen ennallistamissuunnitelman päivityksen yhteydessä.** b) article-specific description c) article-specific description
5.4. Indications on the provisions for ensuring the continuous, long-term and sustained effects of the restoration measures (Art.15(3)(q))	a) transversal description **Voimassa oleva lainsäädäntö tukee ennallistamissuunnitelman toimeenpanoa sekä ennallistamistoimenpiteiden jatkuvien, pitkäaikaisten ja kestävien vaikutusten varmistamista. Ennallistamissuunnitelman toimeenpanon kannalta keskeisiä säädöksiä ovat luonnonsuojelulaki, vesilaki, metsälaki, ympäristönsuojelulaki sekä ympäristövaikutusten arviointia koskevat säädökset. Luonnonsuojelulaki sisältää Natura 2000 -alueiden suojelua koskevat säännökset sekä luonnonhoidon tukia ja avustuksia koskevaa sääntelyä. Pääosa Natura2000-alueista on perustettu luonnonsuojelualueiksi tai erämaa-alueiksi ja niiden rauhoitussäännökset turvaavat ennallistamistoimien vaikutusten pysyvyyden. Lisäksi vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaiset vesienhoidon ja merenhoidon suunnittelujärjestelmät turvaavat vesien hyvän tilan tavoitteen saavuttamista ja ylläpitämistä. Ennallistamissuunnitelmassa esitetään voimassa olevaa lainsäädäntöä tukevia ja täydentäviä toimia, kuten laajempia lainsäädäntöselvityksiä sekä yksittäisiä tarkistamis- ja muutostarpeita. Tunnistetut selvitystarpeet koskevat muun muassa vesilain ojitussääntelyä, metsälain ja -asetuksen sekä metsätuholain metsänkäsittelyn ja luonnonhoidon säännösten muutostarpeita sekä luonnonsuojelulain luontotyyppisuojelun arviointia. Lisäksi selvitystarpeita liittyy metsätalouden kannustejärjestelmän sekä luonnonsuojelulain mukaisten korvaus-, tuki- ja avustuskeinojen kehittämiseen siten, että ne tukisivat entistä paremmin ennallistamissuunnitelman toimeenpanoa. Selvitysten perusteella valmistellaan tarvittavat**

	lainsäädäntömuutokset vaiheittain osana ennallistamissuunnitelman toimeenpanoa. b) article-specific description c) article-specific description
5.5. Indications on the monitoring systems of restoration measures, including how they operate on the basis of electronic databases and geographic information systems, and how they maximise the access and use of data and services from remote sensing technologies, earth observation (Copernicus services), in-situ sensors and devices, or citizen science data, leveraging the opportunities offered by artificial intelligence, advanced data analysis and processing (Art. 20(9)) (optional)	a) transversal description b) article-specific description c) article-specific description **Art 8 tavoitteiden ja Art 20 seurantavelvoitteiden mukaista kaupunkiympäristöjen kaupunkivihreän ja latvuspeiton määrien kehitystä seurataan Copernicuksen satelliittikuva-aineistoon pohjautuvilla seuranta-aineistoilla (CLC+ Backbone, HRL Tree Cover Density, resoluutiot 10x10 m). Latvuspeiton osalta selvitetään myös mahdollisuutta käyttää lisäaineistoja (esim. eurooppalainen WVL-aineisto), jotta aineiston tarkkuustaso on riittävä ja eri vuosien tilanteet keskenään vertailukelpoisia.**

Part B – **National approach to meeting restoration targets and fulfilling obligations, by article**
6. **Restoration of terrestrial, coastal and freshwater ecosystems (Art.4)**

6.1. **National approach and contextual information**	
6.1.1. **National approach**	
6.1.1.1. Descriptive overview of the Member State's approach to meeting restoration targets and fulfilling obligations for terrestrial, coastal and freshwater ecosystems, based on latest scientific evidence (Art.15(3)c) (optional)	**Luontotyyppiryhmistä aroille, nummille ja pensaikoille ei ole osoitettu ennallistamistavoitetta vuodelle 2030. Tämän luontotyyppiryhmän (sisältää tunturikankaat ja -pajukot) osalta käynnistetään horisontaalisia toimia, joiden sitomista pinta-alatavoitteisiin selvitetään ennallistamissuunnitelman myöhemmissä päivityksissä.** **Neljän yleisimmän suoluontotyypin (aapasuot, boreaaliset keidassuot, puustoiset suot sekä vaihettumis- ja rantasuot) osalta Suomi esittää v. 2050 ennallistamistavoitteeksi vain noin 30 prosenttia ennallistamisasetuksen mukaisen 90 prosentin sijaan. Muiden suo- ja kosteikkotyyppien osalta noudatetaan asetuksenmukaista tavoitetta.** **Perusteluna asetuksen vaatimusta pienemmän tavoitteen valinnalle on se, että rajalliset resurssit eivät riitä edes pitkällä aikavälillä kaikkien laajapinta-alaisten suoluontotyyppien täysmääräiseen ennallistamiseen ja samalla kustannukset olisivat kohtuuttomat suhteessa saavutettavaan monimuotoisuushyötyyn. Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta on tärkeämpää kohdentaa ennallistamistoimet ja resursointi tasaisemmin kaikkiin luontotyyppiryhmiin kuin vain neljään hyvin laajapinta-alaiseen suoluontotyyppiin. Asetuksen tavoitetta huomattavasti pienemmän suopinta-alan oikein kohdennetun ennallistamisen arvioidaan olevan riittävä tavoiteltaessa suoluontotyyppien hyvää tilaa v. 2050 mennessä. Suoluontotyyppien ennallistamistavoitetta on kuitenkin syytä arvioida uudelleen ja tarvittaessa nostaa ennallistamissuunnitelmaa päivitettäessä v. 2030 jälkeen. Boreaalisten luonnonmetsien suotuisaksi viitealaksi asetetaan vuoden 1995 taso (1,47 milj. ha). Boreaalisille luonnonmetsille ei kirjata ennallistamissuunnitelmassa heikentyneessä tilassa olevaa pinta-alaa. Harjumetsä-luontotyypin määritelmän tulkinnassa on huomattavia eroja naapurijäsenmaiden välillä. Harjumetsien ennallistamisen tavoitepinta-alaksi v. 2050 asetetaan 1 800 ha, joka on 90 % tässä suunnitelmassa asetetusta harjumetsien heikentyneessä tilassa olevasta pinta-alasta (2 000 ha). Harjumetsille ei toistaiseksi ilmoiteta muita pinta-alatietoja ennen kuin määritelmän tulkinnan harmonisoinnista on linjattu yhdessä Ruotsin, Viron ja EU-komission kesken. Livsmiljöer i Finland som i olika omfattning hör till Ålands ansvar: Livsmiljöer på land: Våtmarker: Rikkär (agrikkärr), Stäpper, hedar, buskmarker (torrängar), Betesmiljöer, lövängar, Dynmiljöer, Livsmiljöer för större vattenödla, guckusko och andra orkidéer, vissa fjärilar, gulyxne, styv kalkmossa, hasselsnok.**
6.1.2. **Contextual information about habitat types (Art.4(1), (4) and (9))**	
6.1.2.1. Total area of habitat types	Best estimate or range **Best: 118576**

	Source **c) other data source** Method and justification when other data source is used **Suurin osa luontotyyppien pinta-aloista perustuu luontodirektiivin mukaisen suojelutasoarvioinnin (Art 17, 2019–2024) tietoihin. Suojelutasoarvioinnissa käytetyistä vaihteluväleistä on laskennassa käytetty keskiarvoa. Ennallistamissuunnitelman valmistelun aikana joidenkin luontotyyppien pinta-aloja on kuitenkin tarkennettu asiantuntija-arviointiin perustuen. Metsät: Harjumetsien (9060) pinta-ala ei ole mukana yhteenlasketussa kokonaispinta-alassa. Kosteikot: luontotyyppien 7110 ja 7310 BOR kokonaispinta-alasta poistettiin ne osuudet, jotka ovat päällekkäisiä luontotyypin 91D0 kanssa (asiantuntija-arvio).**
6.1.2.2.Total area of habitat types 'not in good condition'	Best estimate or range **Best: 35339** Source **c) other data source** Method and justification when other data source is used **Suurin osa luontotyyppien pinta-aloista perustuu luontodirektiivin mukaisen suojelutasoarvioinnin (Art 17, 2019–2024) tietoihin. Suojelutasoarvioinnissa käytetyistä vaihteluväleistä on laskennassa käytetty keskiarvoa. Ennallistamissuunnitelman valmistelun aikana joidenkin luontotyyppien pinta-aloja on kuitenkin tarkennettu asiantuntija-arviointiin perustuen. Metsät: Harjumetsien (9060) pinta-ala ei ole mukana yhteenlasketussa kokonaispinta-alassa. Kosteikot: luontotyyppien 7110 ja 7310 BOR kokonaispinta-alasta poistettiin ne osuudet, jotka ovat päällekkäisiä luontotyypin 91D0 kanssa (asiantuntija-arvio).**
6.1.2.3.Total area of habitat types with 'unknown' condition	Best estimate or range **Best: 10622** Source **c) other data source** Method and justification when other data source is used

	Suurin osa luontotyyppien pinta-aloista perustuu luontodirektiivin mukaisen suojelutasoarvioinnin (Art 17, 2019–2024) tietoihin. Suojelutasoarvioinnissa käytetyistä vaihteluväleistä on laskennassa käytetty keskiarvoa. Ennallistamissuunnitelman valmistelun aikana joidenkin luontotyyppien pinta-aloja on kuitenkin tarkennettu asiantuntija-arviointiin perustuen. Metsät: Harjumetsien (9060) pinta-ala ei ole mukana yhteenlasketussa kokonaispinta-alassa. Kosteikot: luontotyyppien 7110 ja 7310 BOR kokonaispinta-alasta poistettiin ne osuudet, jotka ovat päällekkäisiä luontotyypin 91D0 kanssa (asiantuntija-arvio).
6.1.2.4. Total area to be re-established to reach favourable reference areas	Best estimate or range **Best: 1094** Source **c) other data source** Method and justification when other data source is used **Suomi ei raportoinut suotuisia viitealoja (FRA) tarkkoina pinta-aloina luontodirektiivin suojelutasoarvioinnissa (Art 17, 2019–2024). Suojelutasoarvioinnin ohjeistuksen mukaan luontotyypeille tuotettiin kuitenkin ekologisia FRA-arviointeja, mikäli riittäviä aineistoja oli käytettävissä. Suojelutasoarvioinnin ekologisissa FRA-arvioinneissa ei huomioitu viitealojen toteutettavuuteen liittyviä seikkoja tai arvioitu kaikkien luontotyyppien tilan parantamisen ja pinta-alan palauttamisen yhteensovittamista ja aikaan sidottavien tavoitteiden realistisuutta. Ennallistamissuunnitelman valmistelussa suojelutasoarvioinnin ekologisia arvioita suotuisasta viitealasta käytettiin pohjana palautettavan pinta-alan tarpeen arviointiin. Tämän lisäksi arvioitiin palauttamisen toteutettavuutta ja tarkasteltiin myös luontotyyppien pinta-alaa vuonna 1995, jolloin luontodirektiivi astui voimaan Suomessa. Artiklan 4.5 mukainen poikkeus otettiin käyttöön niillä luontotyypeillä, joille pinta-alan palauttaminen on tarpeen.**
6.1.3. **Minimum areas to be restored**	
The following fields can be pre-filled, based on information provided in fields under 6.1.2.	

6.1.3.1. Minimum area to be improved for all habitat types (Art.4(1))	a) at least 30% of field 6.1.2.2 **Best: 10601.7** b) at least 60% of field 6.1.2.2 **Best: 21203.4** c) at least 90% of field 6.1.2.2 **Best: 31805.1**
6.1.3.2. Minimum area to be re-established for all habitat types (Art.4(4))	a) at least 30% of field 6.1.2.4 **Best: 328.2** b) at least 60% of field 6.1.2.4 **Best: 656.4** c) 100% of field 6.1.2.4 **Best: 1094**
6.1.3.3. Minimum area for which condition has to be known for all habitat types (Art.4(9))	a) at least 90% of field 6.1.2.1 **Best: 106718.4** b) 100% of field 6.1.2.1 **Best: 118576**
6.2. **Targeted restoration plan**	
6.2.1. **Derogation based on Art.4(2)**	
6.2.1.1. Application of the derogation laid down in Art.4(2)	**Yes**

6.2.1.2.	If yes, indicate the very common and widespread habitat types, covering more than 3% of the European territory of the Member State, excluded under Art.4(2)	**•Natural dystrophic lakes and ponds** **----------** **•Oligotrophic waters containing very few minerals of sandy plains (Littorelletalia uniflorae)** **----------**
6.2.1.3.	Indicate, for each very common and widespread habitat type identified, the estimated percentage chosen pursuant to Art.4(2) and the respective area for 2050	a) percentage between 80% and 90% of the area estimated to be 'not in good condition' and to be improved by 2050 **•80** **----------** **•80** **----------** b) surface area to be improved by 2050 (best estimate or range, in km^2) **•Best: 2400** **----------** **•Best: 728** **----------**
6.2.1.4.	For each very common and widespread habitat type, justify how the percentages set do not prevent the habitat type's favourable conservation status from being reached or maintained (Art.15(3)(e))	**•Luontotyyppi esiintyy niin laaja-alaisena koko Suomessa (Art 17 map), ettei artikla 4.2. poikkeuksen käyttöönotto estä saavuttamasta tai säilyttämästä luontotyypin suotuisan suojelun tasoa.** **----------** **•Luontotyyppi esiintyy niin laaja-alaisena koko Suomessa (Art 17 map), ettei artikla 4.2. poikkeuksen käyttöönotto estä saavuttamasta tai säilyttämästä luontotyypin suotuisan suojelun tasoa.** **----------**

6.2.2. **Improvement of habitat condition by 2030 (Art.4(1)(a))**

For all habitat types in Annex I of the Regulation **together**, the following section should be filled in:

6.2.2.1. Habitat groups (and, optionally, types) subject to restoration measures	a) **•Group 1: Wetlands (coastal & inland)** **•Group 2: Grasslands and other pastoral habitats** **•Group 3: River, lake, alluvial and riparian habitats** **•Group 4: Forests** **•Group 5: Steppe, heath and scrub habitats** **•Group 6: Rocky and dune habitats** **----------** b)
6.2.2.2. Indicative total surface area of the habitats subject to restoration measures (Art.15(3)(a))	a) best estimate (in km²) – representing min. 30% of the total area of all habitat types that is not in good condition **•Best: 8235** **----------** b) range (in km², optional)
6.2.2.3. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a))	**reported (Suomi toimittaa listan maakunnista (NUTS3-taso))**

6.2.3. **Derogation based on Art.4(5)**

6.2.3.1. Use of derogation laid down in Art.4(5)	**Yes**

6.2.3.2. If yes, indicate the habitat types under derogation according to Art.4(5)	Indicate one or more habitat types from the code list of habitat types **See the field f6_2_3_2__art4_5_habitat_type in the sheet t6_2_3_DerogationArt4_5 of the excel file**
6.2.3.3. Indicate, for each habitat type identified, the lower percentage chosen pursuant to Art.4(5) and the respective area for 2050	a) percentage between 90% and 100% of the area to be re-established by 2050 **See the field f6_2_3_3_a__art4_5_percentage in the sheet t6_2_3_DerogationArt4_5 of the excel file** b) surface area to be re-established by 2050 (best estimate or range, in km^2) **See the fields f6_2_3_3_b__art4_5_area_best, f6_2_3_3_b__art4_5_area_min and f6_2_3_3_b__art4_5_area_ max in the sheet t6_2_3_DerogationArt4_5 of the excel file**
6.2.3.4. For each habitat type identified, justify why it is not possible to put in place by 2050 restoration measures necessary to reach the favourable reference area (FRA) of the specific habitat type, and justify the lower percentage (Art.15(3)(b))	**See the field f6_2_3_4__art4_5_justification in the sheet t6_2_3_DerogationArt4_5 of the excel file**

6.2.4. **Re-establishment of habitats' area until 2030 (Art.4(4))**

For **each** group of habitat types in Annex I to the Regulation that requires re-establishment of area, the following section should be filled in considering the information currently available.

6.2.4.1.Habitat group	**•Group 1: Wetlands (coastal & inland)** **----------** **•Group 2: Grasslands and other pastoral habitats** **----------** **•Group 3: River, lake, alluvial and riparian habitats** **----------** **•Group 4: Forests** **----------** **•Group 5: Steppe, heath and scrub habitats** **----------** **•Group 6: Rocky and dune habitats** **----------**
6.2.4.2.Favourable reference area (FRA)	Best estimate or range (km^2) **•Best: 49056** **----------** **•Best: 597** **----------** **•Best: 34493** **----------** **•Best: 24927** **----------** **•Best: 5594** **----------** **•Best: 3749** **----------** Source **•c) other data source** **----------** **•c) other data source** **----------**

	•c) other data source **---** **•c) other data source** **---** **•b) Art.17 Habitats Directive data (2019-2024)** **---** **•c) other data source** **---** Method and justification when other data source is used **•Pääosalla ryhmän luontotyypeistä suotuisa viiteala vastaa luontodirektiivin mukaisen suojelutasoarvioinnin (Art 17, 2019–2024) nykyistä pinta-alaa. Ennallistamissuunnitelman valmistelussa suojelutasoarvioinnin ekologisia arvioita suotuisasta viitealasta käytettiin pohjana palautettavan pinta-alan tarpeen arviointiin. Tämän lisäksi arvioitiin palauttamisen toteutettavuutta ja tarkasteltiin myös luontotyyppien pinta-alaa vuonna 1995, jolloin luontodirektiivi astui voimaan Suomessa. Artiklan 4.5 mukainen poikkeus otettiin käyttöön niillä luontotyypeillä, joille pinta-alan palauttaminen on tarpeen.** **---** **•Ennallistamissuunnitelman valmistelussa suojelutasoarvioinnin ekologisia arvioita suotuisasta viitealasta käytettiin pohjana palautettavan pinta-alan tarpeen arviointiin. Tämän lisäksi arvioitiin palauttamisen toteutettavuutta ja tarkasteltiin myös luontotyyppien pinta-alaa vuonna 1995, jolloin luontodirektiivi astui voimaan Suomessa. Artiklan 4.5 mukainen poikkeus otettiin käyttöön niillä luontotyypeillä, joille pinta-alan palauttaminen on tarpeen.** **---** **•Pääosalla ryhmän luontotyypeistä suotuisa viiteala vastaa luontodirektiivin mukaisen suojelutasoarvioinnin (Art 17, 2019–2024) nykyistä pinta-alaa. Ennallistamissuunnitelman valmistelussa suojelutasoarvioinnin ekologisia arvioita suotuisasta viitealasta käytettiin pohjana palautettavan pinta-alan tarpeen arviointiin. Tämän lisäksi arvioitiin palauttamisen toteutettavuutta ja tarkasteltiin myös luontotyyppien pinta-alaa vuonna 1995, jolloin luontodirektiivi astui voimaan Suomessa. Artiklan 4.5 mukainen poikkeus otettiin käyttöön niillä luontotyypeillä, joille pinta-alan palauttaminen on tarpeen.** **---** **•Ennallistamissuunnitelman valmistelussa suojelutasoarvioinnin ekologisia arvioita suotuisasta viitealasta käytettiin pohjana palautettavan pinta-alan tarpeen arviointiin. Tämän lisäksi arvioitiin palauttamisen toteutettavuutta ja tarkasteltiin myös luontotyyppien pinta-alaa vuonna 1995, jolloin luontodirektiivi astui voimaan Suomessa. Artiklan 4.5 mukainen poikkeus otettiin käyttöön niillä luontotyypeillä, joille pinta-alan palauttaminen on tarpeen.** **---**

	• --- **•Pääosalla ryhmän luontotyypeistä suotuisa viiteala vastaa luontodirektiivin mukaisen suojelutasoarvioinnin (Art 17, 2019–2024) nykyistä pinta-alaa. Ennallistamissuunnitelman valmistelussa suojelutasoarvioinnin ekologisia arvioita suotuisasta viitealasta käytettiin pohjana palautettavan pinta-alan tarpeen arviointiin. Tämän lisäksi arvioitiin palauttamisen toteutettavuutta ja tarkasteltiin myös luontotyyppien pinta-alaa vuonna 1995, jolloin luontodirektiivi astui voimaan Suomessa. Artiklan 4.5 mukainen poikkeus otettiin käyttöön niillä luontotyypeillä, joille pinta-alan palauttaminen on tarpeen.** ---
6.2.4.3. List of habitat types where the current area is more than 2% smaller than the FRA (i.e. the habitat types for which re-establishment measures are relevant)	**•Alkaline fens** **•Petrifying springs with tufa formation (Cratoneurion)** **•Transition mires and quaking bogs** --- **•Boreal Baltic coastal meadows** **•European dry heaths** **•Fennoscandian lowland species-rich dry to mesic grasslands** **•Fennoscandian wooded meadows** **•Fennoscandian wooded pastures** **•Lowland hay meadows (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)** **•Molinia meadows on calcareous, peaty or clayey-silt-laden soils (Molinion caeruleae)** **•Nordic alvar and precambrian calcareous flatrocks** **•Semi-natural dry grasslands and scrubland facies on calcareous substrates (Festuco-Brometalia) (* important orchid sites)** **•Species-rich Nardus grasslands, on silicious substrates in mountain areas (and submountain areas in Continental Europe)** --- **•Northern boreal alluvial meadows** --- **•Old acidophilous oak woods with Quercus robur on sandy plains** **•Tilio-Acerion forests of slopes, screes and ravines** **•Western Taïga** ---

	• --- **•Boreal Baltic sandy beaches with perennial vegetation** **•Calcareous rocky slopes with chasmophytic vegetation** **•Decalcified fixed dunes with Empetrum nigrum** **•Embryonic shifting dunes** **•Fixed coastal dunes with herbaceous vegetation ('grey dunes')** **•Humid dune slacks** **•Shifting dunes along the shoreline with Ammophila arenaria ('white dunes')** ---
6.2.4.4. Habitat types subject to re-establishment measures until 2030 (optional)	
6.2.4.5. Indicative total surface area subject to re-establishment measures until 2030	a) best estimate (in km^2), representing at least 30% of the additional surface area needed to reach the total favourable reference area for the corresponding habitat group **•Best: 54** --- **•Best: 35** --- **•Best: 0.81** --- **•Best: 700** --- **•Best: 0** --- **•Best: 1** --- b) range (in km^2, optional)

6.2.4.6. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a))	

6.2.5. **Restoration of habitats of species until 2030 (Art.4(7))**	
For each species or species group identified in field 6.2.5.1, the subsequent fields in this section should be filled in.	
6.2.5.1. Species or group of species whose habitat needs restoration according to Art.4(7)	**See the fields f6_2_5_0__species_group_id and f6_2_5_1__species in the sheet t6_RestHabOfSpecies of the excel file**
6.2.5.2. Habitat of the species or group of species in need of restoration (and habitat not covered by sections related to Art.4(1) or (4))	**See the fields f6_2_5_2__habitat_of_the_species and f6_2_5_2__habitat_of_the_species_additional_info in the sheet t6_RestHabOfSpecies of the excel file**
6.2.5.3. Indicative total surface area subject to restoration	In km^2 a) best estimate by 2030

	measures (Art.15(3)(a))	**See the field f6_2_5_3_a__area_restoration_2030_best in the sheet t6_RestHabOfSpecies of the excel file** b) range by 2030 (optional) **See the fields f6_2_5_3_b__area_restoration_2030 _min and f6_2_5_3_b__area_restoration_2030_max in the sheet t6_RestHabOfSpecies of the excel file**
6.2.5.4.	Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a))	**reported (Suomi toimittaa listan maakunnista (NUTS3-taso))**
6.2.6. **Closing knowledge gaps until 2030 (Art.4(9))**		
6.2.6.1.	Share of area in unknown condition for all habitat types together	**8.96%**
6.2.6.2.	Approach and measures to address knowledge gaps regarding the condition of the area of habitat types	Free text, suggested max. 3 000 characters **Suomen ympäristökeskus toteuttaa vuosina 2027–2030 valtakunnallisen luontotyyppien maastoinventoinnin, joka osaltaan täydentää luontotyyppejä koskevia tietopuutteita suojelualueiden ulkopuolella ja parantaa luontotyyppitiedon kattavuutta. Suomen ympäristökeskuksen maastoinventoinnin seurannan jatkuvuus vuodesta 2030 eteenpäin varmistetaan, jotta ennallistamisasetuksen seurantavelvoitteet voidaan täyttää. Luontotyyppien inventointia ja seurantaa täydentää tiettyjen metsäisten luontotyyppien osalta valtakunnan metsien inventointi (VMI). VMI:tä kehitetään siten, että siinä hyödynnettäviä luontotyyppimuuttujia, määritelmiä ja luokituksia tarkennetaan. Lisäksi selvitetään seurantaindikaattorien harmonisoinnin tarve sekä uusien menetelmien käyttöönoton mahdollisuudet. Suojelualueita koskevien tietopuutteiden täyttämiseksi asetetaan Metsähallituksen luontopalveluille tulosohjauksella tavoitteet suojelualueilla sijaitsevien direktiiviluontotyyppien tietojen päivittämisestä vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteet asetetaan erikseen laaja-alaisille ja pienialaisille maaluontotyypeille. Asetettavat tavoitteet toteutetaan Metsähallituksen suojelualueiden inventointi- ja päivityssuunnitelman mukaisesti, kuitenkin kohdentaen toimia ennallistamisasetuksen kannalta keskeisiin luontotyyppeihin. Tällä varmistetaan nykyistä kattavampi ja luotettavampi tietopohja Natura 2000 -alueilla toteutettavien ennallistamistoimenpiteiden kohdentamiseen ja seurantaan.**

6.3. **Targets after June 2032 and strategic overview (Art.15(2))**
6.3.1. **Improvement of habitat's condition by 2040 and 2050 (Art.4(1)(b))**
For **each** group of habitat types, the following section (6.3.1) should be filled in considering the information currently available and estimations. To provide a strategic overview, ranges may be provided and certain fields are optional.

6.3.1.1. Habitat group	**•Group 1: Wetlands (coastal & inland)** **---** **•Group 2: Grasslands and other pastoral habitats** **---** **•Group 3: River, lake, alluvial and riparian habitats** **---** **•Group 4: Forests** **---** **•Group 5: Steppe, heath and scrub habitats** **---** **•Group 6: Rocky and dune habitats** **---**
6.3.1.2. Surface area not in good condition for the habitat types of the habitat group	**•Best: 23552** **---** **•Best: 19** **---** **•Best: 4463** **---** **•Best: 4514** **---** **•Best: 1220** **---**

	•Best: 1571 **----------** Source **•c) other data source** **----------** **•b) Art.17 Habitats Directive data (2019-2024)** **----------** **•b) Art.17 Habitats Directive data (2019-2024)** **----------** **•c) other data source** **----------** **•b) Art.17 Habitats Directive data (2019-2024)** **----------** **•b) Art.17 Habitats Directive data (2019-2024)** **----------** Method and justification when other data source is used
6.3.1.3. Indicative habitat types subject to restoration measures (optional)	a) by 2040 b) by 2050
6.3.1.4. Indicative total surface area subject to restoration measures (Art.15(3)(a))	a) by 2040 **•Best: 5838** **----------** **•Best: 11.9** **----------** **•Best: 3626**

	--- **•Best: 2341** --- **•Best: 732** --- **•Best: 1342** --- b) by 2050 **•Best: 8610** --- **•Best: 17.4** --- **•Best: 3626** --- **•Best: 4063** --- **•Best: 1098** --- **•Best: 1414** ---
6.3.1.5. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a)) (optional)	a) by 2040 b) by 2050

6.3.2. **Re-establishment of habitats area until 2040 and 2050**

For **each** group of habitat types, the following section (6.3.2) should be filled in considering the information currently available and estimations. To provide a strategic overview, ranges may be provided and certain fields are optional.

6.3.2.1. Habitat group	**•Group 1: Wetlands (coastal & inland)** --- **•Group 2: Grasslands and other pastoral habitats** --- **•Group 3: River, lake, alluvial and riparian habitats** --- **•Group 4: Forests** --- **•Group 5: Steppe, heath and scrub habitats** --- **•Group 6: Rocky and dune habitats** ---
6.3.2.2. Indicative habitat types subject to re-establishment measures (optional)	a) by 2040 b) by 2050
6.3.2.3. Indicative total surface area subject to re-establishment measures (Art.15(3)(a))	a) by 2040 **•Best: 107** --- **•Best: 125** --- **•Best: 1.6** --- **•Best: 700** --- **•Best: 0** --- **•Best: 2** --- b) by 2050

	•Best: 179 **----------** **•Best: 209** **----------** **•Best: 2.7** **----------** **•Best: 700** **----------** **•Best: 0** **----------** **•Best: 3.3** **----------**
6.3.2.4. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a)) (optional)	a) by 2040 b) by 2050

6.3.3. **Restoration of habitats of species until 2050 (Art.4(7))**

For each species or species group identified in field 6.2.5.1, the subsequent fields in this section should be filled in.

See the fields f6_2_5_0__species_group_id and f6_2_5_1__species in the sheet t6_RestHabOfSpecies of the excel file

6.3.3.1. Indicative total surface area subject to restoration measures (optional)	a) best estimate by 2040 **See the field f6_3_3_1_a__area_restoration_2040_best in the sheet t6_RestHabOfSpecies of the excel file** b) best estimate by 2050 **See the field f6_3_3_1_b__area_restoration_2050_best in the sheet t6_RestHabOfSpecies of the excel file**

	c) range by 2040 **See the fields f6_3_3_1_c__area_restoration_2040_min and f6_3_3_1_c__area_restoration_2040_max in the sheet t6_RestHabOfSpecies of the excel file** d) range by 2050 **See the fields f6_3_3_1_d__area_restoration_2050_min and f6_3_3_1_d__area_restoration_2050_max in the sheet t6_RestHabOfSpecies of the excel file**
6.3.3.2. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a)) (optional)	a) by 2040 b) by 2050

6.3.4. **Closing knowledge gaps until 2040 (Art.4(9))**	
6.3.4.1. Approach and measures to address knowledge gaps regarding the condition of the area of habitat types until 2040 (100%) (optional)	
6.4. **Measures to prevent significant deterioration (Art.15(3)(f), (g) and (h))**	

6.4.1. Approach to (i) preventing significant deterioration in areas that are subject to restoration measures and in which good condition has been reached and sufficient quality of the habitats of the species has been reached; and (ii) ensuring continuous improvement in the condition of areas subject to restoration measures, in accordance with Art.4(11) (Art.15(3)(f))	**Luonnonsuojelulain 4 luvun nojalla myönnettävään ennallistamisen ja luonnonhoidon tukeen liittyy velvollisuus säilyttää tuella saavutetut luonnonarvot. Velvollisuuden tarkemmasta sisällöstä ja kestosta säädetään lain nojalla annetuissa asetuksissa ja määrätään tarvittaessa tukipäätöksessä. Lain 6, 7 ja 11 luvun nojalla turvatuilla alueilla ennallistamisen tuloksia turvaavat pysyvät suojelusäännökset ja niiden pohjalta annetut viranomaispäätökset.**
6.4.2. Approach to preventing significant deterioration of areas where the habitat types listed in Annex I to the Regulation occur and of areas which are in good condition or necessary to reach the restoration targets in, accordance with Art.4(12) (Art.15(3)(h))	**Suomen lähtökohtana on, että heikentämättömyysvelvoite rajataan velvoittavana vain nykyisille Natura-alueille. Natura-alueiden ulkopuolella yksityismailla heikentämättömyysvelvoitetta edistetään vain vapaaehtoisin toimin. Vapaaehtoisten Helmi ja METSO-ohjelmien toimia kohdennetaan erityisesti direktiiviluontotyyppeihin. Valtion monikäyttömetsissä heikentämättömyys turvataan luonnonvarasuunnittelun keinoin tehostamalla ja kohdentamalla toimia entistä vaikuttavammin direktiiviluontotyyppeihin.**
6.4.3. When Art.4(13) is applied, provide an explanation of the system of compensatory measures, monitoring and reporting of deterioration (Art.15(3)(g)(i))	a) Habitat type to which Art. 4(13) is applied b) Habitat of the species c) Biogeographical region for each habitat type or habitat of the species d) Free text, suggested max. 3000 characters

6.4.4. When Art.4(13) is applied, provide an explanation of how to ensure that this does not affect meeting the targets (Art.15(3)(g)(ii))	

To indicate the restoration measures associated with Art.4 please use Part C

7. Restoration of marine ecosystems (Art.5)

Landlocked Member States do not report on the section '7. Restoration of marine ecosystems (Art.5)'.
Member States may make use of Additional Information II of this plan to complement this section with information about specific habitat types.

7.1. National approach and contextual information

7.1.1. National approach

7.1.1.1. Descriptive overview of the Member State's approach to meeting restoration targets and fulfilling obligations for marine ecosystems, based on latest scientific evidence (Art.15(3)(c)) (optional)	

7.1.2. **Contextual information about habitat types (Art.5(1), Art 5(2) and 5(7))**

7.1.2.1. Total area for all habitat types within each group from 1-6 (optional)	**•Group 1: Seagrass beds** **---** **•Group 2: Macroalgal forests** **---** **•Group 3: Shellfish beds** **---** **•Group 5: Sponge, coral and coralligenous beds** **---** **•Best: 681** **---** **•Best: 1015** **---** **•Best: 2014** **---** **•Best: 106** **---**
7.1.2.2. Total area of all habitat types of groups 1-6	**Best: 3817**

7.1.2.3. Total area of the habitat types of group 7 'soft sediments' (not deeper than 1 000 metres depth)	**Best: 74721**
7.1.2.4. Total area of habitat types 'not in good condition' from groups 1-6	**Best: 2417**
7.1.2.5. Total area of habitat types 'not in good condition' from group 7	**Best: 13370**
7.1.2.6. Total area to be re-established to reach favourable reference areas of habitat types in groups 1-6	**Best: 2829**
7.1.2.7. Total area of habitat types with 'unknown' condition from groups 1-6	**Best: 957**
7.1.2.8. Total area of habitat types with 'unknown' condition from group 7	**Best: 0**
7.1.3. **Minimum areas to be restored**	
The following fields can be pre-filled, based on information provided in fields 7.1.2.	

7.1.3.1. Minimum area to be improved for all habitat types of groups 1-6 (Art.5(1))	a) at least 30% of field 7.1.2.4 **Best: 725.1** b) at least 60% of field 7.1.2.4 **Best: 1450.2** c) at least 90% of field 7.1.2.4 **Best: 2175.3**
7.1.3.2. Minimum area to be improved for all habitat types of group 7 (Art.5(1)(c) and (d))	a) by 2040 (in km²) **Best: 886** b) by 2050 (in km²) **Best: 1342**
7.1.3.3. Minimum area to be re-established for all habitat types from groups 1-6 (Art.5(2))	In km², calculated based on the percentage of the total value of field 7.1.2.6 a) by 2030 (in km², 30%) **Best: 848.7** b) by 2040 (in km², 60%) **Best: 1697.4** c) by 2050 (in km², 100%) **Best: 2829** *Note that the target value here is the sum of all habitat types of groups 1-6 taken together for the purpose of this summary, while Art. 5(2) refers to values of each group of habitat types to reach their favourable reference areas.*
7.1.3.4. Minimum area for which the condition of all habitat types of groups 1-6 must be known (Art.5(7))	In km², calculated as percentage of the total value of field 7.1.2.2 a) 50% **Best: 1908.5** b) 100%

	Best: 3817
7.1.3.5. Minimum area for which the condition of all habitat types of group 7 must be known (Art.5(7))	In km², calculated as percentage of the total value of field 7.1.2.3 a) by 2040 (best estimate or range in km², at least 50%) **Best: 37360.5** b) by 2050 (best estimate or range in km², 100%) **Best: 74721**
7.1.4. **Overview of measures linked to the common fisheries policy (Art. 15(4) and 18)**	
7.1.4.1. Summary of planned measures, including those that require submission of joint recommendations, under the common fisheries policy (CFP) where applicable (Art.15(4))	**Suomi on sitoutunut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen 1380/2013 yhteisestä kalastuspolitiikasta. Osana yhteisen kalastuspolitiikan toimeenpanoa Suomi on sitoutunut ja kannattaa asetuksen 1380/2013 artiklassa 18 määriteltyä alueellista yhteistyötä koskevaa menettelyä. Suomi on osallistunut aktiivisesti alueelliseen yhteistyöhön Itämerellä toimivan alueellistamistoimielimen BALTFISH:n puitteissa. BALTFISH on antanut yhteisiä suosituksia koskien Itämeren pääaltaan pyöriäispopulaation suojelua. Tämä työ jatkuu edelleen ja Suomi osallistuu siihen aktiivisesti. Suomen tarkoituksena on kansallisesti säätää verkkokalastusta rajoittavasta kieltoalueesta pyöriäisen suojelemiseksi osana meristrategiadirektiivin toimenpideohjelmaa. BALTFISH:n puitteissa on käyty myös keskustelua Itämeren lohikantojen suojelusta. Suomi on valmis keskustelemaan BALTFISH:ssa Itämeren EU-maiden kanssa alueellistamismenettelyn käytöstä ennallistamisasetuksen toimeenpanossa. Ennallistamisasetuksen toimeenpano alueellisen yhteistyön kautta edellyttää kansainvälisen merentutkimusneuvoston tieteellistä neuvoa.**
7.2. **Targeted restoration plan**	
7.2.1. **Improvement of habitats' condition by 2030 (Art.5(1))**	
For **all** habitat groups 1-6 listed in Annex II of the Regulation together, the section below should be filled in. Specific information for individual habitat types may be indicated in Additional Information II ('Information per marine habitat type').	

7.2.1.1. Habitat groups (and optionally, habitat types) subject to restoration measures	**•Group 1: Seagrass beds** **•Group 2: Macroalgal forests** **•Group 3: Shellfish beds** **•Group 5: Sponge, coral and coralligenous beds** **----------**
7.2.1.2. Indicative total surface area subject to restoration measures (Art.15(3)(a))	a) best estimate, in km² (should represent at least 30% of the total area of all habitat types that are not in good condition) **•Best: 725** **----------** b) range, in km² (optional)
7.2.1.3. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a))	**reported (Suomi toimittaa listan 10 x 10 km ruuduista merialueella, jolla luontotyypit eivät ole hyvässä tilassa.)**

7.2.2. **Derogation under Art.5(3)**	
7.2.2.1. Does the Member State apply the derogation laid down in Art.5(3)?	**No**
7.2.2.2. If yes, indicate the habitat types for which the derogation applies	**See the field f7_2_2_2__art5_3_habitat_type in the sheet t7_2_2_DerogationArt5_3 of the excel file**

7.2.2.3. Indicate, for each habitat type identified, the estimated percentages chosen pursuant to Art.5(3) and the respective area	a) percentage of area to be re-established by 2030 **See the field f7_2_2_3_a__art5_3_percentage_2030 in the sheet t7_2_2_DerogationArt5_3 of the excel file** b) percentage of area to be re-established by 2040 **See the field f7_2_2_3_b__art5_3_percentage_2040 in the sheet t7_2_2_DerogationArt5_3 of the excel file** c) percentage of area to be re-established by 2050 **See the field f7_2_2_3_c__art5_3_percentage_2050 in the sheet t7_2_2_DerogationArt5_3 of the excel file** d) surface area to be re-established by 2050 (in km^2) **See the field f7_2_2_3_d__art5_3_area_2050 in the sheet t7_2_2_DerogationArt5_3 of the excel file**
7.2.2.4. For each habitat type, justify why it is not possible to put in place restoration measures by 2050 necessary to reach the FRA on 100% of the specific habitat type, and justify the lower percentage (Art.15(3)(b))	**See the field f7_2_2_4__art5_3_justification in the sheet t7_2_2_DerogationArt5_3 of the excel file**

7.2.3. **Re-establishment of habitats' area until 2030 (Art.5(2))**

For **each** habitat group (1-6), the following fields should be filled in. Specific information for individual habitat types may be indicated in Additional Information II 'Information per marine habitat type'.

7.2.3.1. Habitat group	**•Group 1: Seagrass beds** **----------** **•Group 2: Macroalgal forests** **----------** **•Group 3: Shellfish beds**

		---------- **•Group 5: Sponge, coral and coralligenous beds** ----------
7.2.3.2.	Favourable reference area (FRA)	Best estimate or range (km^2) **•Best: 1086** ---------- **•Best: 2466** ---------- **•Best: 2987** ---------- **•Best: 106** ----------
7.2.3.3.	Methodology and source of data for FRA	**•Velmun aineistoihin pohjautuva (useiden lajien muodostaman) luontotyyppiryhmän levinneisyyden mallinnus. FICOS-merimallin avulla on toteutettu skenaariot siitä mitkä olisivat kokonaistypen ja -fosforin tasot, jos vesipuitedirektiivin mukainen tila saavutetaan. Hyödyntämällä nykytilaan sovitettuja meriheinät-ryhmän levinneisyysmalleja ja hyvän tilan skenaarioihin tehtyjä ennusteita, voimme arvioida mikä luontotyyppien levinneisyys olisi hyvässä tilassa. Tätä on lähestytty mallintamalla kullekin ryhmälle ominaisia lajeja erikseen ja yhdistämällä niiden tietoja. Tämän lisäksi arviota on painotettu sen mukaan miten laajoja kasvustoja kukin laji muodostaa.** ---------- **•Velmun aineistoihin pohjautuva (useiden lajien muodostaman) luontotyyppiryhmän levinneisyyden mallinnus. FICOS-merimallin avulla on toteutettu skenaariot siitä mitkä olisivat kokonaistypen ja -fosforin tasot, jos vesipuitedirektiivin mukainen tila saavutetaan. Hyödyntämällä nykytilaan sovitettuja makrolevien levinneisyysmalleja ja hyvän tilan skenaarioihin tehtyjä ennusteita, voimme arvioida mikä luontotyyppien levinneisyys olisi hyvässä tilassa. Tätä on lähestytty mallintamalla kullekin ryhmälle ominaisia lajeja erikseen ja yhdistämällä niiden tietoja. Tämän lisäksi arviota on painotettu sen mukaan miten laajoja kasvustoja kukin laji muodostaa.** ---------- **•Velmun aineistoihin pohjautuva (useiden lajien muodostaman) luontotyyppiryhmän levinneisyyden mallinnus. FICOS-merimallin avulla on toteutettu skenaariot siitä mitkä olisivat kokonaistypen ja -fosforin tasot, jos vesipuitedirektiivin mukainen tila saavutetaan. Hyödyntämällä nykytilaan sovitettuja simpukka-ryhmän levinneisyysmalleja ja hyvän tilan skenaarioihin tehtyjä ennusteita, voimme arvioida mikä luontotyyppien levinneisyys olisi hyvässä tilassa. Tätä on**

	lähestytty mallintamalla kullekin ryhmälle ominaisia lajeja erikseen ja yhdistämällä niiden tietoja. Tämän lisäksi arviota on painotettu sen mukaan miten laajoja kasvustoja kukin laji muodostaa. **----------** **•Velmun aineistoihin pohjautuva (useiden lajien muodostaman) luontotyyppiryhmän levinneisyyden mallinnus. FICOS-merimallin avulla on toteutettu skenaariot siitä mitkä olisivat kokonaistypen ja -fosforin tasot, jos vesipuitedirektiivin mukainen tila saavutetaan. Hyödyntämällä nykytilaan sovitettuja meressä kasvavien sieni-ryhmän levinneisyysmalleja ja hyvän tilan skenaarioihin tehtyjä ennusteita, voimme arvioida mikä luontotyyppien levinneisyys olisi hyvässä tilassa. Tätä on lähestytty mallintamalla kullekin ryhmälle ominaisia lajeja erikseen ja yhdistämällä niiden tietoja. Tämän lisäksi arviota on painotettu sen mukaan miten laajoja kasvustoja kukin laji muodostaa.** **----------**
7.2.3.4. List of habitat types where current area is more than 2% smaller than the FRA (i.e. the habitat types for which re-establishment measures are relevant)	
7.2.3.5. Habitat types subject to re-establishment measures until 2030 (optional)	
7.2.3.6. Indicative total surface area subject to re-establishment measures until 2030	a) best estimate, in km² **•Best: 121** **----------** **•Best: 435** **----------** **•Best: 292** **----------** **•Best: 0** **----------** b) range, in km² (optional)

7.2.3.7. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a))	**reported (Suomi toimittaa listan 10 x 10 km ruuduista merialueella, jonne luontotyyppejä voi palautua.)**

7.2.4. **Restoration of habitats of species until 2030 (Art.5(5))**
For each species or species group identified in field 7.2.4.1, the subsequent fields in this section should be filled in.

7.2.4.1. Species or group of species whose habitat needs restoration according to Art. 5(5)	**See the field f7_2_4_0__species_group_id in the sheet t7_RestHabOfSpecies of the excel file** **See the field f7_2_4_1__species in the sheet t7_RestHabOfSpecies of the excel file**
7.2.4.2. Habitat of the species or group of species in need of restoration	Indicate one or more habitats from the code list of European Nature Information System (EUNIS) marine habitats **See the field f7_2_4_2__habitat_of_the_species in the sheet t7_RestHabOfSpecies of the excel file**
7.2.4.3. Indicative total surface area subject to restoration measures (Art.15(3)(a))	In km^2 a) best estimate by 2030 **See the field f7_2_4_3_a__area_restoration_2030_best in the sheet t7_RestHabOfSpecies of the excel file**
	b) range by 2030 (optional) **See the fields f7_2_4_3_b__area_restoration_2030_min and f7_2_4_3_b__area_restoration_2030_max in the sheet t7_RestHabOfSpecies of the excel file**

7.2.4.4. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a))	

7.2.5. **Closing knowledge gaps until 2030 (Art.5(7))**	
For **all** corresponding habitat groups listed in Annex II of the Regulation together, section below should be filled in (Art.15(3)(d)).	
7.2.5.1. Approach to addressing knowledge gaps on the condition of habitat types of groups 1-6 until 2030 (minimum 50%)	**Ulkomeren kartoituksen kehittäminen ja muu merenalaisen luonnonkartoitustoiminnan tarkentaminen. Lisäksi suojelualueiden kartoituksen parantaminen esimerkiksi ulkomeren riutoilla. Kehitystyötä tarvitaan laji- ja habitaattimallien kehittämiseen.**
7.2.5.2. List of habitat types from groups 1-6 with condition unknown (Art 5(7)(a)) that will be targeted for closing knowledge gaps by 2030	
7.3. **Targets after June 2032 and strategic overview (Art.15(2))**	
7.3.1. **Improvement of habitats' condition by 2040 and 2050 (Art.5(1))**	
For each habitat group (1-7), Section below should be filled in considering: (i) the currently available information collected under the Habitats Directive and the Marine Strategy Framework Directive; and (ii) estimations. Specific information for individual habitat types may be indicated in Additional Information II 'Information per marine habitat type'.	

7.3.1.1. Habitat group	**•Group 1: Seagrass beds** --- **•Group 2: Macroalgal forests** --- **•Group 3: Shellfish beds** --- **•Group 5: Sponge, coral and coralligenous beds** --- **•Group 7: Soft sediments (not deeper than 1 000 metres of depth)** ---
7.3.1.2. Surface area not in good condition for the habitat group	**•Best: 594** --- **•Best: 659** --- **•Best: 1109** --- **•Best: 56** --- **•Best: 13370** ---
7.3.1.3. Indicative habitat types subject to restoration measures (optional)	a) by 2040 b) by 2050
7.3.1.4. Indicative total surface area subject to restoration measures	In km^2 a) best estimate or range by 2040 **•Best: 356** --- **•Best: 395** ---

	•**Best: 665** --- •**Best: 33** --- •**Best: 886** --- b) best estimate or range by 2050 •**Best: 594** --- •**Best: 659** --- •**Best: 1109** --- •**Best: 56** --- •**Best: 1342** ---
7.3.1.5. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (optional)	a) by 2040 b) by 2050

7.3.2. **Re-establishment of habitats area until 2040 and 2050 (Art.5(2))**
For **each** habitat group (1-6), the following fields should be filled in. Specific information for individual habitat types may be indicated in Additional Information II of this format ('Information per marine habitat type').

7.3.2.1. Habitat group	**•Group 1: Seagrass beds** --- **•Group 2: Macroalgal forests** --- **•Group 3: Shellfish beds** --- **•Group 5: Sponge, coral and coralligenous beds** ---
7.3.2.2. Indicative habitat types subject to restoration measures (optional)	a) by 2040 b) by 2050
7.3.2.3. Indicative total surface area subject to re-establishment measures (Art.15(3)(a))	a) by 2040 (best estimate or range, in km²) **•Best: 243** --- **•Best: 871** --- **•Best: 584** --- **•Best: 0** --- b) by 2050 (best estimate or range, in km²) **•Best: 405** --- **•Best: 1451** --- **•Best: 973** --- **•Best: 0** ---

7.3.2.4. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a)) (optional)	a) by 2040 b) by 2050

7.3.3. **Restoration of habitats of species until 2050 (Art.5(5))**

For each species or species group identified in field 7.2.4.1, the subsequent fields in this section should be filled in.

See the field f7_2_4_0__species_group_id in the sheet t7_RestHabOfSpecies of the excel file

See the field f7_2_4_1__species in the sheet t7_RestHabOfSpecies of the excel file

7.3.3.1. Indicative total surface area subject to restoration measures (Art.15(3)(a)) (optional)	In km² a) best estimate by 2040 **See the field f7_3_3_1_a__area_restoration_2040_best in the sheet t7_RestHabOfSpecies of the excel file** b) best estimate by 2050 **See the field f7_3_3_1_b__area_restoration_2050_best in the sheet t7_RestHabOfSpecies of the excel file** c) range by 2040 **See the fields f7_3_3_1_c__area_restoration_2040_min and f7_3_3_1_c__area_restoration_2040_max in the sheet t7_RestHabOfSpecies of the excel file**

	d) range by 2050 **See the fields f7_3_3_1_d__area_restoration_2050_min and f7_3_3_1_d__area_restoration_2050_max in the sheet t7_RestHabOfSpecies of the excel file**
7.3.3.2. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a)) (optional)	a) by 2040. b) by 2050.

7.3.4. **Closing knowledge gaps until 2040 and 2050 (Art.5(7))**	
For **all** corresponding habitat groups listed in Annex II of the Regulation together, section below should be filled in (Art.15(3)(d)).	
7.3.4.1. Approach to addressing knowledge gaps on the condition of habitat types of groups 1-6 until 2040 (100%) (optional)	
7.3.4.2. Approach to addressing knowledge gaps on the condition of habitat types of group 7 (optional)	a) until 2040 (minimum 50%) b) until 2050 (100%)

7.3.4.3. List of habitat types from group 7 with condition unknown (Art 5(7)(c)) that will be targeted for closing knowledge gaps by 2040 (optional)	
7.4. **Measures to prevent significant deterioration (Art.15(3)(f) and (h))**	
7.4.1. Approach to: (i) preventing significant deterioration of areas that are subject to restoration measures and in which good condition has been reached and sufficient quality of the habitats of the species has been reached; and (ii) ensuring continuous improvement in the condition of areas subject to restoration measures, in accordance with Art.5(9) (Art.15(3)(f))	**Suurin osa meriluontotyyppien esiintymistä sisältyy vesien- ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisiin rannikkovesimuodostumiin. Näin ollen niitä koskee lain 3 a luvun 20 b §:n mukainen heikentämättömyysvaatimus, jonka katsotaan vastaavan ennallistamisasetuksen mukaista heikentämättömyysvelvoitetta. Ennallistamisasetuksen heikentämättömyysvelvoitteen toimeenpano ei tästä syystä edellytä lisäisiä toimia.**
7.4.2. Approach whose aim is in accordance with Art. 5(10) to preventing significant deterioration of areas where habitat types listed in Annex II to the Regulation occur and of areas which are in good condition or necessary to reach the target (Art.15(3)(h))	**Suurin osa meriluontotyyppien esiintymistä sisältyy vesien- ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisiin rannikkovesimuodostumiin. Näin ollen niitä koskee lain 3 a luvun 20 b §:n mukainen heikentämättömyysvaatimus, jonka katsotaan vastaavan ennallistamisasetuksen mukaista heikentämättömyysvelvoitetta. Ennallistamisasetuksen heikentämättömyysvelvoitteen toimeenpano ei tästä syystä edellytä lisäisiä toimia.**
To fill in the measures relevant for this target, please use Part C	

8. **Urban ecosystems (Art.8)**	

8.1. **National approach and contextual information**	
8.1.1. **National approach**	
8.1.1.1. National approach to meeting restoration targets and fulfilling obligations for urban ecosystems, based on latest scientific evidence (Art.15(3)(c)) (optional)	**Suomi ei toimita kaupunkiekosysteemialueiden karttaliitettä ennallistamissuunnitelman luonnosvaiheessa. Kaupunkiekosysteemien rajauksessa on käytetty kansallista, Suomen Maanmittauslaitoksen kuntaraja-aineistoa, koska ohjeistettu EU:n Local Administrative Units Boundaries -aineisto ei erotellut riittävän tarkasti eri kunnille kuuluvia alueita. Kun seurantaa tehdään kuntapohjaisten kaupunkiekosysteemialueiden mukaan, on tärkeää, että kuntien alueet on rajattu tarkasti.** **Meren rannikolla kaupunkiekosysteemialueet on rajattu EU:n Copernicus-ohjeman CLCplus Backbone 2023 -aineiston mukaan siten, että maa- ja sisävesialueet kuuluvat kaupunkiekosysteemialueisiin, mutta merialue ei kuulu. EU:n Local Administrative Units Boundaries -aineistossa rannikon rantaviiva on liian epätarkka ja jättää joitakin tiiviitä kaupunkialueita pois. Koska kaupunkivihreän laskenta tapahtuu CLCplus Backbone -aineiston perusteella eikä merialuetta lueta mukaan kaupunkivihreään, toisin kuin sisävesiä, on loogista jättää merialueet kokonaan pois kaupunkiekosysteemialueiden aluerajauksista.**
8.1.2. **Determination of urban ecosystem areas (Art. 8(1) and 14(4))**	
Urban ecosystem areas have to be identified by MS in order to address the targets of Article 8. Entire cities or towns and suburbs can be directly defined based on the latest data available from EUROSTAT. If the Member State decides to use another approach to urban ecosystem areas, additional information have to be provided by Member States.	
8.1.2.1. Type of urban ecosystem area chosen	**b) At least one urban ecosystem area includes parts of the city or of the town and suburb, including at least its urban centres, urban clusters (this option may include a mix of cases where some urban ecosystem areas in the Member State include the entire city, townand suburb, and others only parts).** If 'b' is selected, information in Additional Information III should also be provided.

8.1.2.2. Aggregated urban ecosystem areas	**No** If 'yes' is selected, information in Additional Information III should also be provided.
8.1.2.3. If a) is selected in 8.1.2.1., list of LAUs classified as 'city' or 'town and suburb', according to Art.14(4)(a)	**See the field f8_1_2_3__LAU_list in the sheet t08_Art8General of the excel file**
8.1.2.4. If b) is selected in 8.1.2.1., map of urban ecosystem areas. In this case, information in Additional Information III should also be provided.	
8.1.3. **Contextual information (Art.8(1))**	
The pre-existing data in fields 8.1.3.2. and 8.1.3.3. would be subject to the condition of choosing alternative a) in field 8.1.2.1., indicating 'No' in field 8.1.3.1., and that no aggregation of UEAs is indicated in the Additional Information III.	
8.1.3.1. Supplementary data beyond Copernicus were used for the estimate of urban green space and/or tree canopy cover, in accordance with Art. 3(20) and (21)	**No** If 'yes' is selected, provide the source and metadata of supplementary data, as well as a justification including a comparison with the Copernicus dataset (free text, max. 3 000 characters) If 'yes' is selected, provide the associated geospatial information If 'yes' is selected, information in Additional Information III should also be provided

8.1.3.2. Area and map of national share of urban green space in urban ecosystem areas at the time of entry into force of the Regulation	a) area in km² **2179.13** b) geospatial information
8.1.3.3. Area and map of national tree canopy cover in urban ecosystem areas at the time of entry into force of the Regulation	a) area in km² **974.51** b) geospatial information
8.1.3.4. Exclusion of urban ecosystem areas in which the share of urban green space in the urban centres and urban clusters exceeds 45% and the share of urban tree canopy cover exceeds 10% (Art.8(1))	**No** If 'yes' is selected, information in Additional Information III should also be provided.
8.1.4. **Satisfactory levels**	
SECTION 8.1.4. NOT APPLICABLE TO THE FIRST PLAN	
8.2. **Targeted restoration plan**	
8.2.1. **No net loss by 2030 (Art.8(1))**	
If no measures to achieve 'no net loss' are needed, field 8.2.1.1. must indicate zero, and no indicative maps are needed.	
8.2.1.1. Indicative total surface area of	a) best estimate in km²

land subject to restoration measures to ensure no net loss (Art.15(3)(a))	**Best: 0** b) range in km2 (optional) **[Min: 0, Max: 0]**
8.2.1.2. Indicative areas (maps or description) of areas subject to restoration measures to meet the restoration target of 'no net loss' (Art.15(3)(a))	Indicate a) and/or b) a) geospatial information **No** b) free text, suggested max. 3 000 characters
8.2.2. **Increasing trends after 2030 (Art.8(2) and (3))**	
8.2.2.1. Indicative surface area subject to restoration measures to achieve an increasing trend in the total national area of urban green space (Art.8(2))	Best estimate or range, in km² a) by 2040 (optional) b) by 2050 **Best: 3319.96**
8.2.2.2. Indicative maps or description of potential areas subject to restoration measures to achieve an increasing trend in the total national area of urban green space (Art.15(3)(a)) (optional)	Indicate a) and/or b) a) Geospatial information **No** b) free text, suggested max. 3 000 characters **Manner-Suomessa ennallistamistoimia kaupunkivihreän kansallisen kokonaispinta-alan kasvavan kehityssuunnan saavuttamiseksi sovelletaan 66 kaupunkiekosysteemialueella, joista 16 koostuu yksinomaan kaupunkikeskustoista ja –klustereista (=UCC-alueet) ja 50 kaupunkikeskustoista ja –klustereista täydennettynä lähialueilla eli taajaan asutun alueen läheisillä kaupungin osilla. Artikel 8 omfattar ett urbant ekosystemområde på Åland.**
8.2.2.3. Indicative surface area subject to restoration measures to achieve an increasing trend in the urban tree canopy cover for each urban ecosystem area (Art.8(3))	Best estimate or range, in km² a) by 2040 (optional) b) by 2050 **Best: 3319.96**

8.2.2.4. Indicative areas (maps or description) subject to restoration measures to achieve an increasing trend in the urban tree canopy cover for each urban ecosystem area (Art.15(3)(a)) (optional)	Indicate a) and/or b) a) Geospatial information **No** b) free text, suggested max. 3 000 characters **Manner-Suomessa ennallistamistoimia kunkin kaupunkiekosysteemialueen kaupunkipuuston latvuspeiton kasvavan kehityssuunnan ennallistamistoimia sovelletaan 66 kaupunkiekosysteemialueella, joista 16 koostuu yksinomaan kaupunkikeskustoista ja -klustereista (UCC-alueet) ja 50 täydennettynä lähialueilla eli taajaan asutun alueen läheisillä kaupungin osilla. Artikel 8 omfattar ett urbant ekosystemområde på Åland.**
To fill in the measures relevant for this target, please use Part C	

9. **Restoration of the natural connectivity of rivers and natural functions of the related floodplains (Art.9)**	
9.1. **National approach**	
9.1.1. National approach to meeting restoration targets and fulfilling obligations for the natural connectivity of rivers and natural functions of the related floodplains, based on latest scientific evidence (Art.15(3)(c)) (optional)	**Ennen ennallistamisasetuksen voimaantuloa Vesipuitedirektiivin mukaiset vesienhoitosuunnitelmat, vesien kunnostusstrategiat (Kalatiestrategia 2012, Vesien kunnostusstrategia 2013, Pienvesien suojelu- ja kunnostusstrategia) sekä hallinnolliset ja poliittiset ohjauskeinot ovat Suomessa ohjanneet virtavesien kytkeytyneisyyden edistämistä. Suomi perustaa ennallistamisasetuksen 9 artiklan toimeenpanon tälle pohjalle. Suomessa on vuodesta 2020 alkaen purettu tai muutoin muokattu kymmeniä patoja sekä lukuisia virtavesien ja teiden risteyskohtia kalojen ja muun vesieliöstön vapaan kulun mahdollistamiseksi. Valtio on osoittanut työhön määrärahoja ja resursseja mm. Nousu- ja Helmi-ohjelmilla, joiden yhtenä keskeisenä tavoitteena on parantaa virtavesiyhteyksiä poistamalla esteitä tai muuttamalla niitä kaloille ja muille vesieliöille kulkukelpoisiksi. Esteiden poistamiseen sekä virtavesien kytkeytyneisyyden parantamiseen ja kunnostamiseen on muodostettu valtio- ja viranomaislähtöisiä avustus- ja asiantuntija-apumekanismeja, joiden avulla vesistöihin ja niiden ekosysteemipalveluihin kytkeytyviä aluetoimijoita on kannustettu toteuttamaan hankkeita. Alueellinen kala- ja vesiviranomainen toimii hankkeiden edistäjänä ja toteuttajana silloin, kun tärkeälle hankkeelle ei löydy muuta toteuttajaa, tai kun valtio on ollut osavastuussa esteen alkuperäisestä käyttötarkoituksesta.** **Ensimmäisessä kansallisessa ennallistamissuunnitelmassa Suomi keskittyy pitkittäisen kytkeytyneisyyden esteiden**

	poistamisen edistämiseen, jokijatkumoiden arviointimenetelmän kehittämiseen sekä tietopuutteiden paikkaamiseen. **Suomessa on tunnettuja virtavesiä yhteensä noin 168 000 km. Näistä 21 000 km on jokia, joiden valuma-alue on yli 100 km^2. Valtaosa niistä ei ole vapaasti virtaavia eikä luonnollisesti kytkeytyneitä, koska niiden virtaamaa säännöstellään ja niissä esiintyy keinotekoisia esteitä. Muita valuma-alueeltaan yli 10 km^2:n virtavesiä ja sitä pienempiä vesienhoidollisesti merkittäviä virtavesiä on 52 000 km. Lisäksi on 95 000 km tätä pienempiä virtavesiä.** **Suomessa arvioidaan vuonna 2020 olleen vapaasti virtaavia jokia 30 984 km. Arvion lähtöaineistona on käytetty 3. vesienhoitokauden (2022–2027) luokittelua ja tila-arviointia varten rajattuja jokivesimuodostumia ja näiden hydrologismorfologisten (HyMo) laatutekijöiden muuttuneisuutta kuvaavia arviointipisteitä. Lisäksi vapaana virtaaviksi jokiosuuksiksi laskettiin mukaan edellä mainittuihin vesimuodostumiin yhteydessä olevat Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) Ranta10 -paikkatietoaineiston (Vesistöjen perustietovaranto) vapaana virtaavat uomaosuudet.** **Kansallisessa Vesistötyöt-tietojärjestelmässä (VESTY) oli vuonna 2020 padoksi luokiteltuja, kalaston ja muun vesieliöstön kulkua haittaavia vesistörakenteita eli esteitä yhteensä 2 164. Näistä yhteensä 124 tullaan poistamaan vuoteen 2030 mennessä, jolloin yhteensä 2 242 km jokijuoksua (river strecth) on saatu vapaasti virtaavaksi. Tarkastelu tehtiin valtakunnallisesti pois lukien Ahvenanmaa. Laskennassa ei voitu käytettävissä olevien tietoaineistojen puutteiden vuoksi kaikilta osin soveltaa EU-ohjeistuksen mukaisia vapaana virtaavan joen määritelmiä. Tietoja on kuitenkin mahdollista tarkentaa seuraavilla suunnittelukausilla.** **Suomi tarkastelee lateraalisten esteiden poistoa ja tulvatasanteiden ennallistamista seuraavilla suunnittelukausilla. Johtuen Suomen hydrologisista ja topologisista olosuhteista jokien varsien tulvatasanteet eivät ole pinta-alaltaan laajoja. Useita järviä säännöstellään mm. tulvasuojelu-, voimatalous-, maanviljelykäyttöä varten, jolloin vedenkorkeuden vaihtelu voi olla luontaista vähäisempää. Säännöstelykäytäntöjä on viime vuosina joissain kohteissa muutettu ekologisia tekijöitä painottaen.** **Esteiden poistamisella tuetaan hyvän tilan saavuttamista laajasti vesi- ja rannikkoluontotyypeissä Pikkujoet ja purot (koodi: 3260) ja Fennoskandian luonnontilaiset jokireitit (koodi: 3210). Direktiivilajeja, joiden elinympäristöjen hyvän tilan saavuttamista esteiden poistolla tuetaan, ovat erityisesti lohi, siika, nahkiainen ja välillisesti jokihelmisimpukka.**
9.2. **Targeted restoration plans**	
The inventory of artificial barriers (Art.15(3)(i)) and the list of artificial barriers to be removed (Art.15(3)(i)) must be indicated in Additional Information IV	
9.2.1. **Plan for the removal of artificial barriers until 2030 (Art.9(2), Art. 15(3)(i))**	

9.2.1.1.	Indicative net additional total length of free-flowing rivers to be achieved by 2030 resulting from the removal of existing artificial barriers from 2020, taking also into account the loss of free-flowing river length related to the construction of new barriers after 2020 (Art.15(3(i))	a) best estimate of net km gained taking into account both the removal of existing barriers and the construction of new ones **Best: 2242** b) range of net km gained taking into account both the removal of existing barriers and the construction of new ones (optional) c) best estimate of km gained by the removal of existing barriers (optional) d) best estimate of km lost due to construction of new barriers (optional)
9.2.1.2.	Indicative map of potential free- flowing rivers to be restored from 2020 to 2030 (Art.15(3)(a))	**reported**
9.2.1.3.	Best estimate of free-flowing rivers in 2020	**Best: 30984**
9.2.1.4.	Indicative map of free-flowing rivers baseline in 2020	**reported**
9.2.2.	**Improvement of the natural functions of related floodplains until 2030 (Art.9(3))**	
9.2.2.1.	Indicative total surface area subject to restoration measures necessary to improve the natural functions of related floodplains	a) best estimate, in km^2 **Best: 0** b) range, in km^2 (optional)

	(Art.15(3)(a) and (i))	
9.2.2.2.	Indicative map of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a))	
9.2.3.	**Maintenance of the natural connectivity of rivers and natural functions of the related floodplains (Art.9(4))**	
9.2.3.1.	Summary of the measures planned to ensure that the natural connectivity of rivers and natural functions of the related floodplains restored are maintained (Art.15(3)(i) and Art.9(4))	**Suunnitellut esteiden poistot toteutetaan teknisesti siten, että uoman esteettömyys säilyy pitkällä aikavälillä ilman erillisiä säilyttämistoimen-piteitä. Yleensä jokiuomassa sijaitsevat rakenteet pyritään poistamaan kokonaan ja palauttamaan jokiuoma mahdollisimman lähelle alkupe-räistä, luonnollista tilaa. Joissain tapauksissa pieni osa esterakenteista voidaan joutua jättämään uomaan esim. kulttuurihistoriallisista tai ar-keologisista syistä taikka eroosiosuojaukseksi. Mikäli poistettavalla rakenteella on ollut yläpuolisia vedenpinnantasoja säilyttävä tarkoitus ja tämä on edelleen tarpeen säilyttää, esteen paikalle on usein rakennettu esim. pitkä tekokoski, joka pitää vedenpinnan kohtuullisen lähellä totut-tua tasoa. Tällainen rakenne toteutetaan siten, että se mahdollistaa luonnonmukaiset liikkumismahdollisuudet eliöstölle ja sedimentille, rakenne on luonnonmukainen ja pysyvä.** **Mikäli esteelle ja sen käyttötarkoitukselle on olemassa lainvoimainen padotus- ja säännöstelylupa, esteen lopullinen poistaminen voidaan tehdä kahdella tavalla. Patoamisoikeudesta, esterakenteesta ja käyttö-tarkoituksesta luopumisesta voidaan tehdä sopimus (kauppa), jolloin este voidaan lopuksi poistaa luvanhaltijan taikka uuden omistajan (uu-den luvanhaltijan) toimesta. Lupaviranomainen voi tietyin edellytyksin myös määrätä voimassa olevan, esterakennetta ja sen käyttötarkoitusta koskevan vesitalousluvan raukeamaan, jos esterakenne on menettänyt alkuperäisen merkityksensä (Vesilaki 587/2011). Esteen poiston mah-dollistava uusi vesitalouslupa ja vanhan vesitalousluvan rauettaminen jäävät lainvoimaisiksi päätöksiksi, eikä entisen kaltaiselle patoamiselle ja säännöstelylle samassa kohteessa ole enää edellytyksiä.** **Luvattomat esterakenteet voidaan poistattaa ilman vesilain (587/2011) mukaisia menettelyjä, vesilakia valvovan viranomaisen kehotuksesta tai viime kädessä vesilaissa määrätyn hallintopakkomenettelyn kautta, esteen rakentajan/omistajan kustannuksella.** **Uusien keinotekoisten esteiden rakentaminen jokiin on nykyisen lain-säädännön kehyksessä luvanvaraista ja tiukasti säänneltyä. Suomen vesilaki (587/2011) määrittelee patoamis- ja säännöstelyluvan saannin edellytykset pääosin 3 luvussa (luvanvaraiset vesitaloushankkeet). Pa-toaminen (padon rakentaminen vesistöön) vaatii luvan aina, jos se muuttaa vedenkorkeutta, syvyyttä tai vesistön tilaa. Erityistä huomiota kiinnitetään vaellusesteisiin. Hanke ei saa vaarantaa tärkeää yleistä etua kuten luonnon monimuotoisuutta. Uusia patoamis- ja säännöste-lylupia on Suomessa myönnetty viime vuosina hyvin harvoin.** **Säännöstelypatoja, joita ei voida veden pintojen säätelytarpeen vuoksi kokonaan poistaa, pyritään yhä enenevässä**

	määrin korvaamaan poh-jakynnyksillä, jotka mahdollistavat mm. kalojen kulun. Muutoksia on tehty runsaasti valtion vesistöjärjestelyissä.
9.3. **Targets after June 2032 and strategic overview**	
9.3.1. **Plan for the removal of artificial barriers after June 2032**	
9.3.1.1. Indicative net additional total length of free-flowing rivers to be achieved by 2040 and by 2050, as compared to 2020, by the removal of existing artificial barriers from 2020, taking also into account the loss of free-flowing river length related to the construction of new barriers after 2020 (Art.15(3)(i))	a) by 2050, best estimate or range of net km gained as compared to 2020, taking into account both the removal of existing barriers and the construction of new ones **Best: 2242** b) by 2040, best estimate or range of net km gained as compared to 2020, taking into account both the removal of existing barriers and the construction of new ones (optional) c) by 2050, best estimate or range of km gained by the removal of existing barriers, as compared to 2020 (optional) d) by 2050, best estimate or range of km lost due to construction of new barriers after 2020 (optional)
9.3.1.2. Indicative maps of potential free- flowing rivers after June 2032 (optional)	
9.3.2. **Improvement of the natural functions of related floodplains after June 2032**	
9.3.2.1. Indicative total surface area subject to restoration	a) by 2040, in km^2 (optional)

measures necessary to improve the natural functions of related floodplains, after June 2032 (Art.15(3)(a) and (i))	b) by 2050, in km² **Best: 0**
9.3.2.2. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures to improve the natural functions of related floodplains (Art.15(3)(a)) (optional)	a) by 2040 b) by 2050
To fill in the measures relevant for this target, please use Part C	

10. **Pollinator diversity and populations (Art.10)**	
10.1. **National approach and contextual information**	
10.1.1. **National approach**	
10.1.1.1. National approach to meeting restoration targets and fulfilling obligations for pollinator diversity and populations, based on latest scientific evidence (Art.10) (optional)	**Suomessa on Euroopan mittakaavassa hyvä tietopohja pölyttäjäkantojen tilasta. Tämän tietopohjan perusteella on mahdollista tunnistaa niitä pölyttäjien tilaan vaikuttavia toimia, joilla voidaan kustannustehokkaasti edesauttaa nykyisen tilan säilyttämistä tai osin parantaa nykyisestä. Suomessa kansallista valmistelua edesauttaa maa- ja metsätalousministeriön, ympäristöministeriön ja alan tutkimuslaitosten yhdessä laatima kansallinen pölyttäjästrategia. Ennallistamissuunnitelmassa kansallinen tavoite on pölyttäjästrategian ehdotusten toteuttaminen käytännössä mahdollisimman laajasti. Seurantaa tullaan tekemään yhteensä 70 havaintopaikalla Oulun eteläpuolisessa Suomessa. Komission delegoidun säädöksen mukaisesti seurantapaikat jakautuvat metsä-, maatalous- ja muihin elinympäristöihin niiden suhteellisen runsauden perusteella. Pölyttäjäseurannan valmistelua koordinoi Suomen**

	ympäristökeskus.
10.1.2. **Satisfactory levels**	
SECTION 10.1.2. NOT APPLICABLE TO THE FIRST PLAN.	
10.1.3. **Assessing the effectiveness of the restoration measures (Art.15(3)(p))**	
10.1.3.1. Process for assessing the effectiveness of the restoration measures put in place (optional)	**Voimassaolevan kansallisen pölyttäjästrategian toteutus on vasta aivan alussa. Ennallistamissuunnitelman myötä tehostettavilla toimilla tulee edistää pölyttäjäkantojen kannalta keskeisiä toimia. Jo aiemmin käynnistetyt kansalliset elinympäristöjen tilaa parantavat ohjelmat (erityisesti HELMI-ohjelma) tukevat strategiassa tunnistettuja tavoitteita.**
10.2. **Targeted restoration plan**	
10.2.1. **Improving diversity and reversing the decline of pollinator populations by 2030 (Art.10(1))**	
10.2.1.1. Indicative total surface area subject to restoration measures (Art.15(3)(a))	a) best estimate, in km² **Best: 338472** b) range, in km² (optional) **[Min: 338472, Max: 338472]**

10.2.1.2. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a))	**reported (Suomi toimittaa listan maakunnista (NUTS3-taso))**
10.2.2. **Achieving an increasing trend for pollinator populations after 2030 (Art.10(1))**	
10.2.2.1. Indicative total surface area subject to restoration measures	a) by 2040 (optional) **Best: 338472; [Min: 338472, Max: 338472]** b) by 2050 **Best: 338472; [Min: 338472, Max: 338472]**
10.2.2.2. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a)) (optional)	a) by 2040 **reported (Suomi toimittaa listan maakunnista (NUTS3-taso))** b) by 2050 **reported (Suomi toimittaa listan maakunnista (NUTS3-taso))**
To fill in the measures relevant for this target, please use Part C	

11. **Agricultural ecosystems (Art.11)**
11.1. **National approach and contextual information**
11.1.1. **National approach**

11.1.1.1. National approach to meeting restoration targets and fulfilling obligations for agricultural ecosystems, based on latest scientific evidence (Art.15(3)(c)) (optional)	

11.1.2. **Information on indicators at national level for agricultural ecosystems (Art.11(2))**

11.1.2.1. Selected indicators	**•a) Grassland butterfly index** **----------** **•c) Share of agricultural land with high-diversity landscape features** **----------**
11.1.2.2. Account of the indicators for agricultural ecosystems chosen and their suitability to demonstrate the enhancement of the biodiversity in agricultural ecosystems within the Member State (Art.15(3)(j))	**•Niittyperhoset ovat peltolintujen ohella suora indikaattori maatalousluonnon tilalle. Indikaattori perustuu 15 laajalti Euroopassa esiintyvän niittyperhosen runsaustietoihin. Maataloudessa indeksin kehitykseen voidaan jossain määrin vaikuttaa politiikkatoimenpiteillä; on tunnistettavissa toimenpiteitä, joiden vaikuttavuudesta on hyvä kuva. Tällaisia ovat esimerkiksi perinnebiotooppien hoito, kesantomaisten alojen määrä, sekä kylvettyjä niitty- tai maisemapeltoja. Huomioon tulee ottaa, että lähes kaikki päiväperhoset lisääntyvät peltomaan ulkopuolisilla alueilla ja käyttävät peltomaita vain satunnaiseen ruokailuun. Myös metsä- ja rakennettujen alueiden merkitys tulee tunnistaa. EU-indeksin sisältämistä päiväperhoslajeista vain kuusi yleisintä olisi mahdollista sisällyttää Suomen kansalliseen niittyperhosindeksiin. Tämä on varsin suppea lajijoukko, jota ei voi pitää kovin edustavana otoksena maamme maatalousalueiden päiväperhoslajistosta. Indeksilajit ovat EU-tasolla pääsääntöisesti niittylajeja, mutta osa niistä käyttää Suomessa jossain määrin erilaisia elinympäristöjä. Perhoskantojen soveltuvuutta mittariksi heikentää se, että niiden kannat vaihtelevat valtavasti luontaisten satunnaistekijöiden (kesän sään) takia. Lyhyellä aikajänteellä (kuten 2024–2030) yksikin sääoloiltaan poikkeava kesä voi kääntää indeksin kumpaan suuntaan tahansa – riippumatta siitä, paljonko politiikkatoimia on tehty. Indikaattorin soveltuvuuteen vaikuttaisi mahdollisuus huomioida sää- ym. ulkoisten tekijöiden osuutta indikaattorin tulkinnassa ja laskennassa.** **----------** **•Indikaattori kuvastaa pienipiirteisiä maisemaelementtejä, jotka ovat tärkeitä maatalousympäristön monimuotoisuudelle. Indikaattorilla on synergia peltolintuindeksin ja pölyttäjätavoitteen kanssa. Maisemarakenteen**

	parantaminen hyödyttää monimuotoisuutta laajasti. Indikaattoriarvojen kasvattaminen vaatisi Suomessa esimerkiksi monimuotokaistojen, leveämpien pientareiden ja pienialaisten kosteikkojen lisäämistä. Kyseisten maisemapiirteiden tulisi olla alle 0,5 ha suuria ja alle 20 m leveitä. Lisäksi voitaisiin lisätä kesantoaloja. Havaintopisteistä 75 % sijaitsee osittain tai kokonaan peltolohkolla. Keskeiset puutteet ovat tiettyjen monimuotoisuutta edistävien peltotoimenpiteiden (kesannot ja suojavyöhykkeet) sekä reunametsien rajautuminen ulkopuolelle. Lisäksi pienialaiset maisemapiirteet eivät välttämättä osu otokseen. Kulttuuriset maisemapiirteet (esim. vanhat ladot) eivät tule myöskään huomioiduiksi, joilla voi olla paikallisesti suuri merkitys lajiston monimuotoisuudelle. Lisäksi LUCAS-seuranta havaitsee alle 20 metriä leveät tai alle 0,5 hehtaarin suuruiset maisemapiirteet, mutta tätä suuremmat jäävät seurannan ulkopuolelle. Näin ollen esimerkiksi yli 20 metriä leveät suojakaistat jäävät pois seurannasta. **----------**
11.1.2.3. Baseline level for each of the selected indicators (optional)	

11.1.2.4. Baseline level for the mandatory indicator ‘common farmland bird index’ (optional)	

11.1.3. **Satisfactory levels at national level for each of the indicators**
SECTION 11.1.3. NOT APPLICABLE TO THE FIRST PLAN

11.1.4. **Organic soils in agricultural use constituting drained peatlands**	
11.1.4.1. Information about organic soils in agricultural use constituting drained peatlands, peatland extraction, and under other uses (Art.11(4))	In km² a) estimated surface area of organic soils under agricultural use constituting drained peatlands **2311** b) estimated surface area of peat extraction site (optional) c) estimated surface area of organic soils that constitute drained peatlands under land uses other than agricultural use and peat extraction sites (optional)
11.1.4.2. Plan to rewet drained peatlands under agricultural use to a lower proportion than set out in Art.11(4)(a),(b) and (c)	**No** if yes, provide a justification (Art.15(3)(k))
11.2. **Targeted restoration plan**	
11.2.1. **Targets and obligations by 2030 (Art.11(1), (2), (3) and (4))**	
11.2.1.1. Indicative total surface area subject to restoration measures (Art.15(3)(a))	Best estimate, in km² a) total surface area targeting Art.11(1) to (3) with no overlaps **10290**

	b) surface area targeting Art.11(1) (optional) c) surface area targeting Art.11(2) (optional) d) surface area targeting Art.11(3) (optional) e) surface area targeting restoration of organic soils in agricultural use under Art.11(4)(a) **693** f) surface area targeting rewetting under Art. 11(4)(a) **173** g) if applicable, surface area of organic soils that constitute drained peatlands under land uses other than agricultural use and peat extraction sites that will be rewetted, contributing to meeting the targets under Art.11(4)(a) **69**
11.2.1.2. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a))	**reported (Suomi toimittaa listan maakunnista (NUTS3-taso))**
11.2.1.3. Contribution of the restoration measures that consists in rewetting peatlands to reducing greenhouse gas net emissions until 2030 (Art. 11(4)) (optional)	In ktCO2e
11.2.2. **Targets and obligations beyond 2032 and strategic overview (Art.11(4))**	

11.2.2.1. Indicative total surface area subject to restoration measures until 2040 (Art.15(3)(a))	In km² a) total surface area targeting Art.11(1) to (3) with no overlaps **Best: 10290** b) surface area targeting Art.11(1) (optional) c) surface area targeting Art.11(2) (optional) d) surface area targeting Art.11(3) (optional) e) surface area targeting restoration of organic soils in agricultural use under Art.11(4)(b) **Best: 924** f) surface area targeting rewetting under Art. 11(4)(b) **Best: 308** g) if applicable, surface area of organic soils that constitute drained peatlands under land uses other than agricultural use and peat extraction site that will be restored as contributing to meeting the targets under Art.11(4)(b) **Best: 123**
11.2.2.2. Contribution of the restoration measures that consists in rewetting peatlands to reducing greenhouse gas net emissions until 2040 (Art. 11(4)) (optional)	In ktCO2e
11.2.2.3. Indicative total surface area subject to restoration measures until 2050 (Art.15(3)(a))	Best estimate or range, in km² a) total surface area targeting Art.11(1) to (3) with no overlaps **Best: 10290** b) surface area targeting Art.11(1) (optional) c) surface area targeting Art.11(2) (optional) d) surface area targeting Art.11(3) (optional)

	e) surface area targeting restoration under Art.11(4)(c) **Best: 1156** f) surface area targeting rewetting under Art.11(4)(c) **Best: 385** g) if applicable, surface area of organic soils that constitute drained peatlands under land uses other than agricultural use and peat extraction site that will be restored as contributing to meeting the targets under Art.11(4)(c) **Best: 154**
11.2.2.4. Contribution of the restoration measures that consists in rewetting peatlands to reducing greenhouse gas net emissions until 2050 (Art. 11(4)) (optional)	In ktCO2e
11.2.2.5. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a)) (optional)	a) by 2040 **reported (Suomi toimittaa listan maakunnista (NUTS3-taso))** b) by 2050 **reported (Suomi toimittaa listan maakunnista (NUTS3-taso))**
To fill in the measures relevant for this target, please use Part C	

12. **Forest ecosystems (Art.12)**
12.1. **National approach and contextual information**
12.1.1. **National approach**

12.1.1.1. National approach to meeting the restoration targets and fulfilling obligations for forest ecosystems, based on latest scientific evidence (Art.15(3)(c)). (optional)	

12.1.2. **Information on indicators at national level for forest ecosystems (Art.15(3)(l))**	

12.1.2.1. Selected forest indicators (Art.15(3)(l))	**•a) Standing deadwood** **----------** **•b) Lying deadwood** **----------** **•c) Share of forests with uneven-aged structure** **----------** **•d) Forest connectivity** **----------** **•f) Share of forests dominated by native tree species** **----------** **•g) Tree species diversity** **----------**

12.1.2.2. Account of the indicators for forest ecosystem chosen and their suitability to demonstrate the enhancement of biodiversity in forest ecosystems in the Member State (Art.15(3)(l))	**•Suomen metsälajeista neljännes on lahopuista riippuvaisia. Uhanalaisista ja silmälläpidettävistä metsälajeista 33 % on kuolleesta puusta riippuvaisia. Nykytilanteessa kuollutta puuta on keskimäärin metsämaalla 6,9 m3/ha (koko maan tilanne), joten kuolleen puun lisääminen turvaa metsälajeja ja samalla mahdollistaa lahopuujatkumon säilymisen. Myös kuolleen puun laadulla on merkitystä (järeys, eri lahoasteet ja puulajit).** **----------** **•Suomen metsälajeista neljännes on lahopuista riippuvaisia. Uhanalaisista ja silmälläpidettävistä metsälajeista 33 % on kuolleesta puusta riippuvaisia. Nykytilanteessa kuollutta puuta on keskimäärin metsämaalla 6,9 m3/ha (koko maan tilanne), joten kuolleen puun lisääminen turvaa metsälajeja ja samalla mahdollistaa lahopuujatkumon säilymisen. Myös kuolleen puun laadulla on merkitystä (järeys, eri lahoasteet ja puulajit).** **----------** **•Puuston eri-ikäisrakenteisuuden oletetaan hyödyttävän metsälajistoa. Koska eri-ikäisrakenteisessa metsässä puusto ei jakaannu selviin jaksoihin, vaan muodostuu eri-ikäisistä ja erikokoisista puista, tarjoaa eri-ikäisrakenteinen metsä monenlaisia elinympäristöjä. Metsän latvusrakenteen vaihtelun lisääntyminen nostaa useiden eliöryhmien yksilötiheyksiä ja lajimääriä. Puuston kyky tuottaa erilaisia ekosysteemipalveluita sekä suoja-, ruokailu- ja pesimäpaikkoja lisääntyy puiden laji- ja kokovaihtelun myötä. Yleisesti ottaen puulajien sekä puuston ikä- ja latvusrakenteen monipuolistaminen lisäävät monimuotoisuutta.** **----------** **•Rakenteellisesti hyvin kytkeytynyt ympäristö luo mahdollisuudet toiminnallisen kytkeytyneisyyden vahvistamiselle. Mitä enemmän yhtenäistä elinympäristöä on, sitä enemmän alue voi ylläpitää monimuotoista lajistoa. Metsämaan pinta-alan säilyttäminen metsämaana, tai sen lisääminen, voi mahdollisesti lisätä monimuotoisuutta, mikäli metsän rakennepiirteet sitä tukevat.** **----------** **•Eliöt ovat sopeutuneet luontaisiin puulajeihin. Luontaisten puulajien käyttö turvaa monimuotoisuuden säilymisen sekä ekosysteemien toimivuuden ja sopeutumisen. Muuttuvan ilmaston vuoksi voi olla tarpeen tutkia uusien puulajien soveltuvuutta olosuhteisiimme varovaisuusperiaate huomioiden. Nykyisin 99,9 % metsistä on luontaisista puulajeista koostuvia.** **----------** **•Sekametsä ylläpitää rikkaampaa lajistoa kuin yhden puulajin metsä, koska se tarjoaa useammille lajeille sopivaa ravintoa, suoja- ja pesimäpaikkoja kuin yhden tai muutaman puulajin metsä. Kaikilla luontaisilla puulajeilla on vähintään kymmeniä juuri kyseiselle puulajille erikoistuneita seuralaislajeja. Lehtipuusekoitus on merkittävä monimuotoisuudelle monessa mielessä. Niillä elävät uhanalaiset lajit ovat etupäässä riippuvaisia vanhoista elävistä lehtipuista ja järeästä lehtilahopuusta. Kukkivat puulajit ovat erityisen tärkeitä pölyttäjille, sillä ne tarjoavat ravintoa aikaisin keväällä.** **----------**

12.1.2.3. Baseline levels for each of the selected indicators (optional)	

12.1.2.4. Baseline level for the mandatory indicator 'common forest bird index' (optional)	
12.1.3. **Satisfactory levels at the national level**	
12.1.3.1. Satisfactory levels at national level for each of the selected indicators (optional) TO BE REVISED IF AND WHEN THE COMMISSION ESTABLISHES A GUIDING FRAMEWORK.	Indicate the satisfactory level (index value) for each of the indicators selected in 12.1.2.1. (non-selected indicators should be left empty): — standing deadwood — lying deadwood — share of forests with uneven-aged structure — forest connectivity

	— stock of organic carbon — share of forests dominated by native tree species — tree species diversity
12.1.3.2. Satisfactory levels at national level for the mandatory indicator 'common forest bird index' (optional)	
12.2. **Targeted restoration plan**	
12.2.1. **Enhance biodiversity and achieve increasing trend for indicators by 2030 (Art.12(1), (2) and (3))**	
12.2.1.1. Indicative total surface area subject to restoration (Art. 15(3)(a))	Best estimate in km² a) total surface area targeting Art.12(1) to (3) **Best: 228000** b) surface area targeting Art.12(1) (optional) c) surface area targeting Art.12(2) (optional)

	d) surface area targeting Art.12(3) (optional)
12.2.1.2. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a))	**reported (Suomi toimittaa listan maakunnista (NUTS3-taso))**
12.2.2. **Enhance biodiversity and achieve increasing trend for indicators by 2040 and 2050 (Art.12(1), (2) and (3))**	
12.2.2.1. Indicative total surface area subject to restoration measures (Art. 15(3)(a))	In km^2 a) by 2040 (optional) b) by 2050 **Best: 228000**
12.2.2.2. Indicative maps of potential areas subject to restoration measures (Art.15(3)(a)) (optional)	a) by 2040 b) by 2050 **reported (Suomi toimittaa listan maakunnista (NUTS3-taso))**
To fill in the measures relevant for this target, please use Part C	

13. **Planting three billion additional trees (Art.13)**

13.1. **Description of the contribution to the commitments referred to in Art.13 (Art.15(3)(m))**	
13.1.1. Number of additional trees to be planted through restoration measures under Art.4 and 8 to 12 (Art.13(1))	a) Best estimate of the total number across Articles 4 and 8 to 12, without overlap **Best: 0**
13.1.2. Approach to ensure that the planting of additional trees (i) is achieved in full respect of ecological principles, (ii) aims to increase ecological connectivity and (iii) is based on sustainable afforestation, reforestation and tree planting and the increase in urban green space (Art.13(2))	**Artikla 13, joka koskee kolmen miljardin uuden puun istuttamista, on tavoitteena jäsenmaille yhteinen ja saavutettava v. 2030 mennessä. Tavoitteeseen ei voida laskea metsän uudistamisen yhteydessä istutettavia puita. Valtioneuvoston näkemyksen mukaan artiklan 13 tavoite ei ole Suomessa luonnon monimuotoisuuden kannalta keskeinen, minkä vuoksi Suomi ei aseta numeerista tavoitetta uusien puiden istuttamiselle vaan toteaa, että Suomi on jo saavuttanut riittävän tason artiklan 13 tavoitteen osalta.**

Part C – **Measures**
14. **Measures Art.15(3)(c)**
For each measure, the following sections should be completed:

14.1. **Basic information**	
14.1.1. Name of the measure	a) Full name **See the field f14_1_1_a__measure_full_name of the sheet t14_Measures of the excel file** b) Unique measure ID **See the field f14_1_1_b__measure_id of the sheet t14_Measures of the excel file**
14.1.2. Main ecosystem type concerned	**See the fields f14_1_2__main_ecosystem_type and f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info of the sheet t14_Measures in the excel**
14.1.3. Other ecosystem types concerned (optional)	(multiple choices possible) a) wetland ecosystems (coastal and inland) b) grassland ecosystems c) river, lake, alluvial and riparian ecosystems d) forest and woodland ecosystems e) heath, shrub and scrub ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems g) cropland ecosystems h) urban ecosystems i) marine ecosystems j) other ecosystems **See the fields f14_1_3__other_ecosystem_types and f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info**

	of the sheet t14_Measures in the excel
14.1.4. Scale of planning	Indicate the relevant level (select one): a) national b) sub-national NUTS1 (select one or more NUTS1 regions from code list) c) sub-national NUTS2 (select one or more NUTS2 regions from code list) d) local NUTS3 (select one or more NUTS3 regions from code list) e) transnational (select one or more countries from code list to indicate the other Member State(s) involved) **See the fields f14_1_4__scale_planning,** **f14_1_4_bcd__scale_planning_NUTS and** **f14_1_4_e__scale_planning_other_MS** **of the sheet t14_Measures of the excel file** In addition, for further information (optional): free text field (suggested max. 3 000 characters) **See the field f14_1_4__scale_planning_additional_info of the sheet t14_Measures of the excel file**

14.1.5. Current status of implementation	Select one of the following. If the status differs in different areas, more than one option may be selected. a) planned b) adopted plan c) ongoing implementation d) already implemented in the past but effects have not yet been fully reached, or removal of barriers to the connectivity of surface waters between 2020 and 2024 **See the field f14_1_5__current_status_implementation of the sheet t14_Measures of the excel file**
14.2. **Information about timing**	
14.2.1. Implementation timeframe for the measure	Indicate one of the following ones: a) the measure only covers the period until 30 June 2032 (Art.15(2)) b) the measure covers the period until 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s) c) the measure only covers a specific period, different from those above (specify YYYY-YYYY) **See the fields f14_2_1__implementation_timeframe and f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period of the sheet t14_Measures of the excel file**
14.3. **Description and contribution to targets and obligations**	
14.3.1. Description of the measure	Free text, suggested max. 3 000 characters **See the field f14_3_1__measure_description of the sheet t14_Measures of the excel file**

14.3.2. Contributions to targets and obligations	a) target (select one or more articles from code list of articles) **See the field f14_3_2_a__articles_target of the sheet t14_Measures of the excel file** b) sub-target (select one or more sub-targets/indicators from code list of sub- targets) **See the field f14_3_2_b__articles_subtargets of the sheet t14_Measures of the excel file**
14.3.3. Pressures addressed by the measure (optional)	**See the field f14_3_3__pressures of the sheet t14_Measures in the excel file**
14.4. **Uniform description of measures**	
The uniform description of measures is based on the accompanying document 'Typology of measures'. For each measure defined in 14.1.1., select one or more corresponding types of measures.	
14.4.1. Uniform description of measures (Art. 15(3)(c))	a) indicate one or more types of measures from the code list of types of measures **See the fields f14_4_1_a__measure_types_uniform_description and f14_4_1_a__measure_types_uniform_description_additional_info of the sheet t14_Measures of the excel file** b) for measures targeting Art.4 or Art.5, indicate one or more habitat types from the code list of habitat types (optional) **See the field f14_4_1_b__measure_types_uniform_description_habitat_types of the sheet t14_Measures of the excel file**

14.5. **Spatial information**	
14.5.1. Estimated surface area or length subject to the measure (Art.15(3)(a)) (optional)	Indicate a) and b), or c). a) best estimate or range **See the fields f14_5_1_a__measure_area_length_best, f14_5_1_a__measure_area_length_min and f14_5_1_a__measure_area_length_max of the sheet t14_Measures in the excel file** b) select unit (km or km²) **See the field f14_5_1_b__measure_area_length_unit of the sheet t14_Measures in the excel file** c) unknown **See the field f14_5_1_c__measure_area_length_unknown of the sheet t14_Measures in the excel file**
14.5.2. Indicative map of potential areas subject to the measure (Art. 15(3)(a)) (optional)	**reported (Suomi toimittaa listan maakunnista (NUTS3-taso))**
14.5.3. Location relative to Natura 2000 (Art.15(3)(c))	a) Select one alternative from the following code list: - Measures are planned within Natura 2000 - Measures are planned outside of Natura 2000 - Measures are planned both inside and outside of Natura 2000 **See the field f14_5_3_a__location_relative_to_n2000 of the sheet t14_Measures in the excel file** b) Code list of the Natura 2000 site(s) affected by the measure (optional)

	See the field f14_5_3_b__n2000_sites_affected of the sheet t14_Measures in the excel file
14.5.4. Tailored programme in outermost regions, if appropriate (Art.15(3)(o))	Yes/No **See the field f14_5_4__tailored_outermost of the sheet t14_Measures in the excel file**

14.6. **Estimated financial needs (Art.15(3)(u)) (optional)**

For each measure indicated in 14.1.1., the following information can be provided and all fields are optional. Information provided in this section can be used to fill in the financial information in Part A.

14.6.1. Estimated financial needs (EUR) to implement the measure (optional)	I. for the period from August 2020 to July 2024, best estimates II. for the period from August 2024 to June 2032, best estimates III. for the period from July 2032 to December 2050, best estimates or ranges For each of the above-mentioned periods, indicate the following information (in EUR). If information is fully provided here at the level of measure, it may be used to complete the financial information in Part A. **See the sheet t14_6_1_FinancialNeeds of the excel file**

14.6.2.	Estimated financial support to the stakeholders affected by restoration measures or new obligations arising from implementation of the Regulation (optional)	I. for the period from August 2020 to July 2024, best estimates (optional) a) a description (free text, suggested max. 3 000 characters) **See the field f14_6_2_a__financial_support_stakeholders_description_I of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** b) the best estimated value or range, correspondingly (in EUR) **See the field f14_6_2_b__financial_support_stakeholders_best_I of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** II. for the period from August 2024 to June 2032, best estimates a) a description (free text, suggested max. 3 000 characters) **See the field f14_6_2_a__financial_support_stakeholders_description_II of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** b) the best estimated value or range, correspondingly (in EUR) **See the field f14_6_2_b__financial_support_stakeholders_best_II of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** III. for the period from July 2032 to December 2050, best estimates or ranges a) a description (free text, suggested max. 3 000 characters) **See the field f14_6_2_a__financial_support_stakeholders_description_III of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** b) the best estimated value or range, correspondingly (in EUR) **See the fields f14_6_2_b__financial_support_stakeholders_best_III, f14_6_2_b__financial_support_stakeholders_min_III and f14_6_2_b__financial_support_stakeholders_max_III of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file**

14.6.3.	Indicative means of intended public financing (optional)	I. for the period from August 2020 to July 2024, best estimates a) a description (free text, suggested max. 3 000 characters) **See the field f14_6_3_a__public_financing_description_I of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** b) the best estimated value or range, correspondingly (in EUR) **See the field f14_6_3_b__public_financing_best_I of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** II. for the period from August 2024 to June 2032, best estimates a) a description (free text, suggested max. 3 000 characters) **See the field f14_6_3_a__public_financing_description_II of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** b) the best estimated value or range, correspondingly (in EUR) **See the field f14_6_3_b__public_financing_best_II of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** III. for the period from July 2032 to December 2050, best estimates or ranges a) a description (free text, suggested max. 3 000 characters) **See the field f14_6_3_a__public_financing_description_III of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** b) the best estimated value or range, correspondingly (in EUR) **See the fields f14_6_3_b__public_financing_best_III, f14_6_3_b__public_financing_min_III and f14_6_3_b__public_financing_max_III of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file**
14.6.4.	Indicative means of intended private financing (optional)	I. for the period from August 2020 to July 2024, best estimates a) a description (free text, suggested max. 3 000 characters) **See the field f14_6_4_a__private_financing_description_I of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** b) the best estimated value or range, correspondingly (in EUR) **See the field f14_6_4_b__private_financing_best_I of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file**

		II. for the period from August 2024 to June 2032, best estimates a) a description (free text, suggested max. 3 000 characters) **See the field f14_6_4_a__private_financing_description_II of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** b) the best estimated value or range, correspondingly (in EUR) **See the field f14_6_4_b__private_financing_best_II of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** III. for the period from July 2032 to December 2050, best estimates or ranges a) a description (free text, suggested max. 3 000 characters) **See the field f14_6_4_a__private_financing_description_III of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** b) the best estimated value or range, correspondingly (in EUR) **See the fields f14_6_4_b__private_financing_best_III, f14_6_4_b__private_financing_min_III and f14_6_4_b__private_financing_max_III of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file**
14.6.5.	Intended co-financing and financing with Union funding instruments (optional)	I. for the period from August 2020 to July 2024, best estimates (optional) a) a description (free text, suggested max. 3 000 characters) **See the field f14_6_5_a__cofinancing_and_union_description_I of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** b) the best estimated value or range, correspondingly (in EUR) **See the field f14_6_5_b__cofinancing_and_union_best_I of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** II. for the period from August 2024 to June 2032, best estimates a) a description (free text, suggested max. 3 000 characters) **See the field f14_6_5_a__cofinancing_and_union_description_II of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** b) the best estimated value or range, correspondingly (in EUR) **See the field f14_6_5_b__cofinancing_and_union_best_II of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file**

	III. for the period from July 2032 to December 2050, best estimates or ranges a) a description (free text, suggested max. 3 000 characters) **See the field f14_6_5_a__cofinancing_and_union_description_III of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file** b) the best estimated value or range, correspondingly (in EUR) **See the fields f14_6_5_b__cofinancing_and_union_best_III, f14_6_5_b__cofinancing_and_union_min_III and f14_6_5_b__cofinancing_and_union_max_III of the sheet t14_6_2_FinancialOtherInfo of the excel file**

14.7.	**Information about implementation of the measure under other policies, if applicable**	
14.7.1.	Description of the conservation and management measures to be adopted under the common fisheries policy, where applicable (Art.15(4), Art.18(2))	Describe at a) and/or b) level (free text, suggested max. 3 000 characters each): a) national conservation and management measures **See the field f14_7_1_a__CFP_national of the sheet t14_Measures in the excel file** b) joint recommendations through the regionalisation procedure under Article 18 of the Regulation (EU) No 1380/2013 **See the field f14_7_1_b__CFP_joint of the sheet t14_Measures in the excel file**
14.7.2.	Planning of measure to be adopted using the regionalisation procedure under the common fisheries policy (Art.15(4), Art.18(2)) and Art.18(3)) (if relevant according to 14.7.1)	If the measure requires the submission of joint recommendations through the regionalisation procedure under Article 18 of the Regulation (EU) No 1380/2013, provide : a) the estimated timing of the consultation with other Member States and the relevant advisory councils (MM.YYYY-MM.YYYY), and **See the field f14_7_2_a__CFP_joint_consultation_timing of the sheet t14_Measures in the excel file** b) the estimated timing of the submission of any joint recommendations (MM.YYYY-MM.YYYY) **See the field f14_7_2_b__CFP_joint_submission_timing of the sheet t14_Measures in the excel file**

	c) one or more habitat types involved from the code list of marine habitat types (optional) **See the field f14_7_2_c__CFP_joint_habitat_types of the sheet t14_Measures in the excel file** d) one or more fisheries involved (free text, suggested max. 3 000 characters, optional) **See the field f14_7_2_d__CFP_joint_fisheries_involved of the sheet t14_Measures in the excel file**
14.7.3. Measure adopted under the common agricultural policy (CAP) (Art.15(5)) (optional)	If the measure is related to the national CAP strategic plan, provide an overview of the interplay between such measure and the national CAP strategic plan. Free text, suggested max. 3 000 characters **See the field f14_7_3__CAP_interplay of the sheet t14_Measures in the excel file**
14.7.4. Measure in synergy with measures planned in the national restoration plans of other Member States (Art. 14(17))	If the measure is in synergy with measures planned in the national restoration plan of one or more other Member States, indicate the Member State(s) concerned. Select one or more from the code list of Member States. **See the field 14_7_4__member_states_concerned of the sheet t14_Measures in the excel file**

Additional information	
Additional information I – Observations on and revision of the draft NRP (Art.19)	
If applicable	
A1.1. Indicate how the observations from the Commission on the draft NRP have been taken into	a) General consideration. Free text. suggested max. 3 000 characters.

account (Art. 15(3)(x))	b) Field-specific consideration – indicate one or more fields from the code list of fields (optional) c) Field-specific consideration (optional). Free text. suggested max. 3 000 characters

Additional Information II – Information per marine habitat type (optional)

Member States may use these additional information fields to provide information per marine habitat type. This can help the planning of restoration measures for the corresponding habitat types or habitat groups in a marine region. Whenever possible, Member States should use information available from the implementation of the Habitats Directive and Marine Strategy Framework Directive (in particular, information reported under Art.8 of the latter). These additional information fields may be used to indicate specific restoration targets and measures for individual habitat types, as information complementary to Sections 7.1.2., 7.2.1. and/or 7.2.3.

A2.1. **Habitat types present in the territory of the Member State**

A2.1. Habitat types present in the territory of the Member State	a) habitat group (indicate one or more habitat groups 1-7 from the code list) b) habitat type (indicate one or more habitat types from the code list of habitats corresponding to the habitat group)

A2.2. **Habitat type individual information**

For any of the habitat types indicated in A2.1, information may be synthesised in the following fields:

A2.2.1.	Group and name of the habitat type	a) habitat group (indicate one habitat group from the code list) **See the field fa_2_2_1_a__habitat_group in the sheet t16_AddInfo_II_HabitatTypes of the excel file** b) habitat type (indicate one habitat type corresponding to the habitat group) **See the field fa_2_2_1_b__habitat_type in the sheet t16_AddInfo_II_HabitatTypes of the excel file**
A2.2.2.	Total estimated area of the habitat in Member State	In km^2 **See the field fa_2_2_2__habitat_type_area in the sheet t16_AddInfo_II_HabitatTypes of the excel file**
A2.2.3.	Distribution	Provide one of the following: a) a description (free text, suggested max. 3 000 characters) **See the field fa_2_2_3_a__distribution_desc in the sheet t16_AddInfo_II_HabitatTypes of the excel file** b) geospatial information as 10x10 km grid or isolated polygons
A2.2.4.	Condition	a) good/good, based on low risk/not good/unknown/unassessed **See the field fa_2_2_4_a__condition in the sheet t16_AddInfo_II_HabitatTypes of the excel file** b) if descriptive status available, provide description (free text, suggested max. 3 000 characters) **See the field fa_2_2_4_b__condition_desc in the sheet t16_AddInfo_II_HabitatTypes of the excel file**
A2.2.5.	Favourable reference area (FRA)	In km^2 **See the field fa_2_2_5__FRA in the sheet t16_AddInfo_II_HabitatTypes of the excel file**
A2.2.6.	References (i.e. literature)	Free text, suggested max. 3 000 characters **See the field fa_2_2_6__references in the sheet t16_AddInfo_II_HabitatTypes of the excel file**

A2.2.7. Will the habitat type be subject to restoration to improve habitat condition and/or to re-establish the habitat area?	Yes/No for each of the following points: a) until 2030 **See the field fa_2_2_7_a__is_habitat_type_subject_2030 in the sheet t16_AddInfo_II_HabitatTypes of the excel file** b) until 2040 **See the field fa_2_2_7_b__is_habitat_type_subject_2040 in the sheet t16_AddInfo_II_HabitatTypes of the excel file** c) until 2050 **See the field fa_2_2_7_c__is_habitat_type_subject_2040 in the sheet t16_AddInfo_II_HabitatTypes of the excel file**
A2.2.8. Indicative total surface area of the areas where measures are planned to be put in place	In km^2 a) until 2030 **See the field fa_2_2_8_a__area_measures_planned_2030 in the sheet t16_AddInfo_II_HabitatTypes of the excel file** b) until 2040 **See the field fa_2_2_8_b__area_measures_planned_2040 in the sheet t16_AddInfo_II_HabitatTypes of the excel file** c) until 2050 **See the field fa_2_2_8_c__area_measures_planned_2050 in the sheet t16_AddInfo_II_HabitatTypes of the excel file**

Additional Information III – List of urban ecosystem areas when following an approach different from using whole local administrative units

Member States have the option to determine one or more urban ecosystem areas (UEAs) with an approach different from using whole local administrative units (LAUs), i.e. including parts of a city or town and suburbs, and/or including peri- urban areas. Member States using this approach should provide the data described in these additional information fields.

Similarly, this Additional Information should be filled in also if supplementary data beyond Copernicus were used for the estimate of urban green space and/or tree canopy cover, or if a Member State decides to exclude one or more UEA according to Art.8(1).

Likewise, this Additional Information should be filled in if one or more LAUs are aggregated for the purpose of defining one or more urban ecosystem areas.

For each urban ecosystem area, the following fields should be completed:

A3.1. Unique identifier of the urban ecosystem area (UEA)	Free text, max. 20 characters Proposed structure: MS code + underscore + integer **See the field fa_3_1__unique_id_UEA in the sheet t17_AddInfo_III of the excel file**
A3.2. More than one LAUs are aggregated with other adjacent cities, towns and suburbs into this urban ecosystem area	Yes/No If 'yes' is selected, more than one LAU should be provided in A3.3 **See the field fa_3_2__several_LAU in the sheet t17_AddInfo_III of the excel file**
A3.3. Unique identifiers of the LAU(s) included in this urban ecosystem area	One or more GISCO_IDs of LAU(s) **See the field fa_3_3__aggregated_LAU_list in the sheet t17_AddInfo_III of the excel file**
A3.4. Degree of urbanisation of the UEA	Indicate one of the following alternatives from the code list: a) city b) town and suburbs **See the field fa_3_4__urbanisation_of_UEA in the sheet t17_AddInfo_III of the excel file**
A3.5. Urban ecosystem area type	Indicate one of the following alternatives from the code list: a) only urban centres and urban clusters b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters **See the field fa_3_5__UEA_type in the sheet t17_AddInfo_III of the excel file**
A3.6. Area and share of urban green space in the UEA (only within urban centres and clusters)	a) area in km^2 **See the field fa_3_6_a__green_space_in_UEA_area in the sheet t17_AddInfo_III of the excel file** b) share in %

	See the field fa_3_6_b__green_space_in_UEA_share in the sheet t17_AddInfo_III of the excel file
A3.7. Area and share of tree canopy cover in the UEA (only within urban centres and clusters)	a) area in km² **See the field fa_3_7_a__tree_canopy_in_UEA_area in the sheet t17_AddInfo_III of the excel file** b) share in % **See the field fa_3_7_b__tree_canopy_in_UEA_share in the sheet t17_AddInfo_III of the excel file**
A3.8. Exclusion of UEAs exceeding 45% of urban green space and 10% of urban canopy tree cover (Art.8(1))	Yes/No **See the field fa_3_8__exclusion_exceeding_45perc in the sheet t17_AddInfo_III of the excel file**

Additional Information IV – Inventory of artificial barriers to the connectivity of surface waters (Art.15(3)(i) and (n))

Member States shall make an inventory of artificial barriers to longitudinal, lateral and vertical connectivity of surface waters. Moreover, considering the socio-economic functions of the artificial barriers, member States shall identify the barriers that need to be removed to contribute to meeting the restoration targets set out in Art. 4 of the Regulation and to fulfilling the objective of restoring at least 25 000 km of rivers into free-flowing rivers in the EU by 2030 (Art. 9(1)).
These required actions are also covered by the provisions of Art. 14 Preparation of the national restoration plans that request Member States to take into account the latest scientific evidence.

As part of the periodic reviews and revisions of the national restoration plans (Art.19), this inventory will be updated, reflecting barriers that will have been removed as well as potentially newly built barriers.

A4. **Barriers basic information**	
A4.1. Barrier ID	Identifier of the barrier **See the field fa_4_1__euBarrierCode in the sheet t18_AddInfo_IV of the excel file**

A4.2. Water body information	If the barrier is linked to any WFD water body, indicate the water body/ bodies ID: a) Water body ID (single ID or multiple IDs) **See the field fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euSurfaceWaterBodyCode in the sheet t18_AddInfo_IV of the excel file** If the barrier is not linked to any WFD water body, indicate both of the following: a) river basin district ID **See the field fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euRBDCode in the sheet t18_AddInfo_IV of the excel file** b) river name or lake name or coastal area name **See the field fa_4_2_b__water_body_info_name in the sheet t18_AddInfo_IV of the excel file**
A4.3. Location of the barrier	**reported**
A4.4. Barrier type	Indicate one barrier type from the following code list. For combined barriers, information is required to be provided separately for each barrier. a) dam b) weir b1) abstraction weir (optional) b2) consolidation weir (optional) b3) retention weir (optional) c) sluice d) crossing d1) culvert (optional) d2) ford (optional) d3) bridge (optional)

	e) ramp and bed sill f) bank protection g) embankment h) bed revetment i) other **See the fields fa_4_4__barrier_type, fa_4_4__barrier_subtype and fa_4_4__barrier_type_other_additional_info in the sheet t18_AddInfo_IV of the excel file**
A4.5. Connectivity dimension of the barrier impacts (optional)	Select one or more from the following: a) longitudinal connectivity b) lateral connectivity c) vertical connectivity d) other **See the fields fa_4_5__barrier_connectivity_dim and fa_4_5__barrier_connectivity_dim_other_additional_info in the sheet t18_AddInfo_IV of the excel file**
A4.6. Obsoleteness of barrier	Yes/no/unknown **See the fields fa_4_6__obsoleteness_of_barrier in the sheet t18_AddInfo_IV of the excel file**
A4.7. Use of the barrier (optional, and only applicable if 'no' is selected in A4.6)	Select one or more from the following: a) renewable energy generation b) inland navigation c) water supply d) flood protection e) other **See the fields fa_4_7__uses_of_barrier and fa_4_7__uses_of_barrier_other_additional_info in the sheet t18_AddInfo_IV of the excel file**
A4.8. **Plan for the removal of the artificial barriers (Art. 9(2), Art. 15(3)(i))**	

A4.8.1.	Is the barrier planned to be potentially removed?	Select one of the following: a) yes, by 2030; b) yes, between 2031-2040; c) yes, between 2041-2050; d) the barrier has already been removed (after 2020) e) no f) unknown g) under study **See the field fa_4_8_1__is_barrier_removal_planned in the sheet t18_AddInfo_IV of the excel file**
A4.8.2.	If the barrier is not planned to be removed, indicate whether effective mitigation measures to ensure upstream and downstream migration of native fish species are in place or are planned, as required to achieve good ecological status/potential as referred to in the Water Framework Directive (optional)	This only applies to barriers to longitudinal connectivity (reported as types a-e in A4.4) and not planned to be removed (reported as type e in A4.8.1). Select two of the following (one upstream option and one downstream option): a) upstream migration is (or is planned to be) possible for all species b) upstream migration is (or is planned to be) possible only for some species c) upstream migration is impossible and there are no plans to make it possible d) downstream migration is (or is planned to be) possible for all species e) downstream migration is (or is planned to be) possible only for some species f) downstream migration is impossible and there are no plans to make it possible g) upstream migration: not applicable <please specify> h) downstream migration: not applicable <please specify> **See the fields fa_4_8_2__barrier_mitigation_measures, fa_4_8_2_g__barrier_mitigation_measures_upstream_NA_desc and fa_4_8_2_h__barrier_mitigation_measures_downstream_NA_desc in the sheet t18_AddInfo_IV of the excel file**
A4.8.3.	If the barrier is planned to be removed or has already been removed, indicate to which objective removing the barrier contributes	Select one or more of the following: a) Art.4(1) improve the condition of habitat types listed in Annex I b) Art.4(4) re-establish habitat types listed in Annex I c) Art.4(3) improve the quality and quantity of habitats of the species d) Art.4(10) improve connectivity of habitat types listed in Annex I e) Art.9(1) restoring at least 25 000 km of rivers into free-flowing rivers in the EU by 2030 as compared to 2020 f) Art.9(3) improve the natural functions of related floodplains g) flood regulation (including climate resilience) h) improve ecological status/potential of the water body according to the Water Framework Directive 2000/60/EC i) other, please specify <free text> **See the fields fa_4_8_3__barrier_removal_objectives and fa_4_8_3__barrier_removal_objective_additional_info in the sheet t18_AddInfo_IV of the excel file**

Finland - Draft National Restoration Plans - 2026 - extracted 2026-10-30 09:43:05	
Part/Article	**Tabs**
DESC Part B - Article 04	t6_2_3_DerogationArt4_5
DESC Part B - Article 04	t6_RestHabOfSpecies
DESC Part B - Article 05 and Additional Info II	t7_2_2_DerogationArt5_3 --- no data in the NRP
DESC Part B - Article 05 and Additional Info II	t7_RestHabOfSpecies --- no data in the NRP
DESC Part B - Article 05 and Additional Info II	t16_AddInfo_II_HabitatTypes --- no data in the NRP
DESC Part B - Article 08 and Additional Info III	t08_Art8General --- no data in the NRP
DESC Part B - Article 08 and Additional Info III	t17_AddInfo_III
DESC Part B - Article 09 and Additional Info IV	t18_AddInfo_IV
DESC Part C	t14_6_1_FinancialNeeds --- no data in the NRP
DESC Part C	t14_6_2_FinancialOtherInfo --- no data in the NRP
DESC Part C	t14_Measures

BACK	f6_2_3_2__art4_5_habitat_type	f6_2_3_3_a__art4_5_percentage	f6_2_3_3_b__art4_5_area_best	f6_2_3_3_b__art4_5_area_min	f6_2_3_3_b__art4_5_area_max	f6_2_3_4__art4_5_justification
	Transition mires and quaking bogs	90	65.7			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Petrifying springs with tufa formation (Cratoneurion)	90	0.02			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Alkaline fens	90	113.4			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Boreal Baltic coastal meadows	90	90			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	European dry heaths	90	11.7			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Semi-natural dry grasslands and scrubland facies on calcareous substrates (Festuco-Brometalia) (* important orchid sites)	90	0.54			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Species-rich Nardus grasslands, on silicious substrates in mountain areas (and submountain areas in Continental Europe)	90	0.45			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.

BACK	f6_2_3_2__art4_5_habitat_type	f6_2_3_3_a__art4_5_percentage	f6_2_3_3_b__art4_5_area_best	f6_2_3_3_b__art4_5_area_min	f6_2_3_3_b__art4_5_area_max	f6_2_3_4__art4_5_justification
	Fennoscandian lowland species-rich dry to mesic grasslands	90	36			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Nordic alvar and precambrian calcareous flatrocks	90	0.18			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Molinia meadows on calcareous, peaty or clayey-silt-laden soils (Molinion caeruleae)	90	1.17			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Lowland hay meadows (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)	90	13			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Fennoscandian wooded meadows	90	1.7			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Fennoscandian wooded pastures	90	54			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Northern boreal alluvial meadows	90	2.7			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.

BACK	f6_2_3_2__art4_5_habitat_type	f6_2_3_3_a__art4_5_percentage	f6_2_3_3_b__art4_5_area_best	f6_2_3_3_b__art4_5_area_min	f6_2_3_3_b__art4_5_area_max	f6_2_3_4__art4_5_justification
	Tilio-Acerion forests of slopes, screes and ravines	90	0.27			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Old acidophilous oak woods with Quercus robur on sandy plains	90	0.27			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Boreal Baltic sandy beaches with perennial vegetation	90	1.8			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Embryonic shifting dunes	90	0.18			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Shifting dunes along the shoreline with Ammophila arenaria (‘white dunes’)	90	0.09			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Fixed coastal dunes with herbaceous vegetation ('grey dunes’)	90	0.36			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Decalcified fixed dunes with Empetrum nigrum	90	0.54			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.

BACK	f6_2_3_2__art4_5_habitat_type	f6_2_3_3_a__art4_5_percentage	f6_2_3_3_b__art4_5_area_best	f6_2_3_3_b__art4_5_area_min	f6_2_3_3_b__art4_5_area_max	f6_2_3_4__art4_5_justification
	Humid dune slacks	90	0.11			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.
	Calcareous rocky slopes with chasmophytic vegetation	90	0.27			Ennallistamissuunnitelma on kokonaisuutena laajuudeltaan ja kokonaiskustannuksiltaan Suomelle niin mittava hanke, että sen toimeenpano edellyttää eri tavoitteiden yhteensovittamista ja ennallistamisasetuksen mahdollistamien joustojen täysimääräistä käyttöön ottamista. Tämän vuoksi on perusteltua ottaa täysimääräisesti käyttöön Art 4(5) poikkeus ja asettaa palautettavan pinta-alan tavoitetaso alhaisemmalle tasolle eli 90 %:iin.

Lajit tai lajiryhmät, joiden elinympäristöjä on tarpeen ennallistaa Art 4(7) ja ennallistamisen tarpeessa oleva lajin tai lajiryhmän elinympäristö

f6_2_5_0__species_group_id	f6_2_5_1__species	f6_2_5_2__habitat_of_the_species	f6_2_5_2__habitat_of_the_species_additional_info	f6_2_5_3_a__area_restoration_2030_best
SP_WETLAND_15	Anthus cervinus	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_CROPLAND_8	Corvus frugilegus	g) cropland ecosystems		0
SP_MARINE_10	Larus argentatus	i) marine ecosystems		0
SP_WETLAND_21	Calidris alpina schinzii	a) wetland ecosystems (coastal and inland)		0
SP_URBAN_2	Apus apus	h) urban ecosystems		0
SP_FOREST_7	Phryganophilus ruficollis	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_25	Mergus merganser	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_FOREST_27	Pulsatilla patens	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_15	Podiceps grisegena	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_GRASSLAND_6	Botrychium simplex	b) grassland ecosystems		0
SP_FOREST_33	Scapania carinthiaca	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_WETLAND_28	Motacilla flava	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_FOREST_63	Tetrao urogallus all others	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_WETLAND_16	Locustella naevia	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_FOREST_34	Pernis apivorus	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_FOREST_52	Ficedula parva	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_WETLAND_12	Gallinago gallinago	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_RIVER_11	Astacus astacus	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_FOREST_66	Tetrastes bonasia	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_FOREST_39	Aegolius funereus	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_26	Porzana porzana	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_FOREST_16	Mustela putorius	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_FOREST_17	Lynx lynx	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_MARINE_12	Larus fuscus fuscus	i) marine ecosystems		0
SP_GRASSLAND_7	Primula nutans	b) grassland ecosystems		0
SP_GRASSLAND_5	Agrimonia pilosa	b) grassland ecosystems		0
SP_GRASSLAND_1	Euphydryas aurinia	b) grassland ecosystems		0
SP_STEPPE_2	Clossiana improba	e) heath, shrub and scrub ecosystems		0

Lajit tai lajiryhmät, joiden elinympäristöjä on tarpeen ennallistaa Art 4(7) ja ennallistamisen tarpeessa oleva lajin tai lajiryhmän elinympäristö

f6_2_5_0__species_group_id	f6_2_5_1__species	f6_2_5_2__habitat_of_the_species	f6_2_5_2__habitat_of_the_species_additional_info	f6_2_5_3_a__area_restoration_2030_best
SP_CROPLAND_4	Hirundo rustica	g) cropland ecosystems		0
SP_WETLAND_26	Anser erythropus	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_CROPLAND_3	Jynx torquilla	g) cropland ecosystems		0
SP_FOREST_56	Emberiza citrinella	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_22	Clangula hyemalis	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_FOREST_8	Pytho kolwensis	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_WETLAND_20	Lagopus lagopus lagopus	a) wetland ecosystems (coastal and inland)		0
SP_FOREST_47	Turdus philomelos	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_ROCKY_1	Arenaria ciliata subsp. pseudofrigida	f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems		0
SP_RIVER_34	Spatula clypeata	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_RIVER_33	Spatula querquedula	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_GRASSLAND_8	Puccinellia phryganodes	b) grassland ecosystems		0
SP_RIVER_28	Larus ridibundus	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_FOREST_31	Herzogiella turfacea	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_17	Anas crecca	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_RIVER_18	Anas platyrhynchos	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_RIVER_20	Aythya ferina	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_WETLAND_7	Hamatocaulis lapponicus	a) wetland ecosystems (coastal and inland)		0
SP_FOREST_48	Sylvia borin	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_WETLAND_22	Anser fabalis fabalis	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_CROPLAND_10	Carpodacus erythrinus	g) cropland ecosystems		0
SP_FOREST_23	Calypso bulbosa	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_GRASSLAND_9	Circus pygargus	b) grassland ecosystems		0
SP_FOREST_38	Strix uralensis	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_FOREST_13	Myotis nattereri	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_FOREST_44	Luscinia svecica	d) forests and woodland ecosystems		0

Lajit tai lajiryhmät, joiden elinympäristöjä on tarpeen ennallistaa Art 4(7) ja ennallistamisen tarpeessa oleva lajin tai lajiryhmän elinympäristö

f6_2_5_0__species_group_id	f6_2_5_1__species	f6_2_5_2__habitat_of_the_species	f6_2_5_2__habitat_of_the_species_additional_info	f6_2_5_3_a__area_restoration_2030_best
SP_FOREST_55	Chloris chloris	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_FOREST_62	Fringilla coelebs all others	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_35	Hydrocoloeus minutus	c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems		0
SP_MARINE_3	Alisma wahlenbergii	i) marine ecosystems		0
SP_CROPLAND_11	Emberiza hortulana	g) cropland ecosystems		0
SP_WETLAND_25	Sternula albifrons	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_FOREST_37	Glaucidium passerinum	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_WETLAND_24	Calidris pugnax	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_FOREST_54	Oriolus oriolus	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_ROCKY_8	Lagopus muta all others	f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems		0
SP_WETLAND_17	Locustella fluviatilis	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_WETLAND_14	Anthus pratensis	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_FOREST_64	Lyrurus tetrix tetrix	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_GRASSLAND_4	Parnassius mnemosyne	b) grassland ecosystems		0
SP_FOREST_18	Canis lupus	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_CROPLAND_14	Iduna caligata	g) cropland ecosystems		0
SP_FOREST_26	Moehringia lateriflora	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_GRASSLAND_2	Lycaena helle	b) grassland ecosystems		0
SP_RIVER_24	Mergus serrator	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_STEPPE_1	Vulpes lagopus	e) heath, shrub and scrub ecosystems		0
SP_URBAN_5	Passer domesticus s. str.	h) urban ecosystems		0
SP_FOREST_61	Phylloscopus trochiloides s. str.	d) forests and woodland ecosystems		0

Lajit tai lajiryhmät, joiden elinympäristöjä on tarpeen ennallistaa Art 4(7) ja ennallistamisen tarpeessa oleva lajin tai lajiryhmän elinympäristö

f6_2_5_0__species_group_id	f6_2_5_1__species	f6_2_5_2__habitat_of_the_species	f6_2_5_2__habitat_of_the_species_additional_info	f6_2_5_3_a__area_restoration_2030_best
SP_FOREST_45	Phoenicurus phoenicurus	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_FOREST_20	Maculinea arion	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_1	Aeshna viridis	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_RIVER_13	Salmo salar	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_FOREST_43	Luscinia luscinia	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_WETLAND_1	Vertigo genesii	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_FOREST_67	Rangifer tarandus fennicus	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_GRASSLAND_10	Curruca nisoria	b) grassland ecosystems		0
SP_FOREST_24	Cinna latifolia	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_23	Bucephala clangula	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_MARINE_11	Larus marinus	i) marine ecosystems		0
SP_WETLAND_2	Vertigo geyeri	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_RIVER_2	Hirudo medicinalis	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_RIVER_16	Podiceps auritus	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_FOREST_28	Cephalozia macounii	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_27	Fulica atra	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_RIVER_5	Najas flexilis	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_FOREST_46	Turdus pilaris	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_19	Anas acuta	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_RIVER_14	Podiceps cristatus	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_WETLAND_3	Castor fiber	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_FOREST_1	Agathidium pulchellum	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_WETLAND_11	Calidris temminckii	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_FOREST_12	Aradus angularis	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_MARINE_2	Pusa hispida botnica	i) marine ecosystems		0
SP_FOREST_50	Phylloscopus trochilus	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_WETLAND_19	Remiz pendulinus	a) wetland ecosystems (coastal and		0

Lajit tai lajiryhmät, joiden elinympäristöjä on tarpeen ennallistaa Art 4(7) ja ennallistamisen tarpeessa oleva lajin tai lajiryhmän elinympäristö

f6_2_5_0__species_group_id	f6_2_5_1__species	f6_2_5_2__habitat_of_the_species	f6_2_5_2__habitat_of_the_species_additional_info	f6_2_5_3_a__area_restoration_2030_best
SP_URBAN_3	Phoenicurus ochruros	h) urban ecosystems		0
SP_RIVER_10	Dichelyma capillaceum	c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems		0
SP_FOREST_4	Mesosa myops	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_FOREST_11	Xyletinus tremulicola	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_URBAN_4	Pica pica	h) urban ecosystems		0
SP_RIVER_31	Riparia riparia	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_FOREST_36	Cuculus canorus	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_FOREST_60	Lophophanes cristatus	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_FOREST_9	Stephanopachys linearis	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_CROPLAND_9	Corvus corone	g) cropland ecosystems		0
SP_FOREST_58	Poecile cinctus	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_CROPLAND_13	Acrocephalus dumetorum	g) cropland ecosystems		0
SP_GRASSLAND_3	Parnassius apollo	b) grassland ecosystems		0
SP_URBAN_6	Delichon urbicum	h) urban ecosystems		0
SP_FOREST_49	Phylloscopus sibilatrix	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_36	Zapornia parva	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_MARINE_4	Hippuris tetraphylla	i) marine ecosystems		0
SP_MARINE_13	Arenaria interpres	i) marine ecosystems		0
SP_FOREST_65	Accipiter gentilis all others	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_FOREST_5	Osmoderma barnabita	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_FOREST_35	Buteo buteo	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_FOREST_3	Cucujus cinnaberinus	d) forests and woodland ecosystems		0

Lajit tai lajiryhmät, joiden elinympäristöjä on tarpeen ennallistaa Art 4(7) ja ennallistamisen tarpeessa oleva lajin tai lajiryhmän elinympäristö

f6_2_5_0__species_group_id	f6_2_5_1__species	f6_2_5_2__habitat_of_the_species	f6_2_5_2__habitat_of_the_species_additional_info	f6_2_5_3_a__area_restoration_2030_best
SP_ROCKY_5	Silene involucrata subsp. tenella	f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems		0
SP_FOREST_59	Poecile montanus	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_FOREST_51	Muscicapa striata	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_WETLAND_4	Arctophila fulva	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_CROPLAND_1	Crex crex	g) cropland ecosystems		0
SP_WETLAND_10	Pluvialis apricaria	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_ROCKY_3	Crepis tectorum subsp. nigrescens	f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems		0
SP_WETLAND_27	Tringa glareola	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_FOREST_22	Xestia brunneopicta	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_WETLAND_9	Meesia longiseta	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_RIVER_12	Lampetra fluviatilis	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_FOREST_42	Erithacus rubecula	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_MARINE_1	Macroplea pubipennis	i) marine ecosystems		0
SP_WETLAND_13	Phalaropus lobatus	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_FOREST_40	Bombycilla garrulus	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_WETLAND_5	Persicaria foliosa	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_CROPLAND_12	Perdix perdix all others	g) cropland ecosystems		0
SP_FOREST_10	Stephanopachys substriatus	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_MARINE_5	Coregonus lavaretus Group	i) marine ecosystems		0
SP_FOREST_32	Plagiomnium drummondii	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_32	Mareca penelope	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_RIVER_37	Actitis hypoleucos	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_WETLAND_8	Hamatocaulis vernicosus	a) wetland ecosystems (coastal and inland)		0

Lajit tai lajiryhmät, joiden elinympäristöjä on tarpeen ennallistaa Art 4(7) ja ennallistamisen tarpeessa oleva lajin tai lajiryhmän elinympäristö

f6_2_5_0__species_group_id	f6_2_5_1__species	f6_2_5_2__habitat_of_the_species	f6_2_5_2__habitat_of_the_species_additional_info	f6_2_5_3_a__area_restoration_2030_best
SP_FOREST_25	Cypripedium calceolus	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_WETLAND_18	Acrocephalus scirpaceus	a) wetland ecosystems (coastal and inland)		0
SP_CROPLAND_15	Numenius arquata arquata	g) cropland ecosystems		0
SP_FOREST_14	Pteromys volans	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_7	Trisetum subalpestre	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_FOREST_21	Xestia borealis	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_9	Campylophyllum montanum	c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems		0
SP_ROCKY_6	Encalypta mutica	f) rocky, dune and sparsely vegetated		0
SP_ROCKY_4	Draba cinerea	f) rocky, dune and sparsely vegetated		0
SP_FOREST_19	Lopinga achine	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_21	Aythya fuligula	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_FOREST_2	Boros schneideri	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_ROCKY_7	Orthothecium lapponicum	f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems		0
SP_RIVER_8	Triturus cristatus	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_STEPPE_3	Bubo scandiacus	e) heath, shrub and scrub ecosystems		0
SP_WETLAND_23	Calidris falcinellus	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_MARINE_7	Tadorna tadorna	i) marine ecosystems		0
SP_FOREST_41	Prunella modularis	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_CROPLAND_5	Saxicola rubetra	g) cropland ecosystems		0
SP_WETLAND_6	Saxifraga hirculus	a) wetland ecosystems (coastal and		0
SP_FOREST_6	Oxyporus mannerheimii	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_URBAN_1	Xenus cinereus	h) urban ecosystems		0
SP_RIVER_30	Chlidonias niger	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_MARINE_9	Somateria mollissima	i) marine ecosystems		0
SP_MARINE_6	Thymallus thymallus	i) marine ecosystems		0

Lajit tai lajiryhmät, joiden elinympäristöjä on tarpeen ennallistaa Art 4(7) ja ennallistamisen tarpeessa oleva lajin tai lajiryhmän elinympäristö

f6_2_5_0__species_group_id	f6_2_5_1__species	f6_2_5_2__habitat_of_the_species	f6_2_5_2__habitat_of_the_species_additional_info	f6_2_5_3_a__area_restoration_2030_best
SP_FOREST_57	Emberiza pusilla	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_6	Najas tenuissima	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_RIVER_4	Pusa hispida saimensis	c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems		0
SP_FOREST_15	Gulo gulo	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_CROPLAND_6	Oenanthe oenanthe	g) cropland ecosystems		0
SP_FOREST_30	Dicranum viride	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_FOREST_29	Cynodontium suecicum	d) forests and woodland ecosystems		0
SP_RIVER_29	Larus canus	c) rivers, lakes, alluvial and riparian		0
SP_CROPLAND_2	Streptopelia turtur	g) cropland ecosystems		0
SP_MARINE_8	Aythya marila	i) marine ecosystems		0
SP_RIVER_3	Margaritifera margaritifera	c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems		0
SP_ROCKY_2	Artemisia campestris subsp. bottnica	f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems		0
SP_CROPLAND_7	Lanius collurio	g) cropland ecosystems		0
SP_FOREST_53	Aegithalos caudatus	d) forests and woodland ecosystems		0

Luettelo kaupunkiekosysteemialueista ja niiden kaupunkiekosysteemialuetyypeistä sekä kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkikeskustojen ja -klusterien kaupunkivihreän ja latvuspeiton pinta-alat ja %-osuudet.

fa_3_1__unique_id_UEA	fa_3_2__several_LAU	fa_3_3__aggregated_LAU_list	fa_3_4__urbanisation_of_UEA	fa_3_5__UEA_type	fa_3_6_a__green_space_in_UEA_area	fa_3_6_b__green_space_in_UEA_share	fa_3_7_a__tree_canopy_in_UEA_area	fa_3_7_b__tree_canopy_in_UEA_share	fa_3_8__exclusion_exceeding_45perc
FI62	No	lau2024.FI.908	b) Town and suburbs	a) Only urban centres and urban clusters	13.60	75.6	5.98	33.2	No
FI49	No	lau2024.FI.684	b) Town and suburbs	a) Only urban centres and urban clusters	15.42	57.9	7.96	29.9	No
FI51	No	lau2024.FI.698	b) Town and suburbs	a) Only urban centres and urban clusters	40.22	80.4	11.98	24.0	No
FI19	No	lau2024.FI.235	b) Town and suburbs	a) Only urban centres and urban clusters	3.99	66.4	2.07	34.5	No
FI42	No	lau2024.FI.598	b) Town and suburbs	a) Only urban centres and urban clusters	12.42	65.2	4.65	24.4	No
FI12	No	lau2024.FI.179	a) City	a) Only urban centres and urban clusters	64.23	69.4	26.09	28.2	No
FI65	No	lau2024.FI.977	b) Town and suburbs	a) Only urban centres and urban clusters	6.33	57.5	1.90	17.3	No
FI31	No	lau2024.FI.408	b) Town and suburbs	a) Only urban centres and urban clusters	6.99	53.8	2.16	16.7	No
FI18	No	lau2024.FI.224	b) Town and suburbs	a) Only urban centres and urban clusters	5.17	73.9	2.43	34.7	No
FI05	No	lau2024.FI.111	b) Town and suburbs	a) Only urban centres and urban clusters	11.48	71.8	5.19	32.5	No
FI55	No	lau2024.FI.837	a) City	a) Only urban centres and urban clusters	73.84	62.2	28.77	24.2	No
FI33	No	lau2024.FI.422	b) Town and suburbs	a) Only urban centres and urban clusters	8.59	78.1	3.80	34.6	No

Luettelo kaupunkiekosysteemialueista ja niiden kaupunkiekosysteemialuetyypeistä sekä kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkikeskustojen ja -klusterien kaupunkivihreän ja latvuspeiton pinta-alat ja %-osuudet.

fa_3_1__unique_id_UEA	fa_3_2__several_LAU	fa_3_3__aggregated_LAU_list	fa_3_4__urbanisation_of_UEA	fa_3_5__UEA_type	fa_3_6_a__green_space_in_UEA_area	fa_3_6_b__green_space_in_UEA_share	fa_3_7_a__tree_canopy_in_UEA_area	fa_3_7_b__tree_canopy_in_UEA_share	fa_3_8__exclusion_exceeding_45perc
FI58	No	lau2024.FI.858	b) Town and suburbs	a) Only urban centres and urban clusters	23.34	63.6	10.48	28.6	No
FI01	No	lau2024.FI.049	a) City	a) Only urban centres and urban clusters	80.15	57.3	37.01	26.5	No
FI40	No	lau2024.FI.564	a) City	a) Only urban centres and urban clusters	84.89	66.4	35.86	28.1	No
FI28	No	lau2024.FI.305	b) Town and suburbs	a) Only urban centres and urban clusters	12.43	82.9	4.35	29.0	No
FI34	No	lau2024.FI.444	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	22.47	70.7	9.24	29.1	No
FI10	No	lau2024.FI.153	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	16.67	70.2	8.49	35.8	No
FI21	No	lau2024.FI.244	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	13.86	65.1	5.51	25.9	No
FI26	No	lau2024.FI.286	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	30.63	63.8	14.67	30.6	No
FI02	No	lau2024.FI.061	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	8.10	57.9	2.89	20.6	No
FI36	No	lau2024.FI.500	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	9.60	76.8	4.08	32.7	No

Luettelo kaupunkiekosysteemialueista ja niiden kaupunkiekosysteemialuetyypeistä sekä kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkikeskustojen ja -klusterien kaupunkivihreän ja latvuspeiton pinta-alat ja %-osuudet.

fa_3_1__unique_id_UEA	fa_3_2__several_LAU	fa_3_3__aggregated_LAU_list	fa_3_4__urbanisation_of_UEA	fa_3_5__UEA_type	fa_3_6_a__green_space_in_UEA_area	fa_3_6_b__green_space_in_UEA_share	fa_3_7_a__tree_canopy_in_UEA_area	fa_3_7_b__tree_canopy_in_UEA_share	fa_3_8__exclusion_exceeding_45perc
FI44	No	lau2024.FI.609	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	20.95	47.5	5.40	12.2	No
FI59	No	lau2024.FI.886	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	6.22	48.3	1.95	15.2	No
FI09	No	lau2024.FI.140	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	13.13	72.9	3.46	19.2	No
FI30	No	lau2024.FI.405	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	39.48	64.5	16.29	26.6	No
FI08	No	lau2024.FI.109	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	24.80	63.6	10.58	27.1	No
FI07	No	lau2024.FI.106	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	14.94	55.1	7.43	27.4	No
FI45	No	lau2024.FI.638	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	19.06	63.2	8.53	28.3	No
FI25	No	lau2024.FI.285	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	24.41	60.6	11.65	28.9	No
FI11	No	lau2024.FI.167	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	31.80	64.9	13.34	27.2	No

Luettelo kaupunkiekosysteemialueista ja niiden kaupunkiekosysteemialuetyypeistä sekä kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkikeskustojen ja -klusterien kaupunkivihreän ja latvuspeiton pinta-alat ja %-osuudet.

fa_3_1__unique_id_UEA	fa_3_2__several_LAU	fa_3_3__aggregated_LAU_list	fa_3_4__urbanisation_of_UEA	fa_3_5__UEA_type	fa_3_6_a__green_space_in_UEA_area	fa_3_6_b__green_space_in_UEA_share	fa_3_7_a__tree_canopy_in_UEA_area	fa_3_7_b__tree_canopy_in_UEA_share	fa_3_8__exclusion_exceeding_45perc
FI15	No	lau2024.FI.205	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	16.80	70.0	7.95	33.1	No
FI52	No	lau2024.FI.734	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	16.24	60.1	6.89	25.5	No
FI60	No	lau2024.FI.895	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	6.95	62.9	3.23	29.3	No
FI27	No	lau2024.FI.297	a) City	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	45.86	70.6	18.73	28.8	No
FI41	No	lau2024.FI.577	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	6.16	68.4	2.86	31.7	No
FI61	No	lau2024.FI.905	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	23.73	59.3	10.68	26.7	No
FI64	No	lau2024.FI.915	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	15.73	71.5	6.02	27.4	No
FI66	No	lau2024.FI.980	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	16.57	72.2	7.18	31.3	No
FI35	No	lau2024.FI.491	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	24.53	68.1	11.54	32.1	No

Luettelo kaupunkiekosysteemialueista ja niiden kaupunkiekosysteemialuetyypeistä sekä kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkikeskustojen ja -klusterien kaupunkivihreän ja latvuspeiton pinta-alat ja %-osuudet.

fa_3_1__unique_id_UEA	fa_3_2__several_LAU	fa_3_3__aggregated_LAU_list	fa_3_4__urbanisation_of_UEA	fa_3_5__UEA_type	fa_3_6_a__green_space_in_UEA_area	fa_3_6_b__green_space_in_UEA_share	fa_3_7_a__tree_canopy_in_UEA_area	fa_3_7_b__tree_canopy_in_UEA_share	fa_3_8__exclusion_exceeding_45perc
FI03	No	lau2024.FI.075	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	8.10	57.7	3.50	24.9	No
FI23	No	lau2024.FI.257	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	17.36	69.5	8.44	33.8	No
FI63	No	lau2024.FI.092	a) City	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	61.55	56.3	29.13	26.6	No
FI54	No	lau2024.FI.743	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	23.18	52.7	9.65	21.9	No
FI57	No	lau2024.FI.853	a) City	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	44.90	56.3	18.87	23.6	No
FI48	No	lau2024.FI.680	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	14.69	62.0	6.14	25.9	No
FI46	No	lau2024.FI.678	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	9.81	61.4	3.70	23.1	No
FI50	No	lau2024.FI.694	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	10.73	57.2	4.75	25.3	No
FI13	No	lau2024.FI.186	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	13.22	51.9	5.48	21.5	No

Luettelo kaupunkiekosysteemialueista ja niiden kaupunkiekosysteemialuetyypeistä sekä kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkikeskustojen ja -klusterien kaupunkivihreän ja latvuspeiton pinta-alat ja %-osuudet.

fa_3_1__unique_id_UEA	fa_3_2__several_LAU	fa_3_3__aggregated_LAU_list	fa_3_4__urbanisation_of_UEA	fa_3_5__UEA_type	fa_3_6_a__green_space_in_UEA_area	fa_3_6_b__green_space_in_UEA_share	fa_3_7_a__tree_canopy_in_UEA_area	fa_3_7_b__tree_canopy_in_UEA_share	fa_3_8__exclusion_exceeding_45perc
FI20	No	lau2024.FI.240	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	12.28	67.1	4.79	26.2	No
FI32	No	lau2024.FI.418	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	12.64	68.3	4.33	23.4	No
FI04	No	lau2024.FI.078	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	5.00	57.1	2.62	29.9	No
FI43	No	lau2024.FI.604	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	13.56	71.6	4.63	24.4	No
FI53	No	lau2024.FI.740	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	21.81	75.2	7.41	25.5	No
FI29	No	lau2024.FI.398	a) City	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	60.74	67.1	25.77	28.5	No
FI06	No	lau2024.FI.091	a) City	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	79.98	47.9	35.68	21.4	No
FI39	No	lau2024.FI.543	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	18.59	64.9	8.55	29.8	No
FI37	No	lau2024.FI.529	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	8.71	63.9	3.54	26.0	No

Luettelo kaupunkiekosysteemialueista ja niiden kaupunkiekosysteemialuetyypeistä sekä kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkikeskustojen ja -klusterien kaupunkivihreän ja latvuspeiton pinta-alat ja %-osuudet.

fa_3_1__unique_id_UEA	fa_3_2__several_LAU	fa_3_3__aggregated_LAU_list	fa_3_4__urbanisation_of_UEA	fa_3_5__UEA_type	fa_3_6_a__green_space_in_UEA_area	fa_3_6_b__green_space_in_UEA_share	fa_3_7_a__tree_canopy_in_UEA_area	fa_3_7_b__tree_canopy_in_UEA_share	fa_3_8__exclusion_exceeding_45perc
FI17	No	lau2024.FI.214	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	5.83	64.8	2.23	24.7	No
FI56	No	lau2024.FI.851	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	10.85	70.2	2.63	17.0	No
FI16	No	lau2024.FI.211	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	12.22	65.0	5.21	27.7	No
FI24	No	lau2024.FI.272	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	19.08	57.2	7.31	21.9	No
FI22	No	lau2024.FI.245	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	9.36	53.1	4.23	24.0	No
FI47	No	lau2024.FI.710	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	13.14	67.1	5.76	29.4	No
FI38	No	lau2024.FI.536	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	20.02	69.2	8.09	28.0	No
FI14	No	lau2024.FI.202	b) Town and suburbs	b) UEA includes parts of the city or town beyond urban centres and clusters	20.20	64.9	8.39	26.9	No

fa_4_1__euBarrierCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euSurfaceWaterBodyCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euRBDCode	fa_4_2_b__water_body_info_name	fa_4_4__barrier_type	fa_4_5__barrier_connectivity_dim	fa_4_6__obsoleteness_of_barrier	fa_4_8_1__is_barrier_removal_planned
FIV_PATO_122187	FI21_045_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_126211	FI14_418_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_799		FIVHA1	Pukaluksen - Lahnajärven a	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_95131	FI04_172_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_49031	FI14_614_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_6599	FI21_091_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_7705	FI3_011_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_774	FI04_343_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_795		FIVHA1	Rikkajoen - Lietukkajoen va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_14002		FIVHA6	Luomalanjoen va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_49029	FI14_236_002			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_8284	FI14_923_1_120_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_20992	FI44_095_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_7421	FI14_295_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_8815	FI57_011_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_195171		FIVHA4	Vuotungin a	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_8172	FI14_231_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;

fa_4_1__euBarrierCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euSurfaceWaterBodyCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euRBDCode	fa_4_2_b__water_body_info_name	fa_4_4__barrier_type	fa_4_5__barrier_connectivity_dim	fa_4_6__obsoleteness_of_barrier	fa_4_8_1__is_barrier_removal_planned
FIV_PATO_6746	FI81_061_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_8559	FI35_521_Y03			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_8016	FI04_255_1_002_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_113631	FI21_045_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_121777		FIVHA1	Suvasveden a	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_8048	FI04_311_Y02			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_33159	FI04_561_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_120348		FIVHA2	Seestanjoen va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_44101	FI04_551_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_8719	FI42_096_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_8015	FI04_255_1_002_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_841	FI14_792_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_7968	FI04_152_1_009_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_99682	FI82_047_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_7632	FI81_057_A05			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_26448	FI04_176_1_001_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_8291	FI14_927_1_018_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)

fa_4_1__euBarrierCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euSurfaceWaterBodyCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euRBDCode	fa_4_2_b__water_body_info_name	fa_4_4__barrier_type	fa_4_5__barrier_connectivity_dim	fa_4_6__obsoleteness_of_barrier	fa_4_8_1__is_barrier_removal_planned
FIV_PATO_62714	FI04_345_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_14057		FIVHA5	Yli-Suolijärven a	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_7689	FI3_011_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_36943		FIVHA1	Jukajoen va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_8072		FIVHA1	Juurusveden la	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_14106		FIVHA5	Kotajärven va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_163563		FIVHA3	Kovesjoen keskiosan a	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_195574	FI54_061_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_8190	FI14_295_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_30816	FI14_427_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_25187		FIVHA1	Ala-Saimaan la	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_8030	FI04_275_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_8150	FI14_172_1_001_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_8391	FI24_071_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_161794	FI35_891_Y02			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_163608		FIVHA3	Kuusijoen va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_181702	FI35_821_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;

fa_4_1__euBarrierCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euSurfaceWaterBodyCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euRBDCode	fa_4_2_b__water_body_info_name	fa_4_4__barrier_type	fa_4_5__barrier_connectivity_dim	fa_4_6__obsoleteness_of_barrier	fa_4_8_1__is_barrier_removal_planned
FIV_PATO_6633	FI23_024_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_8039	FI04_311_A03			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_8520	FI35_312_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_8057	FI04_471_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_786		FIVHA1	Ylä-Pieksän va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_37685	FI18_051_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_163609		FIVHA3	Kuusijoen va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_10790	FI82_047_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_29598	FI56_001_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_8587	FI35_871_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_130152		FIVHA3	Vaihiojan va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_6734		FIVHA2	Mätäojan va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_7737	FI14_911_002			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_79629	FI14_281_A01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_109277	FI14_923_A02			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_7625	FI3_011_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_8124	FI12_001_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)

fa_4_1__euBarrierCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euSurfaceWaterBodyCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euRBDCode	fa_4_2_b__water_body_info_name	fa_4_4__barrier_type	fa_4_5__barrier_connectivity_dim	fa_4_6__obsoleteness_of_barrier	fa_4_8_1__is_barrier_removal_planned
FIV_PATO_30837	FI04_961_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_33169	FI9_002_Y03			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_117800	FI35_891_Y02			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_51841		FIVHA2	Iso-Kukkasen - Kärkjärven a	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_6602	FI21_091_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_183371	FI35_775_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_8843	FI59_871_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_14102		FIVHA5	Isojärven a	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_112063	FI04_173_A01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_7526	FI04_257_1_002_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_36529	FI04_153_002			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_127594	FI35_521_Y03			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_8598	FI35_891_Y02			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_7572	FI14_295_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_813		FIVHA2	Kuhnamon a	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_106199		FIVHA3	Maskunjoen va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_163403	FI35_871_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;

fa_4_1__euBarrierCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euSurfaceWaterBodyCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euRBDCode	fa_4_2_b__water_body_info_name	fa_4_4__barrier_type	fa_4_5__barrier_connectivity_dim	fa_4_6__obsoleteness_of_barrier	fa_4_8_1__is_barrier_removal_planned
FIV_PATO_33175	FI9_002_Y03			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_47076	FI35_521_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_160792	FI14_418_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_8518	FI35_351_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_112064	FI04_173_A01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_41972	FI47_081_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_123339	FI81_007_A01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_7970	FI04_153_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_8493	FI35_171_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_8049	FI04_412_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_113621		FIVHA2	Mätäojan va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_99681	FI82_047_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_6580	FI20_001_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_888	FI35_811_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_14092		FIVHA5	Saarajoen va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_7639	FI36_031_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_8634	FI36_016_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;

fa_4_1__euBarrierCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euSurfaceWaterBodyCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euRBDCode	fa_4_2_b__water_body_info_name	fa_4_4__barrier_type	fa_4_5__barrier_connectivity_dim	fa_4_6__obsoleteness_of_barrier	fa_4_8_1__is_barrier_removal_planned
FIV_PATO_86039		FIVHA3	Iso-Kosken va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_8008	FI04_211_A01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_7665	FI57_011_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_7969	FI04_153_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_8798	FI51_022_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_10792	FI82_047_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_31199	FI14_427_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_6661	FI23_062_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_161494	FI14_147_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_161912	FI35_891_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_7578	FI14_221_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_113426		FIVHA1	Vaahtovanjoen va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_7558	FI27_031_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_122157	FI14_414_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_183368	FI35_775_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_117630		FIVHA2	Synsiäjärven va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_123338	FI81_007_A01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;

fa_4_1__euBarrierCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euSurfaceWaterBodyCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euRBDCode	fa_4_2_b__water_body_info_name	fa_4_4__barrier_type	fa_4_5__barrier_connectivity_dim	fa_4_6__obsoleteness_of_barrier	fa_4_8_1__is_barrier_removal_planned
FIV_PATO_934	FI44_052_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_127977	FI35_521_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_163564		FIVHA3	Kovesjoen keskiosan a	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_7945	FI04_127_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_30819	FI14_427_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_8177	FI14_261_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_13976		FIVHA5	Savukosken a	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_7967	FI04_151_A01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_99679	FI82_047_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_120437		FIVHA3	Keurusselän la	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_30813		FIVHA1	Kuorajoen va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_10788	FI82_047_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_132222		FIVHA1	Längelmäenjoen va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_135199	FI35_97_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_8842	FI59_851_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_778	FI04_415_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_14084		FIVHA5	Savukosken a	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;

fa_4_1__euBarrierCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euSurfaceWaterBodyCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euRBDCode	fa_4_2_b__water_body_info_name	fa_4_4__barrier_type	fa_4_5__barrier_connectivity_dim	fa_4_6__obsoleteness_of_barrier	fa_4_8_1__is_barrier_removal_planned
FIV_PATO_31790	FI04_411_004			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_56090	FI28_005_1_002_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_8582	FI35_821_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_46758	FI35_352_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_8306	FI14_978_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_7447	FI04_471_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_7915	FI3_012_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_48896	FI14_236_002			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_27782		FIVHA1	Koivusenjoen va	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_113372	FI84_079_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_6740	FI81_057_A05			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_8108	FI8_001_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_26734	FI35_775_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_99297	FI14_785_1_001_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)
FIV_PATO_8109	FI08_003_A01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_8784	FI47_081_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_8005	FI04_234_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)

fa_4_1__euBarrierCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euSurfaceWaterBodyCode	fa_4_2_a__water_body_info_WFD_euRBDCode	fa_4_2_b__water_body_info_name	fa_4_4__barrier_type	fa_4_5__barrier_connectivity_dim	fa_4_6__obsoleteness_of_barrier	fa_4_8_1__is_barrier_removal_planned
FIV_PATO_14056		FIVHA5	Portimojärven - Toljanjärven a	a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_963	FI47_081_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	a) yes, by 2030;
FIV_PATO_757	FI04_172_Y01			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	b) yes, between 2031-2040;
FIV_PATO_81038	FI14_418_001			a) dam	a) longitudinal connectivity	Yes	d) the barrier has already been removed (after 2020)

f14_1_1_a__measure_full_name	**1. Helmi-elinympäristöohjelman laajentaminen ja tehostaminen**
f14_1_1_b__measure_id	FITP1
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems g) cropland ecosystems h) urban ecosystems i) marine ecosystems j) other ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	uuselinympäristöt
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Helmi-ohjelman toteutusta jatketaan vuoteen 2050 saakka kohdentaen toimenpiteitä erityisesti ennallistamisasetuksen piirissä olevien luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen tilan parantamiseen. Helmi-ohjelmassa toteutetaan kansallisessa ennallistamissuunnitelmassa määritellyt vapaaehtoiset ennallistamis-, kunnostus- ja hoitotoimenpiteet valtioneuvoston periaatepäätöksen (VN 2021/83) mukaisia tavoitteita alla kuvatusti täydentäen. Ohjelman toteutuksessa tavoitellaan kaikkien sen toimenpiteiden vuoden 2030 tavoitteiden saavuttamista jo määrävuotta aiemmin ympäristöministeriön tavoitteiden osalta, MMM:n hallinnonalan metsiä sekä lintuvesiä ja kosteikkoja koskevissa toimenpiteissä tavoitellaan tavoitteiden saavuttamista täysimääräisinä alla mainituin Metsähallitusta ja vieraspetopyyntejä koskevin lisäyksin. Ohjelman vuoteen 2030 ulottuvat tavoitteet ovat ohjelman resurssitasoon ja edistymisen nykyvauhtiin verrattuna merkittävästi suurempia. Vuoden 2030 loppuun mennessä tehdään päätös Helmi-ohjelman jatkosta, jossa tarkennetaan ohjelman tavoitteita 2031–2040 vastaamaan ennallistamissuunnitelman toimeenpanon tarpeita. Jatkovalmistelussa arvioidaan myös Helmi- ja METSO-ohjelmien toimenpiteiden yhteensovittaminen ja yhdistäminen tarkoituksenmukaisella tavalla. Valtioneuvoston periaatepäätöksessä (VN 2021/83) esitettyjen ja ohjelmaa täydentävien toimenpiteiden toteuttaminen edellyttää ohjelman vuoden 2026 resurssitason yli kaksinkertaistamista vuoteen 2030 mennessä ja resurssitarpeiden uudelleenarviointia ohjelman jatkovalmistelun yhteydessä. Lisäiset tavoitteet luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen tilan parantamiseksi Helmi-ohjelmassa 2030 mennessä: 1) Ohjelman 2030 tavoitteissa asetetaan soiden ennallistamisen tavoitteeksi valtion monikäyttömetsissä 4 000–5 000 ha per vuosi, sekä tehostetaan vesien palauttamista ennallistettaville soille. Soiden vapaaehtoista suojelua kohdennetaan erityisesti letoille ja puustoisiin soihin sisältyviin korpiin. 2) Vuoteen 2030 mennessä kasvatetaan rantaluontotyyppien kunnostusmäärää 100 kohteella (kohdentaen hoitotoimet erityisesti dyyniluontotyyppeihin ja rannikon hiekkarannoille). 3) Kasvatetaan purojen kunnostusmäärää suojelualueilla 50 kilometrillä sekä ohjelmaan sisällytetään Metsähallituksen omistajapoliittisissa linjauksissa 9.10.2024 hyväksytyt valtion monikäyttömetsissä tehtävät pien- ja virtavesikunnostukset. 4) Helmi- ja SOTKA-ohjelmien yhteiseen vieraspetohankkeeseen sisällytetään vieraslajien minkin ja supikoiran torjunta saaristossa ja Pohjois-Suomessa osana Sotka-ohjelmaa. Jatketaan haitallisten vieraslajipetojen torjuntaa 70 Natura-verkoston kohteella osana Helmi- ja Sotka-ohjelmia. Lisäksi osana Sotka-ohjelmaa laajennetaan vieraslajien pyynti 140 uudelle lintuvesikohteelle.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4

f14_3_2_b__articles_subtargets	4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.4 Re-establishment of habitats' area 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	

f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Adapt mowing, grazing and other equivalent agricultural activities (e.g., burning) Adapt/change forest management and exploitation practices Advisory services for agriculture Controlled burning of forests for nature restoration Create riparian buffers Early detection and rapid eradication of invasive alien species of Union concern Education and awareness raising Improving hydromorphological conditions of water bodies other than longitudinal continuity Maintain existing extensive agricultural practices and agricultural landscape features Manage agricultural drainage and water abstraction (incl. the restoration of drained or hydrologically altered habitats) Manage drainage and water abstraction in forests for nature restoration (inc. restoration of drained or hydrologically altered habitats) Management of habitats (others than agriculture and forest) to slow, stop or reverse natural processes that occur without direct or indirect influence from human activities or climate change Management, control or eradication of established invasive alien species of Union concern Other enabling and supporting measures Other measures related to agricultural practices and agriculture related habitats Other measures related to forestry practices and forest-related habitats Prevent conversion of (semi-) natural habitats into forests and of (semi-) natural forests into intensive forest plantation Prevent conversion of natural and semi-natural habitats, and habitats of species into agricultural land Re-establishment of Annex I agricultural habitats Re-establishment of Annex I and other forest habitats Reduce diffuse or point source pollution to surface or ground waters (incl. marine) from forestry activities Reduce impact of outdoor sports, leisure and recreational activities Reduce/eliminate point or diffuse source pollution to surface or ground waters (including marine) from agricultural activities Reinstate appropriate agricultural practices to address abandonment, including mowing, grazing, burning or equivalent measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**2. METSO-ohjelma**
f14_1_1_b__measure_id	FITP2
f14_1_2__main_ecosystem_type	d) forests and woodland ecosystems

f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	METSOn uusi ohjelmakausi toteuttaa EU:n ennallistamisasetuksen vuosille 2030 ja 2040 asetettuja monimuotoisuuden suojelun tavoitteita metsien osalta. Sen toteutus jaetaan kahteen jaksoon: vuosille 2026–2030 esitetään nykyisessä valtioneuvoston periaatepäätöksessä määrällisiä tavoitteita, ja vuosien 2031–2040 tavoitteet sovitetaan myöhemmin yhteen kansallisen ennallistamissuunnitelman tavoitteiden kanssa. Ennallistamissuunnitelman edellyttämät lisäresurssitarpeet METSO-ohjelman toteutukseen arvioidaan samalla kun asetetaan ohjelman v. 2031 jälkeisen kauden tavoitteet. Ennallistamissuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi METSO-suojelun tarve on tulevaisuudessa nykytasoon verrattuna merkittävästi suurempi. METSO-suojelua on tarpeen kohdentaa nykyistä enemmän erityisesti luontodirektiivin metsäisten luontotyyppien turvaamiseen. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan toimenpiteissä tavoitellaan METSO-ohjelman tavoitteiden saavuttamista täysimääräisinä. Ympäristötuen ja luonnonhoitohankkeiden tarve on nykytilanteeseen verrattuna merkittävästi suurempi. METSOlla suojellaan boreaalisia luonnonmetsiä niiden pinta-alan palauttamiseksi ja heikentämättömyyden turvaamiseksi (kriteerit täyttävät kohteet). Samoin lehtojen osalta METSO-suojelun tarve on merkittävä. Lisäksi METSOn avulla suojellaan mm. primäärisukkessiometsiä, harjumetsiä, jalopuumetsiä, raviini- ja rinnelehtoja, puustoisia perinnebiotooppeja sekä vanhoja tammimetsiä. METSOn valintaperusteita ja lisätoimenpiteitä on tarpeen muokata kansallisen ennallistamissuunnitelman tavoitteita vastaaviksi. Valtioneuvoston 20.3.2025 tekemän periaatepäätöksen mukainen vanhojen ja luonnontilaisten metsien suojelu toteutetaan yksityismailla METSO-ohjelman puitteissa ja valtion mailla erillisenä kartoitushankkeena. Näiden metsien suojelu palvelee luontodirektiivin luontotyyppi boreaaliset luonnonmetsät heikentämättömyyden turvaamista siltä osin kuin suojelu on lisäistä verrattuna nykytilanteeseen. Suojeltavien kohteiden tarkoituksenmukaisten rajausten myötä periaatepäätöksen mukainen suojelu voi tuottaa myös pieniä pinta-aloja palautuvaa boreaalista luonnonmetsää.
f14_3_2_a__articles_target	Article 12 Article 4

f14_3_2_b__articles_subtargets	12.3.a Increase in the indicator "standing deadwood" 12.3.b Increase in the indicator "lying deadwood" 12.3.c Increase in the indicator "share of forests with uneven-aged structure" 12.3.g Increase in the indicator "tree species diversity" 4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.4 Re-establishment of habitats' area 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Adapt/change forest management and exploitation practices Controlled burning of forests for nature restoration Designation and effective management of protected areas Designation and effective management of strictly protected areas Education and awareness raising Other enabling and supporting measures Restoration of habitat of species from the nature directives Stop forest management and exploitation practices
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**3. Soiden tilan parantamisen kokonaissuunnitelma**
f14_1_1_b__measure_id	FITP3
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems g) cropland ecosystems i) marine ecosystems

f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Soiden ennallistaminen on mittava kokonaisuus. Jotta se olisi kustannustehokasta ja -vaikuttavaa, laaditaan toimeenpanon pohjaksi YM:n ja MMM:n yhteinen suunnitelma vuoteen 2050 saakka. Koska suoluontotyyppien kokonaispinta-ala on suuri, tilaa parantavia toimenpiteitä tarvitaan laajalla pinta-alalla ja toimenpiteet vaikuttavat soiden lisäksi vesien tilaan sisävesistä Itämereen saakka. Suunnitelmalla tavoitellaan vähintään 700 000 hehtaaria (7000 km²) soiden ennallistamista (toimenpiteiden vaikutuspinta-ala) ja noin 150 000 ha merkittävimpien kohteiden lisäsuojelua vuoteen 2050 mennessä. Soita ja turvemaita, joiden ennallistamisesta olisi maanpuolustuksellista hyötyä arvioidaan olevan vähintään 180 000 ha (ojitettu pinta-ala), käytännössä huomattavasti enemmän. Valtion mailla maanpuolustusta hyödyttävän ennallistamisen potentiaali on suuri. Kokonaissuunnitelmassa tarkastellaan mm. informaatio-ohjauksen ja lainsäädännön kehittämistarpeita. Sen avulla haetaan uusia rahoitusmalleja erityisesti yksityiseltä sektorilta ja pyritään lisäämään valuma-aluelähtöistä koordinointia ennallistamistoimissa. Kootaan kattavasti tieto myös muiden kuin valtion toimijoiden soiden ennallistamis- ja suojelutoimista, jotta niitä voidaan hyödyntää täysmääräisesti ennallistamissuunnitelman tavoitteiden saavuttamisessa. Lisäksi tavoitteena on paikata suoluontotyyppejä ja niiden tilaa koskevat tietopuutteet ja kehittää riittävät seurantamenetelmät.
f14_3_2_a__articles_target	Article 11 Article 4

f14_3_2_b__articles_subtargets	11.4.b Aiming at rewetting organic soils in agricultural use constituting drained peatland 11.4.c Aiming at rewetting areas of peat extraction sites 4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.4 Re-establishment of habitats' area 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Adapt/maintain military activities Adopting new policy and legislation Economic and other incentives Education and awareness raising Manage agricultural drainage and water abstraction (incl. the restoration of drained or hydrologically altered habitats) Manage drainage and water abstraction in forests for nature restoration (inc. restoration of drained or hydrologically altered habitats) Other enabling and supporting measures Restoration of habitat of species from the nature directives Restoring (improving and re-establishing) natural wetlands (other than peatlands) Restoring or rewetting of organic soils (drained peatlands) used for agriculture, forestry or peat-excavation
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**4. Tunturiluontotyyppien tilan parantaminen**
f14_1_1_b__measure_id	FITP4
f14_1_2__main_ecosystem_type	e) heath, shrub and scrub ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	

f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	c) sub-national NUTS2
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	POHJOIS- JA ITÄ-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Tunturiluontotyyppien tilan heikkenemisen syyt kytkeytyvät porojen laidunpaineen säätelyyn ja samoilla alueilla tapahtuvan muun maankäytön vaikutuksiin sekä lisäksi kumulatiivisiin vaikutuksiin, joita eri suunnitelmat ja hankkeet yhdessä ilmastonmuutoksen kanssa saamelaisten kotiseutualueella aiheuttavat. Yksittäisten hankkeiden vaikutusten arvioinnilla ei pystytä riittävästi puuttumaan kehitykseen, jossa aiemmin toteutetut, meneillään olevat ja tulevat hankkeet pirstovat laidunalueita, vaikeuttavat porojen ohjailua ja aiheuttavat ajan kuluessa yhteisvaikutuksiltaan merkittävää luonnon tilan heikkenemistä. Ensimmäisessä ennallistamissuunnitelmassa tunturiluontotyyppien tilaa parantavat horisontaaliset toimenpiteet koskevat jo meneillään olevia prosesseja. Ennallistamissuunnitelman toimeenpanossa ja tulevissa päivityksissä ennallistamistoimien tarkennukset ja priorisointi saamelaisten kotiseutualueella tehdään yhdessä saamelaiskäräjien kanssa. Toteutetaan poronhoitolain mukaisia laidunten hoito- ja käyttösuunnitelmia luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi. Porotalouden kehittämisessä huomioidaan konkreettiset toimenpiteet, joilla voidaan parantaa tunturiluontotyyppien tilaa erityisesti vähentämällä porojen laidunpainetta sekä vahvistetaan saamelaisen poronhoidon toimintaedellytyksiä. Parannetaan porolaidunten huomioimista maankäytön suunnittelussa ja luonnonvarojen hyödyntämisessä seuraavasti: 1. Arvioidaan ja toteutetaan tarkoituksenmukaiset metsästyksen ohjauksen, lupakiintiöiden ja metsästysalueiden muutokset poronhoidon ja metsästyksen käytäntöjen yhteensovittamiseksi. 2. Kehitetään maastoliikenteen lupakäytäntöä ja sääntelyä siten, että voidaan paremmin ehkäistä sen aiheuttamaa kulumista ja poronhoidolle aiheutuvia haittoja. 3. Edistetään saamelaiskulttuuriin kohdistuvien kumulatiivisten vaikutusten kokonaisarvioinnin menetelmien kehittämistä ja käyttöönottoa. Lisäksi ennallistamissuunnitelman toimeenpanossa on tarpeen huomioida kullanhuuhdonnan vaikutukset Pohjois-Suomessa virtavesiluontotyyppeihin ja lajeihin, erityisesti raakun elinympäristöihin.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.1 Improvement of habitats' condition 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	

f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Economic and other incentives Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**5. Lajien hoito ja niiden elinympäristöjen kunnostustoimet**
f14_1_1_b__measure_id	FITP5
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems e) heath, shrub and scrub ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems g) cropland ecosystems h) urban ecosystems i) marine ecosystems j) other ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	uuselinympäristöt
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Luontotyyppiesiintymillä ja uuselinympäristöissä tehtävät toimet hyödyttävät joukkoa lajeja ja niiden elinympäristöjen tilan paranemista. Osa lajien elinympäristöihin liittyvistä tarpeellisista suojelu- ja hoitotoimenpiteistä kohdentuu kuitenkin direktiiviluontotyyppiesiintymien ulkopuolelle eli ne ovat lisäisiä tai osittain lisäisiä. Näille lisäisille toimenpiteille tehdään kokonaissuunnitelma ja aikataulu, minkä jälkeen niillä täydennetään kansallista ennallistamissuunnitelmaa.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Other enabling and supporting measures Restoration of habitat of species from the nature directives
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**6. Kotieläinten laiduntamisen lisääminen**
f14_1_1_b__measure_id	FITP6
f14_1_2__main_ecosystem_type	g) cropland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems h) urban ecosystems j) other ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	uuselinympäristöt
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)

f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Selvitetään monipuolisia kannusteita ja ohjauskeinoja kotieläinten laiduntamisen lisäämiseksi erilaisten laidunnusympäristöjen tarpeet tunnistaen. Suomessa laiduntaminen ei ole pakollista, mutta kotieläinten laiduntaminen edistää maatalousluonnon monimuotoisuutta tehokkaasti.
f14_3_2_a__articles_target	Article 10 Article 11 Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	10.1 Improvement of pollinator diversity and abundance 11.1 Enhancement of biodiversity in agricultural ecosystems 11.2.a Aiming at increase of the indicator "grassland butterfly index" 11.3 Aiming at increasing the common farmland bird index 4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Adapt mowing, grazing and other equivalent agricultural activities (e.g., burning) Adopting new policy and legislation Economic and other incentives Education and awareness raising Maintain existing extensive agricultural practices and agricultural landscape features Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**7. Informaatio-ohjaustoimet luontotyyppien tilan parantamiseksi**
f14_1_1_b__measure_id	FITP7
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	

f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems e) heath, shrub and scrub ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Luontotyyppien turvaamista ja tilan parantamista edistetään monipuolisin informaatio-ohjaustoimin. Perinnebiotooppien hoidon jatkuvuus ja laadun parantaminen edellyttävät erityisesti maanomistajien, hoitajien ja laidunyrittäjien neuvontaa. Valuma-aluesuunnittelua ja toimenpiteiden vaikuttavuutta koskevaa ohjausta vahvistetaan, ja ojituksiin liittyvää koulutusta tehostetaan tarpeettomien ojitusten välttämiseksi. Paikallistason ohjausta toteutetaan esimerkiksi hiekkarannoilla ja dyynialueilla kävijäohjauksen ja rakenteiden avulla. Tulvaisten luontotyyppien ennallistamisnäkökulmaa sisällytetään vesilain 19:7 mukaisiin säännöstelyselvityksiin. Lisäksi informaatio-ohjausta kehitetään tietyille lajeille ja lajiryhmille. Varmistetaan lajitiedon kulku, jotta lajit voidaan ottaa nykyistä paremmin huomioon metsätaloudessa. Maankäytön suunnittelijoille tarjotaan koulutusta ja ohjausta, jotta luontodirektiivin luontotyypit huomioidaan kaavoituksessa entistä paremmin. Informaatio-ohjaus on keskeinen ohjauskeino myös metsäindikaattoreita sekä metsissä esiintyviä luontotyyppejä ja lajien elinympäristöjä koskevien toimenpiteiden toimeenpanossa.
f14_3_2_a__articles_target	Article 10 Article 4 Article 9

f14_3_2_b__articles_subtargets	10.1 Improvement of pollinator diversity and abundance 4.1 Improvement of habitats' condition 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 9.3 Improvement of the natural functions of floodplains
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Education and awareness raising Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**8. Mukautettujen metsänkäsittelymenetelmien kehittäminen ja toimeenpano direktiiviluontotyypeille**
f14_1_1_b__measure_id	FITP8
f14_1_2__main_ecosystem_type	d) forests and woodland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Talousmetsissä esiintyvien direktiiviluontotyyppien tilan parantaminen edellyttää metsänkäsittelymenetelmien kehittämistä ja jalkauttamista metsätalouteen. Metsänkäsittelymenetelmiä monipuolistamalla turvataan talousmetsissä esiintyviä luontotyyppejä, kuten talousmetsälehtoja, mm. jatkuvan kasvatuksen, säästöpuumetsätalouden ja luonnonhoitopainotteisen metsänhoidon keinoin. Tavoitteena talousmetsälehdon metsänkäsittelyn kehittämisessä on yhteensovittaa kannattava puuntuotanto ja lehdon hyvän tilan saavuttaminen ja ylläpitäminen. Lisäksi selvitetään kannattavan puuntuotannon ja luontotyypin hyvän tilan saavuttamisen ja ylläpitämisen yhteensovittamisen mahdollisuuksia puustoisilla soilla ja metsäisillä dyyneillä. Käsittelymenetelmien kehittäminen ja jalkauttaminen on prosessi, jossa tavoitteena on mm. yhteensovittaa ja kehittää luontotyypin hyvään tilaan tähtääviä ja sitä ylläpitäviä, taloudellisesti kannattavia metsänkäsittelymenetelmiä, pilotoida kehittämistyön tuloksia käytännössä ja luoda valmiudet ja toteuttaa metsän- ja luonnonhoidon suositusten päivittäminen ja niiden jalkauttaminen metsäammattilaisille ja metsänomistajille. Toimenpide kytkeytyy siten useaan toimenpiteeseen, ml. luontotiedon ja tietojärjestelmien kehittäminen. Direktiiviluontotyypeille kehitettävien mukautettujen metsänkäsittelymenetelmien lisäksi toteutetaan metsäindikaattoreiden tilaa parantavia metsän- ja luonnonhoidon toimenpiteitä.
f14_3_2_a__articles_target	Article 10 Article 12 Article 4

f14_3_2_b__articles_subtargets	10.1 Improvement of pollinator diversity and abundance 12.1 Enhancement of biodiversity in forest ecosystems 12.2 Increase in the common forest bird index 12.3.a Increase in the indicator "standing deadwood" 12.3.b Increase in the indicator "lying deadwood" 12.3.c Increase in the indicator "share of forests with uneven-aged structure" 12.3.d Increase in the indicator "forest connectivity" 12.3.g Increase in the indicator "tree species diversity" 4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Adapt/change forest management and exploitation practices Education and awareness raising Measures to prevent or control the input of pollution from forestry Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**9. Vieraslajitoimenpiteet**
f14_1_1_b__measure_id	FITP9
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	

f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems e) heath, shrub and scrub ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems g) cropland ecosystems h) urban ecosystems i) marine ecosystems j) other ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	uuselinympäristöt
f14_1_4__scale_planning	e) transnational
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	Sweden
f14_1_4__scale_planning_additional_info	Yhteispohjoismainen supikoirahanke. Supikoirien poistossa tehdään yhteistyötä erityisesti Ruotsin kanssa. Yhteispohjoismaalaisen työn kautta kehitystoimia myös minkin torjuntatoimien osalta.
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Laaditaan kattava, yksityiskohtainen selvitys vieraslajien torjuntatarpeista sekä niiden edellyttämistä kustannuksista ja niiden jakautumisesta direktiiviluontotyyppien ja lajien elinympäristöjen näkökulmista, erityisesti suojelualueiden ulkopuolisilla alueilla. Vieraslajien torjunnan turvaaminen ja lisääminen erityisesti perinnebiotoopeilla, metsissä sekä rannikolla tukee ennallistamissuunnitelman luontotyyppeihin ja lajien elinympäristöihin liittyvien tavoitteiden ja velvoitteiden saavuttamista.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.1 Improvement of habitats' condition 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats
f14_3_3__pressures	

f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Early detection and rapid eradication of invasive alien species of Union concern Management, control or eradication of established invasive alien species of Union concern Management, control or eradication of other invasive alien species Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**10. Jatkuva maanpuolustuskäyttö sotilaskäyttöön varatuilla alueilla**
f14_1_1_b__measure_id	FITP10
f14_1_2__main_ecosystem_type	f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type	
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Jatketaan jatkuvassa maanpuolustuskäytössä olevien alueiden sotilaskäyttöä alueilla esiintyvien häiriöistä hyötyvien luontotyyppien ja lajien esiintymien ylläpitämiseksi. Yhteistyö puolustusvoimien ja ympäristöhallinnon välillä jatkuu alueiden käytön ja käytöstä hyötyvien luontoarvojen yhteensovittamiseksi. Jatkuvasta maanpuolustuskäytöstä hyötyviä luontodirektiivin luontotyyppejä puolustusvoimien käytössä olevilla alueilla ovat mm. kuivat kanerva- ja variksenmarjadyynit, variksenmarjadyynit, liikkuvat rantakauradyynit, kiinteät ruohokasvillisuuden peittämät dyynit, metsäiset dyynit, liikkuvat alkiovaiheen dyynit.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.1 Improvement of habitats' condition 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration
f14_3_3__pressures	

f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Habitat restoration of areas related to military installations and activities and other specific human activities.
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**11. Vesien- ja merenhoidon suunnitelmien toimeenpanon tehostaminen**
f14_1_1_b__measure_id	FITP11
f14_1_2__main_ecosystem_type	c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) b) grassland ecosystems d) forests and woodland ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems g) cropland ecosystems h) urban ecosystems i) marine ecosystems j) other ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	uuselinympäristöt
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Vesi- ja meriluontotyyppien tilaa parannetaan parhaiten vähentämällä ravinnekuormituksesta aiheutuvaa rehevöitymistä, orgaanisen aineen kuormituksesta johtuvaa tummumista sekä vesirakentamisen vaikutuksia. Keskiset toimenpiteet ovat: 1) parannetaan peltomaan rakennetta ja vesien hallintaa, huolehditaan vain kasvintarpeen mukaisesta lannoitustasosta sekä tehostetaan ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrätystä, 2) vähennetään metsätalouden hajakuormitusta vähentämällä metsänkasvun kannalta tarpeetonta maanmuokkausta ja ojitusta. Esimerkiksi jatkuvapeitteinen metsänkasvatus turvemailla, ranta-alueiden suojavyöhykkeet ja soiden ennallistaminen vähentävät kuormitusta vesistöihin, 3) tehostetaan ympäristövirtaamien käyttöönottoa ja kalankulkua helpottavien toimenpiteiden toteutusta rakennetuissa vesistöissä sekä kunnostetaan rehevöityneitä järviä ja merenlahtia. Vesien- ja merenhoitosuunnitelmissa ja niitä täydentävissä toimenpidesuunnitelmissa on esitetty vesienhoitoalueittain ja merellä yllä olevien toimenpiteiden tarvittavat toteutusmäärät vesien ja meren hyvän tilan saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi. Vesien- ja merenhoitosuunnitelmien täysimääräinen toimeenpano, jossa toimenpiteet kohdennetaan ja skaalataan oikein ja vaikuttavasti, on edellytys ennallistamisasetuksen vesiympäristöä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimenpiteiden nykyinen toteutus ja rahoitus ei ole riittävällä tasolla, jotta ennallistamisasetuksen tavoitteet saavutettaisiin. Kohdentamalla vesien- ja merenhoidon toimenpiteet nykyistä vaikuttavammin ja niiden toteutusmäärää kasvattamalla ja aikataulua nopeuttamalla voidaan vähentää vesien ja meren tilaan vaikuttavia paineita ja siten saavuttaa myös ennallistamisasetuksen vesiluontotyyppejä koskevat tavoitteet. Toimeenpanon tehostaminen edellyttää vesiin vaikuttavilla toimialoilla, kuten maa- ja metsätaloudessa, ohjauskeinojen ja rahoitusmallien kehittämistä. Erityisesti kannustejärjestelmiä, kuten yhteisen maatalouspolitiikan CAP-ohjelma ja metsätalouden kannustinjärjestelmä Metka, tulisi kehittää, jotta niistä voidaan kohdistaa nykyistä vaikuttavammin tukea vesien- ja merenhoidon toimenpiteisiin. Vesien- ja merenhoitosuunnitelmien lakisääteisiä toimia täydentävien toimenpiteiden kustannuksiksi on arvioitu 590 miljoonaa euroa vuodessa. Tästä merkittävä osa katetaan CAP-suunnitelman mukaisilla ilmasto- ja ympäristösuunnitelman mukaisilla toimenpiteillä. Rahoituksessa on tällä hetkellä noin 150 miljoonaa euron vuosittainen vaje, josta osa katetaan Ahti-ohjelman jatkamisella ja sen toiminnan laajentamisella.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4 Article 5 Article 9

f14_3_2_b__articles_subtargets	4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.4 Re-establishment of habitats' area 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps 5.1 Improvement of habitats' condition 5.5 Improvement of quality and quantity of species' habitats 5.7 Filling of knowledge gaps 5.8 Improvement of ecological coherence and connectivity between habitat types 5.9-5.10 Aiming at preventing significant deterioration 9.1 Restoring at least 25 000 km of rivers into free-flowing rivers in the Union by 2030 9.4 Maintenance of the natural connectivity of rivers and natural functions of floodplains
f14_3_3__pressures	

f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Adaptation to climate change Construction or upgrades of wastewater treatment plants Create riparian buffers Improvements in flow regime and/or establishment of ecological flows Improving hydromorphological conditions of water bodies other than longitudinal continuity Improving longitudinal continuity (e.g., establishing fish passes, removal of barriers, e.g. demolishing old dams). Manage drainage and water abstraction in forests for nature restoration (inc. restoration of drained or hydrologically altered habitats) Measures to prevent or control the input of pollution from forestry Natural water retention measures Reduce diffuse or point source pollution to surface or ground waters (incl. marine) from forestry activities Reduce nutrient pollution from agriculture Reduce pesticides pollution from agriculture Reduce/eliminate point or diffuse source pollution to surface or ground waters (including marine) from agricultural activities Remediation of contaminated sites (historical pollution including sediments, groundwater, soil) Research, improvement of knowledge base reducing uncertainty Restoration of habitat of species from the nature directives Restoring (improving and re-establishing) natural wetlands (other than peatlands) Water efficiency, technical measures for irrigation, industry, energy and households
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**12. Ahti -vesien ja meren tilan parantamisen ohjelman laajentaminen ja tehostaminen**
f14_1_1_b__measure_id	FITP12
f14_1_2__main_ecosystem_type	c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	

f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) b) grassland ecosystems d) forests and woodland ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems g) cropland ecosystems h) urban ecosystems i) marine ecosystems j) other ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	uuselinympäristöt
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Jatketaan ja laajennetaan Ahti-ohjelmaa vuoteen 2050 saakka tehostaen ennallistamissuunnitelman ja vesien- ja merenhoitosuunnitelmien toimenpiteiden toteutusta ja parantaen ravinteiden kierrätystä ja hallintaa sekä vesi- ja meriluonnon suojelua sekä ilmastotavoitteiden toteutumista. Lisäiset toimenpiteet Ahti-ohjelmassa vuoteen 2030 mennessä: 1) Laajennetaan maanparannusaineiden käyttöä peltomaan ravinnevalumien vähentämiseksi. Uusitaan ja maantieteellisesti laajennetaan kipsikäsittelyjä ja otetaan käyttöön tuki rakennekalkille ja maanparannuskuiduille (6,4 miljoona euroa/vuosi). 2) Laajennetaan ravinteiden kierrätyksen TK-toimintaa ja investointeja liittyen yhdyskuntajätevesipuhdistamojen ja yhdyskuntien ravinteikkaisiin biomassoihin. Tulevina vuosina on tarvetta keskittää työtä ravinteiden hallintaan ravinteikkaiden biomassojen käsittelyn ja jalostuksen viimeiseen vaiheeseen, kuten palautus tiloille, viherrakentamiseen, muihin kohteisiin tai tekniseen käsittelyyn, jotta ravinteet saadaan talteen ja kiertoon. Ahti-ohjelman vuotuinen lisäpanostus 7 miljoonaa euroa. 3) Lisäpanostus vesien- ja merenhoitosuunnitelmien ja valuma-aluesuunnitelmien mukaisten toimenpiteiden ja vesistökunnostusten toteutukseen ja vesistökunnostusverkostojen toimintaan 4 miljoonaa euroa vuodessa. 4) Laajennetaan Saaristomeri-ohjelman tyyppistä intensiivisen kohdennetun työn lähestymistapaa kolmelle muulle rannikkoalueelle (yhteensä 9 miljoonaa euroa/vuosi).
f14_3_2_a__articles_target	Article 4 Article 5 Article 9

f14_3_2_b__articles_subtargets	4.1 Improvement of habitats' condition 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.4 Re-establishment of habitats' area 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps 5.1 Improvement of habitats' condition 5.5 Improvement of quality and quantity of species' habitats 5.7 Filling of knowledge gaps 5.8 Improvement of ecological coherence and connectivity between habitat types 5.9-5.10 Aiming at preventing significant deterioration 9.1 Restoring at least 25 000 km of rivers into free-flowing rivers in the Union by 2030 9.4 Maintenance of the natural connectivity of rivers and natural functions of floodplains
f14_3_3__pressures	

f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Adaptation to climate change Construction or upgrades of wastewater treatment plants Create riparian buffers Economic and other incentives Education and awareness raising Improvements in flow regime and/or establishment of ecological flows Improving hydromorphological conditions of water bodies other than longitudinal continuity Improving longitudinal continuity (e.g., establishing fish passes, removal of barriers, e.g. demolishing old dams). Manage drainage and water abstraction in forests for nature restoration (inc. restoration of drained or hydrologically altered habitats) Measures to prevent or control the input of pollution from forestry Natural water retention measures Reduce diffuse or point source pollution to surface or ground waters (incl. marine) from forestry activities Reduce nutrient pollution from agriculture Reduce pesticides pollution from agriculture Reduce/eliminate point or diffuse source pollution to surface or ground waters (including marine) from agricultural activities Remediation of contaminated sites (historical pollution including sediments, groundwater, soil) Research, improvement of knowledge base reducing uncertainty Restoration of habitat of species from the nature directives Restoring (improving and re-establishing) natural wetlands (other than peatlands) Water efficiency, technical measures for irrigation, industry, energy and households
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**13. Valuma-aluelähtöisen suunnittelun toimeenpano**
f14_1_1_b__measure_id	FITP13
f14_1_2__main_ecosystem_type	c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	

f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) b) grassland ecosystems d) forests and woodland ecosystems g) cropland ecosystems i) marine ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Tuodaan valuma-aluesuunnittelu osaksi normaaleja suunnitteluprosesseja ja kannustejärjestelmiä. Esimerkiksi vesienhoidossa hyödynnetään täysimääräisesti valuma-aluelähtöistä suunnittelua. Edistetään valuma-aluesuunnittelun tiekartan toimeenpanoa 2030 mennessä: parannetaan paikallista yhteensovittamista ja toimeenpanon sujuvoittamista vesistöaluetasolla sekä kehitetään informaatio-ohjausta, tietopohjaa ja työkaluja, jotta ennallistamistoimenpiteitä voidaan kohdistaa vaikuttavasti ottaen huomioon vesien tila, ilmastonmuutos, maa- ja metsätaloustuotanto ja luonnon monimuotoisuus. Valuma-aluesuunnittelua ja toimien toteutusta edistetään ja kehitetään jo osin mm. EU-rahoitteisissa ACWA LIFE ja Priodiversity LIFE -hankkeissa sekä Helmi-, Nousu- ja Ahti-ohjelmien yhteistyönä.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4 Article 5 Article 9

f14_3_2_b__articles_subtargets	4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.4 Re-establishment of habitats' area 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps 5.1 Improvement of habitats' condition 5.9-5.10 Aiming at preventing significant deterioration 9.3 Improvement of the natural functions of floodplains 9.4 Maintenance of the natural connectivity of rivers and natural functions of floodplains
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Economic and other incentives Education and awareness raising Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**14. Selvitys toimintatavoista yhtenäisten maa-alueiden ennallistamiseksi valtion ja yksityismailla**
f14_1_1_b__measure_id	FITP14
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems g) cropland ecosystems h) urban ecosystems i) marine ecosystems j) other ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	uuselinympäristöt
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI

f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timefr ame	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_time frame_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Selvitetään toimintatapoja yhtenäisten maa-alueiden ennallistamiseksi valtion ja yksityismailla. Osana selvitystä tarkastellaan mm. tilusjärjestelyjä yksityismaiden ennallistamiseksi, valtion maanhankinnan kohdentamista sekä vaihtomaiden hyödyntämisen kehittämistä. Yksityismailla toimet ovat vapaaehtoisia.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4 Article 5 Article 9
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.4 Re-establishment of habitats' area 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 5.1 Improvement of habitats' condition 5.5 Improvement of quality and quantity of species' habitats 5.8 Improvement of ecological coherence and connectivity between habitat types 9.2 Removal of artificial barriers 9.4 Maintenance of the natural connectivity of rivers and natural functions of floodplains
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_unif orm_description	Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**15. Katu- ja liikenneympäristöjen puuston lisääminen**
f14_1_1_b__measure_id	FITP15
f14_1_2__main_ecosystem_type	h) urban ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_typ e_additional_info	

f14_1_3__other_ecosystem_type	
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Lisätään puuston määrää ja säilytetään olemassa olevaa puustoa erityisesti tiiviin keskustan katu- ja liikenneympäristöissä. Yksittäisten puiden ohella istutetaan puurivistöjä ja puuryhmiä ja suositaan luonnonvaraisina kasvavia puita ja puuston monilajisuutta. Katutilan tilajakoa uudistetaan siten, että kaupunkiympäristöön muodostuu yhtenäisiä viherjatkumoita. Suunnittelussa ennakoidaan sekä katupuiden säilyttäminen että niiden elinolojen parantaminen.
f14_3_2_a__articles_target	Article 8
f14_3_2_b__articles_subtargets	8.2 Increase in urban green space 8.3 Increase in urban tree canopy cover
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Greening of public spaces Greening of transport routes / infrastructure
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**16. Koulujen ja päiväkotien pihojen kaupunkivihreän ja puuston lisääminen**
f14_1_1_b__measure_id	FITP16
f14_1_2__main_ecosystem_type	h) urban ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type	
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI

f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timefr ame	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_time frame_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Lisätään koulujen ja päiväkotien pihojen puustoa ja kasvillisuutta. Päiväkotien ja koulujen pihoilla on vihreyttä ja varjoa usein niukasti ja pinnoitteina käytetään mikromuovipäästöjä aiheuttavia keinotekoisia pinnoitteita. Tavoitteena on kehittää pihoja luonnonmukaisiksi, oppimista ja hyvinvointia tukeviksi ympäristöiksi, turvallisuusnäkökulmat huomioiden.
f14_3_2_a__articles_target	Article 8
f14_3_2_b__articles_subtargets	8.2 Increase in urban green space 8.3 Increase in urban tree canopy cover
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_unif orm_description	Greening of buildings/developments Greening of public spaces
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**17. Kaupallisten, teollisuus- ja brownfield-alueiden viherryttäminen**
f14_1_1_b__measure_id	FITP17
f14_1_2__main_ecosystem_type	h) urban ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_typ e_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type	j) other ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_typ e_additional_info	uuselinympäristöt
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timefr ame	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_time frame_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Lisätään kaupunkivihreää ja puustoa kaupallisilla, teollisuus- ja brownfield-alueilla, joilla on usein paikallisesti merkittävää viherryttämispotentiaalia. Uusia kaupallisia, teollisuus- ja varastoalueita suunniteltaessa käytetään soveltuvin osin vihertehokkuusvaatimuksia. Kaupunkivihreälle varataan tilaa yleisille alueille, tonteille ja katoille ilmastonmuutokseen sopeutumista tukevia luontopohjaisia ratkaisuja hyödyntäen. Brownfield alueita, kuten käytöstä poistuneita teollisuus-, satama- ja varastoalueita ja käyttötarkoitukseltaan muuntuvia asema- ja ratapiha-alueita, viherrytetään erityisesti rakentamisen yhteydessä.
f14_3_2_a__articles_target	Article 10 Article 8
f14_3_2_b__articles_subtargets	10.1 Improvement of pollinator diversity and abundance 8.2 Increase in urban green space 8.3 Increase in urban tree canopy cover
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Change of land use Greening of buildings/developments Nature-based solutions
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**18. Kaupunkivihreän kytkeytyneisyyden lisääminen**
f14_1_1_b__measure_id	FITP18
f14_1_2__main_ecosystem_type	h) urban ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type	
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Vahvistetaan kaupunkiympäristön sisäisiä viheryhteyksiä tunnistamalla ja poistamalla kaupunkivihreän katkoksia. Toimenpiteessä kartoitetaan mahdolliset viherrytettävät alueet ja vahvistetaan puistojen, metsäalueiden, katuverkon vihreän ja yksityisten pihojen välisiä viheryhteyksiä esimerkiksi viherkäytävillä, taskupuistoilla, viherreiteillä, puurivistöillä, viherkatoilla ja niityillä, jotka yhdessä tukevat kaupunkivihreän saavutettavuutta ja muodostavat kaupunkivihreän eri osien välille luonnon monimuotoisuutta tukevia, eläin- ja kasvilajeille tärkeitä ”askelkiviä”.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4 Article 8
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 8.2 Increase in urban green space 8.3 Increase in urban tree canopy cover
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Improving ecosystem quality Nature-based solutions
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**19. Kaupunkivihreän ja latvuspeiton tietopohjan vahvistaminen ja informaatio-ohjaus**
f14_1_1_b__measure_id	FITP19
f14_1_2__main_ecosystem_type	h) urban ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type	
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Vahvistetaan kaupunkivihreän tietopohjaa, seurantaa, informaatio-ohjausta ja yhteistyötä. Toimenpiteeseen sisältyvät esimerkiksi viherrakenteen seuranta ja kehittäminen, asiantuntijoiden ja päättäjien osaamisen vahvistaminen, informaatio-ohjaus ja viestintä asukkaille ja maanomistajille, kaupunkien haastekilpailu tai sitoumus, yhteistyön ja verkostojen kehittäminen sekä kaupunkivihreän taloudellisen arvon tunnistaminen ja viheromaisuuden hallinnan kehittäminen. Toimenpide edellyttää kansallista koordinaatiota, jotta tuotettava tieto ja ohjeistus ovat yhtenäisiä ja soveltuvat kaikille kaupunkiartiklan piiriin kuuluville kunnille.
f14_3_2_a__articles_target	Article 8
f14_3_2_b__articles_subtargets	8.2 Increase in urban green space 8.3 Increase in urban tree canopy cover
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Education and awareness raising Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**20. Kaupunkivihreän rahoituspolku ja kannusteet**
f14_1_1_b__measure_id	FITP20
f14_1_2__main_ecosystem_type	h) urban ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type	
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Kehitetään kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisäämiseen kannustavia rahoituksellisia ja mahdollisia fiskaalisia keinoja. Ennallistamissuunnitelman toimeenpanon alkuvaiheessa toimenpiteen ensisijainen painotus on kaupunkivihreän rahoituspolun selvittämisessä ja vahvistamisessa. Tarvittaessa myös selvitetään mahdollisuutta kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisäämistä kannustaviin fiskaalisiin keinoihin.
f14_3_2_a__articles_target	Article 8
f14_3_2_b__articles_subtargets	8.2 Increase in urban green space 8.3 Increase in urban tree canopy cover
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Economic and other incentives Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**21. Kaupunkivihreän kytkeminen kuntien käytössä oleviin ohjauskeinoihin**
f14_1_1_b__measure_id	FITP21
f14_1_2__main_ecosystem_type	h) urban ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type	
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	c_ongoing
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Kehitetään kuntien käyttämiä ohjauskeinoja kaupunkien viherryttämistä tukeviksi. Kuntien omia kaupunkivihreän määrän ja laadun ohjauskeinoja ovat esimerkiksi kuntakaavoitus, katu- ja puistosuunnitelmat, viherryttämissuunnitelmat, luonnon monimuotoisuusohjelmat, luonnonhoitosuunnitelmat, luonnonsuojeluohjelmat sekä viheralueohjelmat ja viherrakenneanalyysit. Kukin kunta voi valita, mitä ohjauskeinoja se pyrkii kehittämään.

f14_3_2_a__articles_target	Article 8
f14_3_2_b__articles_subtargets	8.2 Increase in urban green space 8.3 Increase in urban tree canopy cover
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**22. Selvitetään viherympäristötavoitteiden liittämistä valtion ja kaupunkien kaupunkikehittämisen sopimusvälineisiin**
f14_1_1_b__measure_id	FITP22
f14_1_2__main_ecosystem_type	h) urban ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type	
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	c_ongoing
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Selvitetään mahdollisuutta lisätä kaupunkivihreän ja latvuspeiton määriä kasvattavat tavoitteet ja toimenpiteet valtion ja kaupunkien yhteisiin kaupunkikehittämisen sopimus- ja suunnitelmavälineisiin, kuten MAL-sopimuksiin ja liikennejärjestelmäsuunnitelmiin. Toimenpiteeseen voi sisältyä viherympäristötavoitteiden huomioiminen myös mahdollisissa uusissa sopimusvälineissä. Tarvittaessa selvitetään mahdollisuutta laatia erillinen tai muihin sopimusvälineisiin integroitu viherryttämissopimus.
f14_3_2_a__articles_target	Article 8
f14_3_2_b__articles_subtargets	8.2 Increase in urban green space 8.3 Increase in urban tree canopy cover
f14_3_3__pressures	

f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**23. Jokien esteiden poistamista ja tulvatasanteiden ennallistamista koskevat toimenpiteet (artikla 9)**
f14_1_1_b__measure_id	FITP23
f14_1_2__main_ecosystem_type	c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) b) grassland ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Suomi on olemassa olevien Vesistötyöt-tietojärjestelmän (VESTY) tietojen perusteella tunnistanut 2 164 padoksi luokiteltua, kalaston ja muun vesieliöstön kulkua haittaavaa vesistörakennetta. Vuoden 2020 jälkeen on poistettu 69 estettä ja vuoteen 2030 mennessä on tarkoitus poistaa 55 estettä, jolloin yhteensä 2 242 km jokikilometriä saataisiin vapaana virtaaviksi. Suunnitelmaa vuoden 2032 jälkeiselle ajalle tarkennetaan tulevissa ennallistamissuunnitelman päivityksissä. Alustavasti suunnitelmissa on poistaa 33 estettä v. 2040 mennessä. Lisäksi selvitetään 683 esteen osalta poiston mahdollisuus. Lopullinen poistettavien esteiden lukumäärä ja sijainti riippuu käytettävissä olevista resursseista, kohdekohtaisista neuvotteluista ja lupamenettelyistä, minkä vuoksi yksilöityä luetteloa ei julkaista ennallistamissuunnitelmassa. Ennallistamissuunnitelmaan kirjataan strateginen katsaus keinotekoisten esteiden poistamiseksi sekä tavoite jokiesteitä koskevan tietopohjan parantamiseksi, muun muassa, jotta poistojen ekologista vaikuttavuutta voidaan suunnitteluvaiheessa paremmin arvioida ja vertailla. Suomi tulee tulevissa suunnitelmissa myös tarkastelemaan esteiden poistoa tukevien tulvatasanteiden luonnollisten toimien parantamista tukevia toimenpiteitä artiklan 9 kohdan 3 mukaisesti. Vuoteen 2030 mennessä poistattavaksi suunniteltujen 55 esteen edellyttämät toimenpiteet on arvioitu voitavan toteuttaa Nousu-ohjelman nykytason rahoituksella (2 milj. euroa) ja yksityisin varoin. On huomattava, että ohjelma edellyttää hankkeilta vähintään 50 % yksityistä rahoitusta. Vuoden 2030 jälkeisten tavoitteiden saavuttamiseksi Nousu-ohjelmaa on tarpeen jatkaa ja resurssitarpeet tarkastellaan uudelleen v. 2030 jälkeen. Virtavesien pituussuuntaisten esteiden poistamisen ohella parannetaan tietopohjaa luontaista tulvimista estävistä sivusuuntaisista esteistä, joita poistamalla voidaan palauttaa tulvaisia luontotyyppejä.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4 Article 9

f14_3_2_b__articles_subtargets	4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.4 Re-establishment of habitats' area 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps 9.1 Restoring at least 25 000 km of rivers into free-flowing rivers in the Union by 2030 9.2 Removal of artificial barriers 9.3 Improvement of the natural functions of floodplains 9.4 Maintenance of the natural connectivity of rivers and natural functions of floodplains
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Improvements in flow regime and/or establishment of ecological flows Improving hydromorphological conditions of water bodies other than longitudinal continuity Improving longitudinal continuity (e.g., establishing fish passes, removal of barriers, e.g. demolishing old dams). Research, improvement of knowledge base reducing uncertainty
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**24. Maatalousympäristöt ja pölyttäjäkannat**
f14_1_1_b__measure_id	FITP24
f14_1_2__main_ecosystem_type	g) cropland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems h) urban ecosystems i) marine ecosystems j) other ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	uuselinympäristöt
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	

f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Maatalousympäristöjä ja pölyttäjäkantoja koskee ennallistamissuunnitelman artikloissa 10 ja 11 viisi tavoitetta. Pölyttäjäkantojen tilan parantamiseen, niittyperhosindeksin kasvattamiseen, sen maatalousmaan osuuden kasvattamiseen, jolla on hyvin monimuotoisia maisemapiirteitä ja viljelysmaiden lintuindeksin kasvattamiseen pyritään seuraavin toimenpitein, joista monet edistävät samanaikaisesti useita tavoitteita. Toimenpiteet on esitetty niiden arvioidussa vaikuttavuusjärjestyksessä: 1) Toimeenpannaan peltosirkun suojelusuunnitelma. Suojelusuunnitelman toimenpiteet ovat pääasiassa samoja toimenpiteitä, joita ennallistamissuunnitelmaan on esitetty maatalouden monimuotoisuusindikaattoreiden kasvattamiseksi. 2) Lisätään maatalousalueiden pysyvästi viljelemättömien reuna-alueiden pinta-alaa siten, että avointa, pysyvästi viljelemätöntä peltojen reuna-alaa tulisi olla vähintään 2,2 % käytössä olevasta maatalousmaasta ja alaa kohdennetaan vaikuttavuudeltaan tarkoituksenmukaisimpiin kohteisiin. 3) Lisätään ympäristökesantojen pinta-alaa ja kohdennetaan se vaikuttavuudeltaan tarkoituksenmukaisimpiin kohteisiin maatalousympäristö- ja pölyttäjäindikaattorien tarpeita vastaavasti. 4) Lisätään maatalousmaiseman pienipiirteisyyttä selvittämällä monimuotoisuudelle keskeisten maisemapiirteiden määrää ja sijaintitietoja. Selvityksen pohjalta tarkastellaan, miten lainsäädäntö ja politiikkatoimet huomioivat pellon maisemapiirteiden lisäämisen ja säilyttämisen. 5) Lisätään kotieläinten laidunalaa kaksinkertaiseksi nykytilanteeseen verrattuna. 6) Luodaan taloudellisia kannusteita, joilla ylläpidetään ja mahdollisuuksien mukaan lisätään talviaikaisen kasvipeitteisyyden, erityisesti syysviljojen ja nurmien pinta-alaa, viljavaltaisilla alueilla. 7) Lisätään kosteikkoja ja muun vesialueen pinta-alaa maatalousympäristöissä rakentamalla 100 kpl pieniä kosteikkoja (alle 0,5 ha) ja 600 ha isoja kosteikkoja (yli 0,5 ha) taloudellisilla kannusteilla vuoteen 2030 mennessä.

f14_3_2_a__articles_target	Article 10 Article 11 Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	10.1 Improvement of pollinator diversity and abundance 11.1 Enhancement of biodiversity in agricultural ecosystems 11.2.a Aiming at increase of the indicator "grassland butterfly index" 11.2.c Aiming at increasing the indicator "share of agricultural land with high-diversity landscape features" 11.3 Aiming at increasing the common farmland bird index 4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.4 Re-establishment of habitats' area 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Adapt mowing, grazing and other equivalent agricultural activities (e.g., burning) Adopting new policy and legislation Economic and other incentives Education and awareness raising Maintain existing extensive agricultural practices and agricultural landscape features Manage agricultural drainage and water abstraction (incl. the restoration of drained or hydrologically altered habitats) Other enabling and supporting measures Restore small landscape features on agricultural land Stop mowing, grazing and other equivalent agricultural activities (e.g., burning)
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**25. Pölyttäjäkantojen tilan parantaminen**
f14_1_1_b__measure_id	FITP25
f14_1_2__main_ecosystem_type	g) cropland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	

f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) b) grassland ecosystems d) forests and woodland ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems h) urban ecosystems j) other ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	uuselinympäristöt
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Tehostetaan pölyttäjäkantojen tilaa parantavien toimenpiteiden toimeenpanoa kansallisen pölyttäjästrategian mukaisesti. Useimmat pölyttäjäkantojen tilan parantamiseen kohdennetut toimenpiteet ovat läpileikkaavia ja toteutuvat jo pääosin eri artiklojen tavoitteita toteuttavien toimenpiteiden yhteydessä. Keskeisimmät kansallisessa pölyttäjästrategiassa kirjatut toimenpiteet ovat: 1) Tienvarsien niittoajankohdan sovittaminen pölyttäjien kannalta oikeaksi. 2) Pölyttäjien elinympäristöjen laadun ja määrän parantaminen lisäämällä ravintoa, pesäpaikkoja ja suojaisia mikroilmastoja tarjoavia rakenteita. 3) Elinympäristöjen lisääminen ja hoito rakennetuilla alueilla. 4) Kasvinsuojeluaineiden vähentäminen. 5) Vieraslajien aiheuttamien haittojen minimoiminen. 6) Viestiminen pölyttäjien tilasta, niiden vähenemisen syistä ja seurauksista enemmän, monipuolisemmin ja selkeämmin.

f14_3_2_a__articles_target	Article 10 Article 11 Article 12 Article 4 Article 8
f14_3_2_b__articles_subtargets	10.1 Improvement of pollinator diversity and abundance 11.1 Enhancement of biodiversity in agricultural ecosystems 11.2.a Aiming at increase of the indicator "grassland butterfly index" 11.2.c Aiming at increasing the indicator "share of agricultural land with high-diversity landscape features" 11.3 Aiming at increasing the common farmland bird index 12.1 Enhancement of biodiversity in forest ecosystems 12.2 Increase in the common forest bird index 12.3.a Increase in the indicator "standing deadwood" 12.3.b Increase in the indicator "lying deadwood" 12.3.c Increase in the indicator "share of forests with uneven-aged structure" 12.3.d Increase in the indicator "forest connectivity" 12.3.f Increase in the indicator "share of forests dominated by native tree species" 12.3.g Increase in the indicator "tree species diversity" 4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.4 Re-establishment of habitats' area 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 8.2 Increase in urban green space
f14_3_3__pressures	

f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Adapt/change forest management and exploitation practices Adopting new policy and legislation Compliance and enforcement Controlled burning of forests for nature restoration Education and awareness raising Greening of buildings/developments Greening of public spaces Improving ecosystem quality Maintain existing traditional or extensive forest management and exploitation practices Manage the use of natural and synthetic fertilisers as well as chemicals in agricultural for plant and animal production Management, control or eradication of other invasive alien species Measures to prevent or control the adverse impacts of invasive alien species and introduced diseases Other enabling and supporting measures Other key type measure reported under PoM Restoring or rewetting of organic soils (drained peatlands) used for agriculture, forestry or peat-excavation
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**26. Maatalouskäytössä olevia turvemaita koskevat toimenpiteet**
f14_1_1_b__measure_id	FITP26
f14_1_2__main_ecosystem_type	g) cropland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type	
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned

f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Maatalouskäytössä olevan orgaanisen maaperän, joka on ojitettua turvemaata, ennallistamisen tavoite tulee suoraan ennallistamisasetuksesta. Tavoitetta edistetään seuraavin toimenpitein: 1) Edistetään turvepeltojen kestäviä maatalouskäytäntöjä, jotka parantavat samalla luonnon monimuotoisuutta, vesistöjen tilaa ja/tai tukevat ilmastonmuutoksen hillintää. Toimenpiteet sisältävät erilaisia kesantoaloja, luomuviljelyä ja talviaikaista kasvipeitteisyyttä, nurmialoja, vesistöjä suojaavia vyöhykkeitä ja pohjaveden pinnan säätelyä. 2) Edistetään viljelystä vapaaehtoisesti poistuvien turvepeltojen passiivista ennallistamista lopettamalla ojien kunnostaminen tai ylläpito. 3) Vaikutetaan turvemaiden vedenpinnan tasoon tavoitteena nostaa vedenpinta mahdollisimman lähelle maanpintaa, huomioiden kuitenkin kausivaihtelu ja mahdolliset hoito- ja sadonkorjuutoimet. Restaurering av torvmarker utgör en central del av restaureringsförordningens genomförande på nationell nivå. På nationell nivå omfattar målsättningen restaurering av betydande arealer torvmark samt ytterligare skydd av värdefulla områden fram till 2050. På Åland skiljer sig förutsättningarna väsentligt från den nationella situationen. Arealen torvmark, särskilt inom jordbruket, är begränsad. Enligt sammanställningar från projektet Kolsänkor på Åland utgör organisk åkermark endast en liten andel av den totala jordbruksarealen (cirka 1–2 %), och torvmarkerna är generellt grunda och fragmenterade. Samtidigt har dessa marker en relativt hög klimatpåverkan per ytenhet, vilket innebär att riktade åtgärder kan ge betydande effekt trots små arealer. Mot denna bakgrund bedöms en storskalig restaureringsplan av det slag som tillämpas på nationell nivå inte vara direkt tillämplig på Åland. I stället finns förutsättningar för en mer platsanpassad och riktad strategi.
f14_3_2_a__articles_target	Article 10 Article 11

f14_3_2_b__articles_subtargets	10.1 Improvement of pollinator diversity and abundance 11.1 Enhancement of biodiversity in agricultural ecosystems 11.2.a Aiming at increase of the indicator "grassland butterfly index" 11.2.c Aiming at increasing the indicator "share of agricultural land with high-diversity landscape features" 11.3 Aiming at increasing the common farmland bird index 11.4.a Aiming at restoring organic soils in agricultural use constituting drained peatland 11.4.b Aiming at rewetting organic soils in agricultural use constituting drained peatland 11.4.c Aiming at rewetting areas of peat extraction sites 11.4.d Aiming at rewetting organic soils constituting drained peatland under land use other than agricultural use and peat extraction
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Maintain existing extensive agricultural practices and agricultural landscape features Manage agricultural drainage and water abstraction (incl. the restoration of drained or hydrologically altered habitats) Manage drainage and water abstraction in forests for nature restoration (inc. restoration of drained or hydrologically altered habitats) Restoring or rewetting of organic soils (drained peatlands) used for agriculture, forestry or peat-excavation
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**27. Metsän- ja luonnonhoidon kehittäminen**
f14_1_1_b__measure_id	FITP27
f14_1_2__main_ecosystem_type	d) forests and woodland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	

f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Metsän- ja luonnonhoidon toimenpiteet muodostavat perustan metsäindikaattoreiden tilan parantamiselle. Monia luonnonhoidon toimenpiteitä tehdään jo nyt osana normaalia metsänhoitoa. Metsän- ja luonnonhoidon toimenpiteet sisältävät esimerkiksi rakennepiirteiden lisäämistä metsän eri kehitysvaiheissa. Lisäksi toimenpiteinä ovat esimerkiksi metsänkäsittelyn monipuolistaminen ja aluetason metsien käytön suunnittelu. Metsänuudistamisen, taimikonhoidon ja harvennuksen käytäntöjä kehitetään niin, että metsäluonnon monimuotoisuudelle tärkeät ominaispiirteet säilyvät yli kiertoajan. Maanmuokkauksen ja koneilla ajamisen haitallisia vaikutuksia monimuotoisuuteen vähennetään. Metsänuudistamisessa käytetään luontaisia puulajeja, ja kasvupaikan mahdollistaessa käytetään useampaa kasvupaikalle sopivaa puulajia. Taimikonhoidon ajoitusta optimoidaan ja säädellään metsään taimikonhoidon yhteydessä jäävän puuston tiheyttä ja harvennusvoimakkuutta. Lisätään elävien säästöpuiden määrää ja parannetaan niiden laatua. Luodaan laadukkaille säästöpuuryhmille edellytykset jo taimikonhoitovaiheessa. Säilytetään metsänkäsittelyn ja puunkorjuun yhteydessä olemassa olevia lahopuukeskittymiä ja lisätään kuolleen puun määrää esimerkiksi tekopökkelöillä. Jätetään suojavyöhykkeitä ja luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita kohteita metsätaloustoimien ulkopuolelle. Monipuolistetaan metsänkäsittelymenetelmiä kehittämällä luonnonläheisemmän metsänhoidon, jatkuvan kasvatuksen, säästöpuumetsätalouden ja riistametsänhoidon käytänteitä. Otetaan metsän- ja luonnonhoidon toimenpiteissä huomioon pölyttäjien ja muiden lajien elinympäristöt sekä metsissä esiintyvät direktiiviluontotyypit. Kehitetään Suomen olosuhteisiin soveltuvia keinoja toteuttaa maisematason/aluetason suunnittelua esimerkiksi luontotyyppien kytkeytyvyyden parantamiseksi, palo- ja lahopuujatkumoiden luomiseksi, varttuneiden metsien määrän lisäämiseksi sekä linnuston huomioimiseksi hakkuissa.
f14_3_2_a__articles_target	Article 10 Article 12 Article 4

f14_3_2_b__articles_subtargets	10.1 Improvement of pollinator diversity and abundance 12.1 Enhancement of biodiversity in forest ecosystems 12.2 Increase in the common forest bird index 12.3.a Increase in the indicator "standing deadwood" 12.3.b Increase in the indicator "lying deadwood" 12.3.c Increase in the indicator "share of forests with uneven-aged structure" 12.3.d Increase in the indicator "forest connectivity" 12.3.g Increase in the indicator "tree species diversity" 4.1 Improvement of habitats' condition 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Adapt/change forest management and exploitation practices Adapt/manage reforestation and forest regeneration Education and awareness raising Measures to prevent or control the input of pollution from forestry Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**28. Metsäpolitiikan linjaaminen**
f14_1_1_b__measure_id	FITP28
f14_1_2__main_ecosystem_type	d) forests and woodland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type	
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned

f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Artiklan 12 mukaisten metsäindikaattoreiden tavoitetasojen määrittäminen ja seuranta on tarkoitus kytkeä osaksi Kansallista metsästrategiaa siinä vaiheessa, kun tavoitetasojen asettaminen on ajankohtaista. Lisäksi alueellisissa metsäohjelmissa asetetaan vastaavasti tavoitteet metsäindikaattoreiden tilan parantamiselle. Sisällytetään metsäindikaattoreiden ja metsässä esiintyvien luontotyyppien tilan parantaminen Metsähallituksen omistajapoliittisiin linjauksiin ja tulosohjaukseen.
f14_3_2_a__articles_target	Article 12 Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	12.1 Enhancement of biodiversity in forest ecosystems 12.2 Increase in the common forest bird index 12.3.a Increase in the indicator "standing deadwood" 12.3.b Increase in the indicator "lying deadwood" 12.3.c Increase in the indicator "share of forests with uneven-aged structure" 12.3.d Increase in the indicator "forest connectivity" 12.3.f Increase in the indicator "share of forests dominated by native tree species" 12.3.g Increase in the indicator "tree species diversity" 4.1 Improvement of habitats' condition
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Adopting new policy and legislation
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**29. Metsän- ja luonnonhoidon suositusten päivittäminen (myös artikla 4)**
f14_1_1_b__measure_id	FITP29
f14_1_2__main_ecosystem_type	d) forests and woodland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems

f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Metsän- ja luonnonhoidon suosituksia päivitetään tukemaan direktiiviluontotyyppien turvaamiseksi ja metsäindikaattoreiden tilan parantamiseksi toteutettavia ennallistamistoimia. Toimenpide edellyttää talousmetsissä esiintyvien luontotyyppien tilaa parantavien metsänkäsittelymenetelmien kehittämistä sekä luontotyyppejä ympäröivien talousmetsien metsän- ja luonnonhoidon käytäntöjen ja toimenpiteiden kohdentamisen kehittämistä. Kehittämistyön tulokset viedään metsänhoidon suosituksiin omana prosessinaan ja toimintatavat jalkautetaan metsäammattilaisille ja metsänomistajille koulutuksen, neuvonnan ja viestinnän keinoin.
f14_3_2_a__articles_target	Article 12 Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	12.1 Enhancement of biodiversity in forest ecosystems 12.2 Increase in the common forest bird index 12.3.a Increase in the indicator "standing deadwood" 12.3.b Increase in the indicator "lying deadwood" 12.3.c Increase in the indicator "share of forests with uneven-aged structure" 12.3.g Increase in the indicator "tree species diversity" 4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats
f14_3_3__pressures	

f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Education and awareness raising Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**30. Metsänomistajien ja metsäammattilaisten osaamisen kehittäminen (myös artikla 4)**
f14_1_1_b__measure_id	FITP30
f14_1_2__main_ecosystem_type	d) forests and woodland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Metsänomistajien ja metsäammattilaisten osaamista vahvistetaan koskien direktiiviluontotyyppien tunnistamista ja niiden tilan parantamista, mukaan lukien vesiensuojelu, sekä metsäindikaattoreita. Metsänomistajien ja metsäammattilaisten osaamisen kehittämiseksi tarvitaan nykyistä laajemmin metsänomistajien neuvontaa ja koulutusta sekä tulevien ja alalla jo työssä olevien metsäammattilaisten koulutusta. Käsittelyvaihtoehtojen tunnistamiseen sekä ennallistamisen suunnitteluun ja toteutukseen liittyvää osaamista vahvistetaan hyvässä tilassa olevien luontotyyppialueiden turvaamisen ja heikentyneiden luontotyyppialueiden ennallistamistoimien kohdentamisen sekä kohteen edellytykset huomioon ottavan metsäindikaattoreiden tilan parantamisen näkökulmista. Ennallistaminen integroidaan osaksi metsäalan tutkintokoulutuksia. Lisäksi metsänomistajien neuvontajärjestelmää on tarpeen kehittää talousmetsien luonnonhoidon sekä elinympäristöjen hoitotöiden lisäämisessä tarpeellisen henkilökohtaisen neuvonnan toteuttamiseksi. Olennaista on myös metsän- ja luonnonhoidon suositusten ja muiden ohjeistusten jalkauttaminen esimerkiksi laajennetun Monimetsä-hankkeen kautta.
f14_3_2_a__articles_target	Article 10 Article 12 Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	10.1 Improvement of pollinator diversity and abundance 12.1 Enhancement of biodiversity in forest ecosystems 12.2 Increase in the common forest bird index 12.3.a Increase in the indicator "standing deadwood" 12.3.b Increase in the indicator "lying deadwood" 12.3.c Increase in the indicator "share of forests with uneven-aged structure" 12.3.d Increase in the indicator "forest connectivity" 12.3.g Increase in the indicator "tree species diversity" 4.1 Improvement of habitats' condition 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Education and awareness raising Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000

f14_1_1_a__measure_full_name	**31. Metsiä koskevan luontotiedon ja tietojärjestelmien kehittäminen (myös artikla 4)**
f14_1_1_b__measure_id	FITP31
f14_1_2__main_ecosystem_type	d) forests and woodland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Kehitetään luontotiedon ja luonnonhoidon laadun seurantaa ja parannetaan tiedon saatavuutta kehittämällä tietopalveluita, kuten Metsään.fi-palvelua. Luontotiedon tarjoaminen esimerkiksi Metsään.fi-palvelun kautta luo edellytyksiä metsänomistajien, toimijoiden ja viranomaisten päätöksenteolle ja metsissä tehtävien toimenpiteiden jatkuvien ja pitkäkestoisten vaikutusten seurannalle. Palveluiden kautta tarjotaan tietoa myös direktiiviluontotyyppien ja lajien esiintymisestä, monimuotoisuutta tukevista metsänkäsittelymenetelmistä ja kannusteista, mikä edellyttää tietoa luontotyyppien sijainnista ja tilasta. Luontotiedon kehittämistä tarvitaan lisäksi esimerkiksi kuollutta pystypuuta, eri-ikäisrakenteisuutta ja puuston monilajisuutta koskevan tiedon tuotantoon. Lisäksi tiedon jakamiseksi tarvitaan Suomen metsäkeskuksen tietojärjestelmien kehittämistä. Miljö-och naturdata och skogsuppgifternas kvalitet utvecklas och tillgången till information förbättras genom att utveckla informationstjänsterna, t.ex. den åländska tjänsten Skogsportalen, som är de åländska skogsägarnas tjänst. Skogsportalen ger förslag på skogsåtgärder, samt vilka skyddade miljöobjekt som finns på en skogsbrukares privatägda mark. Genom att tillhandahålla naturinformation, skapas förutsättningar för skogsägares, verksamhetsutövares och myndigheters beslutsfattande.
f14_3_2_a__articles_target	Article 12 Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	12.1 Enhancement of biodiversity in forest ecosystems 12.2 Increase in the common forest bird index 12.3.a Increase in the indicator "standing deadwood" 12.3.b Increase in the indicator "lying deadwood" 12.3.c Increase in the indicator "share of forests with uneven-aged structure" 12.3.g Increase in the indicator "tree species diversity" 4.1 Improvement of habitats' condition 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Education and awareness raising Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000

f14_1_1_a__measure_full_name	**32. Metsäindikaattoreita ja direktiiviluontotyyppejä koskevat T&K-hankkeet ja selvitykset (myös artikla 4)**
f14_1_1_b__measure_id	FITP32
f14_1_2__main_ecosystem_type	d) forests and woodland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Ennallistamissuunnitelman toimeenpanoon liittyvät T&K-tarpeet koskevat metsäindikaattoreiden (artikla 12) ja direktiiviluontotyyppien (artikla 4) osalta metsän- ja luonnonhoidon käytäntöjen ja ohjeistusten kehittämistä, metsänkäsittelymenetelmien monipuolistamista, aluetason metsien käytön kehittämistä, hiljaista suojelua, metsänomistajien ja metsäammattilaisten osaamisen vahvistamista, luontotiedon ja luonnonhoidon laadun seurannan kehittämistä, luonnonhaittamaksua, talousmetsien luonnonhoidon verokannustetta sekä harvinaisempia puulajeja.
f14_3_2_a__articles_target	Article 12 Article 4

f14_3_2_b__articles_subtargets	12.1 Enhancement of biodiversity in forest ecosystems 12.2 Increase in the common forest bird index 12.3.a Increase in the indicator "standing deadwood" 12.3.b Increase in the indicator "lying deadwood" 12.3.c Increase in the indicator "share of forests with uneven-aged structure" 12.3.d Increase in the indicator "forest connectivity" 12.3.f Increase in the indicator "share of forests dominated by native tree species" 12.3.g Increase in the indicator "tree species diversity" 4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**33. Tiekartta harvinaisempien puulajien viljelyn edistämiseksi**
f14_1_1_b__measure_id	FITP33
f14_1_2__main_ecosystem_type	d) forests and woodland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type	
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)

f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Harvinaisempien puulajien viljelyn edistämiseksi toteutetaan selvitys, jonka perusteella laaditaan tiekartta. Tavoitteena on kehittää harvinaisempien puulajien siemen- ja taimituotantoa ja turvata harvinaisempien puulajien metsänviljelyaineiston riittävyys mm. perustamalla riittävästi siemenviljelyksiä. Harvinaisempien puulajien viljelyn kautta parannetaan osaltaan puuston monilajisuus -indikaattorin tilaa.
f14_3_2_a__articles_target	Article 12
f14_3_2_b__articles_subtargets	12.3.g Increase in the indicator "tree species diversity"
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**34. Vesilain muutostarpeet (artiklat 4 ja 5, vaikutus suo- ja vesiluontotyypit, vesien tila)**
f14_1_1_b__measure_id	FITP34
f14_1_2__main_ecosystem_type	c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) d) forests and woodland ecosystems i) marine ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Turvemaiden ojittamisen vuoksi vesistöihin päätyvä kuormitus on yksi keskeisimmistä tekijöistä, joka heikentää vesien kemiallista ja ekologista tilaa. Suomen ilmasto-, ennallistamistavoitteet ja vesien- ja merenhoidon tavoitteet huomioiden on tarkoituksenmukaista tarkastella vesilain ojitusta koskevia säännöksiä, erityisesti uudisojitusten kieltämistä luontodirektiivin mukaisilla suoluontotyyppien esiintymillä ja laajemmin turvemailla. Lisäksi on tarpeen selvittää direktiiviluontotyyppien ja/tai laajemmin turvemaiden kunnostusojitusten sekä vesitalouteen merkittävästi vaikuttavien maanmuokkausten säätämistä luvanvaraisiksi tai ilmoitusmenettelyn kehittämistä. Selvitetään myös ennallistamisesta aiheutuvan vettymishaitan korvausmahdollisuuksia.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4 Article 5
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.1 Improvement of habitats' condition 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 5.1 Improvement of habitats' condition 5.9-5.10 Aiming at preventing significant deterioration
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Adopting new policy and legislation Compliance and enforcement
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**35. Selvitykset metsälain ja -asetuksen sekä metsätuholain muutostarpeista (artikla 4, 12)**
f14_1_1_b__measure_id	FITP35
f14_1_2__main_ecosystem_type	d) forests and woodland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	

f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Selvitetään sekä informaatio-, normi- että taloudellisia ohjauskeinoja varmistaa metsäindikaattoreiden tilan parantamiseksi tehtyjen toimien jatkuvat, pitkäaikaiset ja kestävät vaikutukset. Selvityksessä tarkastellaan mm. säästöpuita, kuollutta puuta, suojavyöhykkeitä sekä uudistushakkuun läpimitta- ja ikärajoja, mukaan lukien vähimmäisvaatimusten sisällyttäminen metsälakiin. Kasvatuskelpoisen puuston määrän korottamista kasvatushakkuissa valmistellaan osana metsälakia koskevaa hallituksen esitystä, joka on lähtenyt 11.6.2026 lausuntokierrokselle. Metsälainsäädäntöä koskevissa tarkasteluissa otetaan huomioon omaisuudensuoja ja metsäelinkeinon toimintaedellytykset. Metsälain osalta on tarpeen edelleen tarkastella lain mahdollisia täydennystarpeita heikentämättömyysvelvoitteen näkökulmasta. Johtopäätösten tekeminen edellyttää vielä tietopohjan kokoamista. Osana tietopohjan kokoamista arvioidaan pienialaisten luontotyyppien luontotyyppisuojelun kehittämistarpeet metsälain osalta (ML 10 §). Selvitetään direktiiviluontotyyppien heikentämättömyyden varmistamiseksi tietynlaisten metsänkäsittelytapojen sisällyttämistä osaksi metsälakia (esim. talousmetsälehdoissa jätettävien säästöpuiden ja lehtipuuosuuden määrä tai ojitusten rajaaminen ja jatkuvapeitteisyyden vaatimus turvemaille ja uudistushakkuiden kieltäminen puustoisilla soilla). Selvitetään metsätuholain päivittämistä niin, että lain soveltamisalaan kuuluviin metsiin olisi sallittua jättää nykyistä suurempi määrä vahingoittunutta puuta kuolleen puuston lisäämiseksi Lisäksi selvitetään luontaisten häiriöalojen, kuten myrskytuhoalojen, maastopaloalojen, kaarnakuoriaistuhoalojen ja majavatuhoalojen tai muiden vastaavien tulvatuhoalojen säästämistä tilanteissa, joissa häiriöaloihin kohdentuu metsätuholain mukainen puiden poistamisvelvoite. Lisäksi selvitetään vauriopuiden korjaamisvelvoitetta ja ulkopuolisille alueille aiheutuvien haittojen korvausperiaatteita metsälain alaisilla kohteilla (esim. OECM-alueet, ML10§-kohteet ja MH luontokohteet).
f14_3_2_a__articles_target	Article 12 Article 4

f14_3_2_b__articles_subtargets	12.1 Enhancement of biodiversity in forest ecosystems 12.2 Increase in the common forest bird index 12.3.a Increase in the indicator "standing deadwood" 12.3.b Increase in the indicator "lying deadwood" 12.3.c Increase in the indicator "share of forests with uneven-aged structure" 12.3.d Increase in the indicator "forest connectivity" 12.3.f Increase in the indicator "share of forests dominated by native tree species" 12.3.g Increase in the indicator "tree species diversity" 4.1 Improvement of habitats' condition 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Adopting new policy and legislation Compliance and enforcement
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**36. Selvitys metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmän (METKA) muutostarpeista tulevilla rahoituskausilla (artikla 4, 12)**
f14_1_1_b__measure_id	FITP36
f14_1_2__main_ecosystem_type	d) forests and woodland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)

f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Metkaa kehitetään tulevilla rahoituskausilla siten, että tuetaan metsäluonnon monimuotoisuutta edistäviä metsän- ja luonnonhoitotoimia. Kehityskohteina selvitetään esimerkiksi lahopuukannustin, suunnittelukorvaukset, kuten kasaamisbonus, sekä linnustollisesti ja riistan kannalta arvokkaiden alueiden tuki. Metsäluontotyyppien osalta metsätalouden kannustejärjestelmän (Metka) kehittämiseksi tulevilla rahoituskausilla selvitetään mm. direktiiviluontotyyppien hoidon (esim. lehdot, harjumetsät) kannustavuuden lisäämistä. Lisäksi selvitetään, miten metsätalouden ympäristötuella toimeenpannaan kansallista ennallistamissuunnitelmaa.
f14_3_2_a__articles_target	Article 12 Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	12.1 Enhancement of biodiversity in forest ecosystems 12.2 Increase in the common forest bird index 12.3.a Increase in the indicator "standing deadwood" 12.3.b Increase in the indicator "lying deadwood" 12.3.c Increase in the indicator "share of forests with uneven-aged structure" 12.3.g Increase in the indicator "tree species diversity" 4.1 Improvement of habitats' condition
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Economic and other incentives Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**37. Tuki metsäpinta-alan laajentamiseen ja siihen liittyvät selvitykset (artikla 12)**
f14_1_1_b__measure_id	FITP37
f14_1_2__main_ecosystem_type	d) forests and woodland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) b) grassland ecosystems g) cropland ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1

f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timefr	a) the measure only covers the period up to 30 June 2032 (Art.15(2))
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Kasvatetaan puustoista pinta-alaa metsittämällä viljelystä poisjääneitä peltoja ja turvetuotannosta poistuneita alueita (joutoalueita) sekä ohutturpeisia peltoja ottaen huomioon monimuotoisuus- ja maisemanäkökohdat. Jatkossa selvitetään mahdollisuutta korotettuun tukeen, mikäli metsityskohde edistää kytkeytyneisyyttä, sekä mahdollisuutta suojavyöhykkeiden metsittämiseen. Toimenpiteen etenemisestä on jo päätetty kehysriihen yhteydessä keväällä 2026.
f14_3_2_a__articles_target	Article 12
f14_3_2_b__articles_subtargets	12.3.d Increase in the indicator "forest connectivity" 12.3.g Increase in the indicator "tree species diversity"
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Economic and other incentives
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**38. Luonnonsuojelulain uudelleenarviointi luontodirektiivin luontotyyppisuojelun osalta**
f14_1_1_b__measure_id	FITP38
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems e) heath, shrub and scrub ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	

f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timefr ame	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_time frame_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Pääosa luontodirektiivin luontotyypeistä ei kuulu luonnonsuojelulain 64 ja 65 § piiriin. On tarpeen toteuttaa luonnonsuojelulain uudelleenarviointi luontodirektiivin luontotyyppisuojelun osalta. Tämä edellyttää kokonaisvaltaista lainsäädännön arviointia ennallistamisasetuksen toimeenpanon ja heikentymättömyysvelvoitteen soveltamisen kannalta (LSL suojelu vs. muut lait, esim. metsälaki ja alueidenkäyttölaki). Esimerkiksi huurresammallähteiden ja Etelä-Suomen lettojen soveltuvuus luonnonsuojelulain luontotyypeiksi selvitetään. Luonnonsuojelulain korvaus-, tuki- ja avustuskeinoja tulee selvittää ja kehittää kokonaisvaltaisesti ja yhdessä muiden tukikeinojen kanssa. Luonnonsuojelulakiin liittyviin käynnissä oleviin selvityksiin kuuluu myös selvitys ekologisen kompensaation velvoittavuuden lisäämiseksi luonnonsuojelulakiin.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.1 Improvement of habitats' condition 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_unif orm_description	Adopting new policy and legislation Compliance and enforcement
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**39. Muut lainsäädännön kehittämistarpeet**
f14_1_1_b__measure_id	FITP39
f14_1_2__main_ecosystem_type	c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_typ e_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type s	a) wetland ecosystems (coastal and inland) d) forests and woodland ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_typ e_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI

f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timefr ame	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_time frame_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Lainsäädännön kehittämiskohtia on tunnistettu jokien, järvien ja ranta- ja tulva-alueiden luontotyyppiryhmässä ja jokiesteiden osalta (artiklat 4 ja 9) mm. seuraavasti: Vesistöjen ja vesialueiden tehostettua ja suunnitelmallista hoitoa nykyistä suuremmissa alueellisissa ja hallinnollisissa yksiköissä edesauttaa pirstaleisten vesialueen omistusyksiköiden yhdistäminen. Asiasta tehtyjen selvitysten mukaan päivitettävää olisi esim. kalastuslaissa ja yhteisaluelaissa. Lisäksi selvitysten mukaan tulisi tarkastella Valtioneuvoston asetusta vesistön ja vesiympäristön käyttöä ja tilaa parantavien hankkeiden avustamisesta (714/2015) liittyen osakaskuntien järjestäytymisen ja yhdistämisen rahoitukseen.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4 Article 9
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.1 Improvement of habitats' condition 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 9.3 Improvement of the natural functions of floodplains 9.4 Maintenance of the natural connectivity of rivers and natural functions of floodplains
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_unif orm_description	Adopting new policy and legislation Compliance and enforcement
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**40. Rahkasammaleen korjuuta koskevan sääntelymekanismin kehittäminen**
f14_1_1_b__measure_id	FITP40
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_typ e_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type	
f14_1_3_j__other_ecosystem_typ e_additional_info	

f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timefr ame	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_time frame_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Rahkasammaleen korjuu kasvualustaksi ja kuivikkeeksi on toistaiseksi pienimuotoista, mutta kiinnostusta laajentamiseen on. Korjuu ei edellytä ilmoitusta viranomaiselle, vaan vastuu on toiminnanharjoittajalla. Sammalenkorjuusta aiheutuvien luontohaittojen rajoittamiseksi on tarpeen kehittää sopiva sääntelymekanismi.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_unif orm_description	Adopting new policy and legislation Compliance and enforcement
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**41. Tienvarsien niittokäytäntöjen kehittäminen**
f14_1_1_b__measure_id	FITP41
f14_1_2__main_ecosystem_type	j) other ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_typ e_additional_info	Tienvarsiympäristöt
f14_1_3__other_ecosystem_type s	b) grassland ecosystems d) forests and woodland ecosystems g) cropland ecosystems h) urban ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_typ e_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	

f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Parannetaan tietopohjaa ja luodaan toimintatavat pölyttäjäkantojen ja luonnon monimuotoisuuden näkökulmasta parempia niittokäytäntöjä, ottaen huomioon liikenneturvallisuus sekä noudattaen vieraslajilainsäädännön velvoitteet tai vaihtoehtoisesti laaditaan lainsäädäntöä muuttava ehdotus, joka rajaa tienvarsien niittoa pölyttäjälajiston kannalta ongelmallisena aikana (artikla 10).
f14_3_2_a__articles_target	Article 10 Article 11 Article 12 Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	10.1 Improvement of pollinator diversity and abundance 11.1 Enhancement of biodiversity in agricultural ecosystems 11.2.a Aiming at increase of the indicator "grassland butterfly index" 12.1 Enhancement of biodiversity in forest ecosystems 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Adopting new policy and legislation Compliance and enforcement Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**42. Seuranta ja tietopuutteiden täydentäminen suojelualueilla**
f14_1_1_b__measure_id	FITP42
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	

f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems e) heath, shrub and scrub ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Suojelualueita koskevien tietopuutteiden täyttämiseksi asetetaan Metsähallituksen luontopalveluille tulosohjauksella tavoitteet suojelualueilla sijaitsevien direktiiviluontotyyppien tietojen päivittämisestä vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteet asetetaan erikseen laaja-alaisille ja pienialaisille maaluontotyypeille. Asetettavat tavoitteet toteutetaan Metsähallituksen suojelualueiden inventointi- ja päivityssuunnitelman mukaisesti, kuitenkin kohdentaen toimia ennallistamisasetuksen kannalta keskeisiin luontotyyppeihin. Tällä varmistetaan nykyistä kattavampi ja luotettavampi tietopohja Natura 2000 -alueilla toteutettavien ennallistamistoimenpiteiden kohdentamiseen ja seurantaan. Lajien osalta toimenpide on yhteinen suojelualueilla ja niiden ulkopuolella ja on kirjattuna alla olevaan toimenpiteeseen. För att täppa till informationsluckorna om skyddade områden fastställer landskapsregeringen mål för uppdatering av informationen om direktivets livsmiljöer i skyddade områden senast 2030. Målen fastställs separat för storskaliga och småskaliga terrestra livsmiljöer. Målen genomförs i enlighet med landskapsregeringens inventerings- och uppdateringsplan för skyddade områden, samtidigt som man inriktar sig på de livsmiljöer som är nödvändiga för restaureringsförordningen. Detta kommer att säkerställa en mer omfattande och tillförlitlig kunskapsbas för övervakning av riktade restaureringsåtgärder i Natura 2000-områden. För arter är åtgärden gemensam både inom och utanför skyddade områden och noteras i åtgärden som beskrivs nedan.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.9 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Other enabling and supporting measures Research, improvement of knowledge base reducing uncertainty
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned within Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**43. Seuranta ja tietopuutteiden täydentäminen suojelualueiden ulkopuolella**
f14_1_1_b__measure_id	FITP43
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	

f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems e) heath, shrub and scrub ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems i) marine ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Suomen ympäristökeskus toteuttaa vuosina 2027–2030 valtakunnallisen luontotyyppien maastoinventoinnin, joka osaltaan täydentää luontotyyppejä koskevia tietopuutteita suojelualueiden ulkopuolella ja parantaa luontotyyppitiedon kattavuutta. Suomen ympäristökeskuksen maastoinventoinnin seurannan jatkuvuus vuodesta 2030 eteenpäin varmistetaan, jotta ennallistamisasetuksen seurantavelvoitteet voidaan täyttää. Luontotyyppien inventointia ja seurantaa täydentää tiettyjen metsäisten luontotyyppien osalta valtakunnan metsien inventointi (VMI). VMI:tä kehitetään siten, että siinä hyödynnettäviä luontotyyppimuuttujia, määritelmiä ja luokituksia tarkennetaan. Lisäksi selvitetään seurantaindikaattorien harmonisoinnin tarve sekä uusien menetelmien käyttöönoton mahdollisuudet. Varmistetaan, että VMI:ssä seurataan jatkossakin ennallistamisasetuksen 12 artiklan mukaisia metsäindikaattoreita ennallistamisasetuksen tarpeita vastaavalla tavalla ja tehdään tarpeelliset kehittämistoimet, sekä turvataan Luonnontieteellisen keskusmuseon (Luomus) metsälintuindeksin seurantaan liittyvä rahoitus. Asetuksen 12 artiklan metsäindikaattoreiden seurantaan ja tavoitetasojen asettamiseen liittyvät tietopuutteet tulee paikata. Metsähallitus tuottaa ja kokoaa kansallisen suunnitelman edellyttämää tietopohjaa valtion hallinnassa olevilta talouskäytössä olevilta alueilta, jotta luonnonhoitotoimenpiteiden suunnittelu ja käynnistäminen on mahdollista ilman viivytyksiä. Kohdennetuilla lajistokartoituksilla parannetaan luontodirektiivin lajien havaintopaikkatiedon kattavuutta, ajantasaisuutta ja tarkkuutta sekä ennallistamissuunnitelman toimeenpanon että yhteiskunnan muiden tietotarpeiden täyttämiseksi. Lisäksi parannetaan eri toimijoiden hallinnoiman havaintopaikkatiedon avointa saatavuutta, jakamista ja hyödyntämistä Suomen Lajitietokeskuksen kautta. Lintuja koskevan tiedon osalta parannetaan eri toimijoiden hallinnoimien aineistojen saatavuutta sekä täydennetään tietopuutteita kartoituksin. Toteutetaan selvitys, jossa tarkastellaan nykyisiä luontodirektiivin ja lintudirektiivin lajien seurantoja sekä määritellään, mitä toimia asetuksen mukainen lajien ja niiden elinympäristöjen inventointi ja seuranta edellyttävät. Varmistetaan Velmu-ohjelman riittävä kokonaisrahoitus, jotta voidaan turvata ennallistamisasetuksen kannalta keskeisten meriluontotyyppejä koskevien inventointitietojen saatavuus ja ajantasaisuus. Meriluontotyyppien tilan seurantaa koskevien puutteiden paikkaamiseksi käynnistetään valmisteluhanke, jossa suunnitellaan ennallistamissuunnitelman toimeenpanoa tukeva meriluontotyyppien seuranta. Pilotoidaan meriluontotyyppien seurantaa ja uusia seurantamenetelmiä sekä arvioidaan niiden laajemman käyttöönoton mahdollisuudet. Toteutetaan ennallistamissuunnitelman toimeenpanon yhteydessä kohdennettuja inventoinnin ja seurannan sekä niihin liittyvän menetelmäkehityksen hankkeita sellaisille luontotyypeille, joihin liittyy erityisiä tietopuutteita tai tietotarpeita. Nämä luontotyypit ja niiden edellyttämät mahdolliset inventoinnin, seurannan ja menetelmäkehityksen hankkeet määritellään osana ennallistamissuunnitelman
f14_3_2_a__articles_target	Article 4 Article 5
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.9 Filling of knowledge gaps 5.7 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	

f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Other enabling and supporting measures Research, improvement of knowledge base reducing uncertainty
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**44. Ennallistamistoimenpiteiden kansallinen seurantaverkosto**
f14_1_1_b__measure_id	FITP44
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems e) heath, shrub and scrub ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems i) marine ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Varmistetaan, että Suomi pystyy seuraamaan valtakunnallisesti ennallistettavan pinta-alan ja tilan kehitystä sekä arvioimaan ennallistamistoimenpiteiden toimivuutta. Tämän toteuttamiseksi jatketaan olemassa olevia seurantaverkostoja ja aloitetaan hanke ennallistamistoimenpiteiden kansallisen seurantaverkoston suunnittelemiseksi ja perustamiseksi. Hankkeessa selvitetään ja valmistellaan ennallistamistoimenpiteiden toteumaseurannan toteutusta sekä ennallistamistoimenpiteiden ekologisen vaikuttavuuden seurantaa rajatuilla ennallistamiskohteilla. Hankkeen tuloksiin perustuen perustetaan ennallistamistoimenpiteiden kansallinen seurantaverkosto asetuksen edellyttämille maa-, sisävesi- ja meriluontotyypeille sekä lajien elinympäristöille vuoden 2028 loppuun mennessä.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4 Article 5
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.9 Filling of knowledge gaps 5.7 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Other enabling and supporting measures Research, improvement of knowledge base reducing uncertainty
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**45. Inventointia ja seurantaa läpileikkaavasti tukevat toimet**
f14_1_1_b__measure_id	FITP45
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems e) heath, shrub and scrub ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems i) marine ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	

f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Kaukokartoitusmenetelmien kehittämiseksi ja käyttöönoton edistämiseksi selvitetään käyttöönoton edellytykset ja pullonkaulat sekä kehitetään menetelmiä potentiaalisimmille luontotyypeille. Tietopuutteiden paikkaaminen ja luontotyyppien seuranta edellyttävät luontotyyppien kaukokartoitusmenetelmien kehittämistä. Kaukokartoitusmenetelmien kehittämiseksi ja käyttöönoton edistämiseksi selvitetään käyttöönoton edellytykset ja pullonkaulat sekä kehitetään menetelmiä potentiaalisimmille luontotyypeille. Menetelmien käyttöönottoa luontotyyppien seurannassa vahvistetaan, ja varmistetaan kaukokartoituksen ja muiden uusien menetelmien ohjaus ja koordinaatio. Tietohallinnan kehittämiseksi tunnistetaan ennallistamissuunnitelman kannalta keskeiset kehitystarpeet ja kehitetään tietohallintaa tarpeen mukaan ottaen huomioon olemassa olevat ratkaisut.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4 Article 5
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.9 Filling of knowledge gaps 5.7 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Other enabling and supporting measures Research, improvement of knowledge base reducing uncertainty
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**46. VESTY-järjestelmän kehittäminen 9 artiklan toimeenpanoa ja raportointia varten.**
f14_1_1_b__measure_id	FITP46
f14_1_2__main_ecosystem_type	c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type	
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1

f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Vesistötyöt-tietokanta VESTY kehitetään työkaluksi, jolla voidaan tuottaa artiklan 9 toimeenpanon raportointi vuonna 2032 ja yleisesti seurata virtavesien esteellisyyttä. Kehittämistyön osana laaditaan selvitys, mitä sellaisia virtavesien ja niiden eliöyhteisöjen ominaisuustietoja Suomelta puuttuu, joita tarvitaan komission Free Flowing River -ohjeistuksen täysimääräiseen soveltamiseen Suomen jokiin. VESTY-järjestelmän kehittämisen rinnalla arvioidaan PISARA-järjestelmän kehittämistarpeita ennallistamisasetuksen seuranta- ja raportointitarpeiden näkökulmasta sekä tietojärjestelmien yhteentoimivuuden varmistamiseksi.
f14_3_2_a__articles_target	Article 9
f14_3_2_b__articles_subtargets	9.1 Restoring at least 25 000 km of rivers into free-flowing rivers in the Union by 2030 9.2 Removal of artificial barriers 9.3 Improvement of the natural functions of floodplains 9.4 Maintenance of the natural connectivity of rivers and natural functions of floodplains
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Other enabling and supporting measures Research, improvement of knowledge base reducing uncertainty
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**47. Maatalousympäristöjen ja pölyttäjien tilaa koskevien indikaattorien kehittämiseen ja seurantaan liittyvät toimet**
f14_1_1_b__measure_id	FITP47
f14_1_2__main_ecosystem_type	g) cropland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	

f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems d) forests and woodland ecosystems h) urban ecosystems j) other ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	uuselinympäristöt
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Toteutetaan peltosirkun suojelun ja kannankehityksen seurantaa ja varmistetaan sen jatkuvuus. Kehitetään pölyttäjäseurantaa ja varmistetaan sen jatkuvuus EU:n pölyttäjien monimuotoisuuden ja pölyttäjäkantojen seurantamenetelmää koskevan delegoidun asetuksen (EU) 2025/2188 mukaisesti. Säädöksen mukaista seurantaa toteutetaan, jotta voidaan arvioida ennallistamistoimien vaikuttavuutta. Seurannan kehittämisessä huomioidaan niittyperhosindeksin mahdolliset kehittämistarpeet ja varmistetaan, että kaikista indeksin lajeista kertyy seurantatietoa. Turvataan Luomuksen tuottaman valtakunnallisen lintulaskennan jatkuvuus, jotta maatalouslintujen seurantatiedot ovat käytettävissä ennallistamissuunnitelman ja CAP-politiikan seurantatarpeisiin.
f14_3_2_a__articles_target	Article 10 Article 11 Article 4

f14_3_2_b__articles_subtargets	10.1 Improvement of pollinator diversity and abundance 11.2.a Aiming at increase of the indicator "grassland butterfly index" 11.2.c Aiming at increasing the indicator "share of agricultural land with high-diversity landscape features" 11.3 Aiming at increasing the common farmland bird index 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Education and awareness raising Other enabling and supporting measures Other measures related to agricultural practices and agriculture related habitats
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**48. Kaupunkivihreän ja latvuspeiton seuranta**
f14_1_1_b__measure_id	FITP48
f14_1_2__main_ecosystem_type	h) urban ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type	
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Varmistetaan, että kaupunkivihreän ja latvuspeiton määrien kehitystä kohti myöhemmin määriteltäviä tyydyttäviä tasoja voidaan seurata luotettavasti ja että kaupunkiympäristön ennallistamistoimenpiteiden etenemistä ja vaikuttavuutta voidaan arvioida. Luodaan kaupunkivihreän ja latvuspeiton kasvutavoitteiden seurannan perusta, varmistetaan käytettävät aineistot ja menetelmät sekä valmistellaan ennallistamistoimenpiteiden seuranta. Koska ennallistamisasetuksen edellyttämien satelliittikuvapohjaisten seuranta-aineistojen (CLC+ Backbone, HRL Tree Cover Density, tarkkuudet 10x10 m) erotuskykyyn liittyy latvuspeiton osalta epävarmuuksia, analysoidaan myös mahdollisten lisäaineistojen käyttömahdollisuudet ja tulosten ajallinen vertailukelpoisuus ja laadunvarmistus. Kaupunkivihreän ja latvuspeiton seurannasta vastaa jäsenvaltio.
f14_3_2_a__articles_target	Article 8
f14_3_2_b__articles_subtargets	8.2 Increase in urban green space 8.3 Increase in urban tree canopy cover
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Education and awareness raising Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**49. Ekologinen kompensaatio ja luonnonarvomarkkinat**
f14_1_1_b__measure_id	FITP49
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems e) heath, shrub and scrub ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	

f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Vapaaehtoisen ekologisen kompensaation avulla ihmistoiminnasta luonnon monimuotoisuudelle aiheutunut haitta hyvitetään lisäämällä luonnon monimuotoisuutta vastaavasti toisaalla. Luonnonsuojelulakia päivitetään niin, että viranomaisvarmennettuja luonnonarvohehtaareita voitaisiin käyttää myös muuhun kuin välittömän luonnonhaitan kompensaatioon, eli niin kutsuttuihin luontotekoihin. Vapaaehtoisten luonnonarvomarkkinoiden vauhdittamiseksi laadittiin hallinnon ja sidosryhmien yhteistyöllä vuonna 2026 kansallinen tiekartta. Tiekartassa tunnistetaan eri toimijoiden roolit, lyhyen ja keskipitkän aikavälin tavoitetila sekä toimenpiteet kansallisille luonnonarvomarkkinoille. Luonnonarvomarkkinat kattavat suojelun lisäksi myös ennallistamista ja luonnonhoitoa. Selvitetään luonnonarvo- ja hiilikaupan mahdollisuuksia luontotyyppien tilan parantamisessa. Luonnonarvomarkkinoita voitaisiin soveltaa myös mm. pienvesien kunnostamiseen sekä vapaaehtoiseen peltojen vettämiseen. Luonnonhoidon osalta markkinamalleja voitaisiin kehittää esimerkiksi kuolleiden puiden säästämiselle ja lisäämiselle sekä eri-ikäisrakenteisen metsien osuuden lisäämiselle talousmetsissä. Ennallistamisen rahoituksen buustaus –selvityksen mukaan yksityisen sektorin vapaaehtoisen luontotyön rahoituksen suuruusluokka on noin 10–40 miljoonaa euroa vuodessa. Luonnonarvomarkkinat tarjoavat uudenlaisen keinon kanavoida yksityistä rahoitusta monimuotoisuuden edistämiseen. Tapio Oy:n selvityksen mukaan ilman velvoittavaa lainsäädäntöä luonnonarvomarkkinoiden koon arvioidaan jäävän mittaluokaltaan noin 1–7 miljoonaan euroon vuosittain, kun ekologiseen kompensaatioon velvoittavan lainsäädännön kautta markkinoiden koko voisi nousta jopa 200 miljoonaan euroon vuosittain.
f14_3_2_a__articles_target	Article 11 Article 12 Article 4

f14_3_2_b__articles_subtargets	11.4.b Aiming at rewetting organic soils in agricultural use constituting drained peatland 12.3.a Increase in the indicator "standing deadwood" 12.3.b Increase in the indicator "lying deadwood" 12.3.c Increase in the indicator "share of forests with uneven-aged structure" 4.1 Improvement of habitats' condition
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Adopting new policy and legislation Economic and other incentives Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**50. EU-rahoituksen kohdentaminen asetuksen toimeenpanoon**
f14_1_1_b__measure_id	FITP50
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems e) heath, shrub and scrub ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems g) cropland ecosystems h) urban ecosystems i) marine ecosystems j) other ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	uuselinympäristöt
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)

f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	EU-rahoitusta ennallistamisasetuksen toimeenpanoon pyritään lisäämään hyödyntämällä laajasti eri rahoitusmekanismien tarjoamat mahdollisuudet myös uudella vuodet 2028–2034 kattavalla rahoituskehyskaudella. Ennallistamisasetuksen toimeenpanon yhteishyödyt eri rahoitusmekanismien ja politiikkasektorien tavoitteiden kanssa tulee tunnistaa ja pyrkiä ohjaamaan rahoitusta erityisesti toimenpiteisiin ja hankkeisiin, jotka osaltaan edistävät ennallistamisasetuksen toimeenpanoa. Ennallistamisasetuksen toimeenpanoa on tärkeää edistää kaikissa EU-rahoituksen jakamiseen osallistuvissa organisaatioissa ja ennallistamisasetuksen toimeenpanon rahoitustarpeet tulee huomioida EU-rahoituksen kohdentumista linjaavissa asiakirjoissa. Kilpailullisen EU-rahoituksen kuten LIFE-hankkeiden hakemiseen panostetaan kasvattamalla laadukkaiden hakemusten laatimisen edellyttämää kapasiteettia ja turvaamalla hankkeiden kansallinen omarahoitus.
f14_3_2_a__articles_target	Article 10 Article 11 Article 12 Article 4 Article 5 Article 8 Article 9

f14_3_2_b__articles_subtargets	10.1 Improvement of pollinator diversity and abundance 11.1 Enhancement of biodiversity in agricultural ecosystems 11.2.a Aiming at increase of the indicator "grassland butterfly index" 11.2.c Aiming at increasing the indicator "share of agricultural land with high-diversity landscape features" 11.3 Aiming at increasing the common farmland bird index 11.4.a Aiming at restoring organic soils in agricultural use constituting drained peatland 11.4.b Aiming at rewetting organic soils in agricultural use constituting drained peatland 11.4.c Aiming at rewetting areas of peat extraction sites 11.4.d Aiming at rewetting organic soils constituting drained peatland under land use other than agricultural use and peat extraction 12.1 Enhancement of biodiversity in forest ecosystems 12.2 Increase in the common forest bird index 12.3.a Increase in the indicator "standing deadwood" 12.3.b Increase in the indicator "lying deadwood" 12.3.c Increase in the indicator "share of forests with uneven-aged structure" 12.3.d Increase in the indicator "forest connectivity" 12.3.f Increase in the indicator "share of forests dominated by native tree species" 12.3.g Increase in the indicator "tree species diversity" 4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.4 Re-establishment of habitats' area 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps 5.1 Improvement of habitats' condition 5.2 Re-establishment of habitats' area 5.5 Improvement of quality and quantity of species' habitats 5.7 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**51. Luonnon monimuotoisuudelle haitallisten tukien tunnistaminen ja uudelleen kohdentaminen**

f14_1_1_b__measure_id	FITP51
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems e) heath, shrub and scrub ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems g) cropland ecosystems h) urban ecosystems i) marine ecosystems j) other ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	uuselinympäristöt
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	MANNER-SUOMI
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timefr	a) the measure only covers the period up to 30 June 2032 (Art.15(2))
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Tunnistetaan merkittävimmät luonnon monimuotoisuudelle haitalliset tuet Suomessa vuoteen 2027 mennessä. Kokonaisvaikutusten perusteella arvioidaan tuki tai tukikokonaisuus kerrallaan, onko niitä tarvetta uudelleen kohdentaa tai poistaa kustannustehokkaasti vuoteen 2030 mennessä.
f14_3_2_a__articles_target	Art4;Art5;Art8;Art9;Art10;Art11;Art12;

f14_3_2_b__articles_subtargets	10.1 Improvement of pollinator diversity and abundance 11.1 Enhancement of biodiversity in agricultural ecosystems 11.2.a Aiming at increase of the indicator "grassland butterfly index" 11.2.c Aiming at increasing the indicator "share of agricultural land with high-diversity landscape features" 11.3 Aiming at increasing the common farmland bird index 11.4.a Aiming at restoring organic soils in agricultural use constituting drained peatland 11.4.b Aiming at rewetting organic soils in agricultural use constituting drained peatland 11.4.c Aiming at rewetting areas of peat extraction sites 11.4.d Aiming at rewetting organic soils constituting drained peatland under land use other than agricultural use and peat extraction 12.1 Enhancement of biodiversity in forest ecosystems 12.2 Increase in the common forest bird index 12.3.a Increase in the indicator "standing deadwood" 12.3.b Increase in the indicator "lying deadwood" 12.3.c Increase in the indicator "share of forests with uneven-aged structure" 12.3.d Increase in the indicator "forest connectivity" 12.3.f Increase in the indicator "share of forests dominated by native tree species" 12.3.g Increase in the indicator "tree species diversity" 4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.4 Re-establishment of habitats' area 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps 5.1 Improvement of habitats' condition 5.2 Re-establishment of habitats' area 5.5 Improvement of quality and quantity of species' habitats 5.7 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Economic and other incentives Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**52. Tuki- ja rahoituskeinojen kehittäminen**

f14_1_1_b__measure_id	FITP52
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems e) heath, shrub and scrub ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems g) cropland ecosystems h) urban ecosystems i) marine ecosystems j) other ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	uuselinympäristöt
f14_1_4__scale_planning	a) national
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Kehitetään rahoitus- ja tukimalleja arvokkaiden kohteiden hoidon ja suojelun kannustavuuden lisäämiseksi. Laaditaan kokonaissuunnitelma valtiontuki- ja -avustuskeinojen kehittämiseksi poikkihallinnollisesti sekä ilmiö- ja tulosperustelähtöisesti, jotta julkinen rahoitus ja tukien kohdentuminen olisi mahdollisimman vaikuttavaa ja tuenhakijan näkökulmasta selkeää. Samalla selvitetään toimintamalleja julkisen ja yksityisen rahoituksen tehokkaaksi yhdistämiseksi yhteishankkeissa. Luonnonhoitoon ja ennallistamiseen suunnattujen valtiontukikeinojen kokonaissuunnitelma mahdollistaa myös niiden edellyttämän viranomaistyön tehostamisen. Uusina keinoina kehitetään tulosperusteisia ratkaisuja, sekä selvitetään verokannusteita, esimerkiksi luonnonhoitotoimenpiteiden palkitsemista verovähennyksin. Ennallistamistoimien rahoittamiseksi selvitetään myös haitanaiheuttajien rahaston perustamista vesistöjen kalataloudellisten kunnostusten tehostamiseksi ja ekologisen kompensaation edistämiseksi kalatalouskunnostuksissa. Yhtenä mahdollisena ohjauskeinona metsäkadon vähentämiseksi ja sitä kautta elinympäristöjen säilymisen varmistamiseksi on tunnistettu maankäytön muutosten hinnoittelu. Maankäytön muutosten hinnoittelua koskevaa ymmärrystä on lisättävä mekanismin soveltuvuuden arvioimiseksi ennallistamissuunnitelman kontekstissa.
f14_3_2_a__articles_target	Article 10 Article 11 Article 12 Article 4 Article 5 Article 9
f14_3_2_b__articles_subtargets	10.1 Improvement of pollinator diversity and abundance 11.1 Enhancement of biodiversity in agricultural ecosystems 12.1 Enhancement of biodiversity in forest ecosystems 4.1 Improvement of habitats' condition 5.1 Improvement of habitats' condition 9.1 Restoring at least 25 000 km of rivers into free-flowing rivers in the Union by 2030 9.2 Removal of artificial barriers 9.3 Improvement of the natural functions of floodplains 9.4 Maintenance of the natural connectivity of rivers and natural functions of floodplains
f14_3_3__pressures	

f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Economic and other incentives Other enabling and supporting measures
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**53. Ett program för skydd och restaurering av livsmiljöer**
f14_1_1_b__measure_id	FITP53_AL
f14_1_2__main_ecosystem_type	b) grassland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems g) cropland ecosystems h) urban ecosystems i) marine ecosystems j) other ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	nylivsmiljöer
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	ÅLAND
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	

f14_3_1__measure_description	Programmet för frivilligt biotopskydd bör fortsätta att genomföras fram till 2050, och inriktas särskilt på att förbättra statusen för livsmiljöer och livsmiljöer för arter som omfattas av restaureringsförordningen. Programmet bör även utökas att inkludera sådana frivilliga restaurerings-, återskapande- och förvaltningsåtgärder som fastställs i den åländska delen av den nationella restaureringsplanen enligt beskrivningen nedan. I slutet av 2027 kommer ett beslut att fattas om fortsättningen av programmet med frivilliga åtgärderna, som kommer att specificera målen för programmet 2028–2040 för att tillgodose behoven för genomförandet av restaureringsplanen. Genomförandet och kompletteringen av programmet kräver mer än en fördubbling av programmets resursnivå 2026 fram till 2030 och en omprövning av resursbehovet i samband med den fortsatta beredningen av programmet. Senast 2030 behöver antalet restaureringar av kustnära livsmiljöer att öka (med särskilt fokus på sanddyner och sandstränder vid kusten). Program för bekämpning av mink och mårdhund som är invasiva främmande arter fortsätter och stöder andra åtgärder för att uppnå målen för arternas livsmiljöer.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.4 Re-establishment of habitats' area 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Designation and effective management of protected areas Early detection and rapid eradication of invasive alien species of Union concern Management, control or eradication of established invasive alien species of Union concern Other enabling and supporting measures Restoration of habitat of species from the nature directives
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**54. Åtgärder i skogsmiljö**
f14_1_1_b__measure_id	FITP54_AL
f14_1_2__main_ecosystem_type	d) forests and woodland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	

f14_1_3__other_ecosystem_types	a) wetland ecosystems (coastal and inland) b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	ÅLAND
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implementation	c_ongoing;a_planned c_ongoing;a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Åtgärderna kommer att inkludera uppföljning enligt uppmätta värden från Naturresursinstitutet riksskogstaxeringar och egna miljö- och skogsinventeringar. Planer finns även på att omvandla det frivilliga biotopskyddet till ett kombinerat skydd- och restaureringsprogram, där en del av skyddet är reserverat för skydd av livsmiljöer och en del för restaurering av livsmiljötyper. De livsmiljöer i skog som kunde vara högt prioriterade för restaurering är rikkärr och ag-rikkärr, för att också gynna livsmiljön för gulyxne samt halvskuggade livsmiljöer som lövängar, trädklädda betesmiljöer och livsmiljöer för den stora vattenödlan, och guckusko. En kartering vad gäller specifikt våtmarksmiljöerna planeras för att få en bättre överblick, såtillvida finansiella medel beviljas. För att uppnå målen i restaureringsplanen kommer behovet av frivilligt skydd att vara betydligt större i framtiden jämfört med den nuvarande nivån. Det finns ett behov av att fokusera mer på skyddet av skogarnas livsmiljöer, särskilt enligt habitatdirektivet. Jämfört med dagens läge skulle behovet av miljöstöd och naturvårdsprojekt vara betydligt större.
f14_3_2_a__articles_target	Article 12 Article 4

f14_3_2_b__articles_subtargets	12.1 Enhancement of biodiversity in forest ecosystems 4.1 Improvement of habitats' condition 4.10 Improvement of connectivity between habitat types 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.4 Re-establishment of habitats' area 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 4.9 Filling of knowledge gaps
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Other enabling and supporting measures Re-establishment of Annex I and other forest habitats Restoration of habitat of species from the nature directives
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**55. Analys av behovet av ändringar i skogsvårdslagstiftningen**
f14_1_1_b__measure_id	FITP55_AL
f14_1_2__main_ecosystem_type	d) forests and woodland ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type	
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	ÅLAND
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timeframe	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_timeframe_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Det finns behov av att se igenom en uppdatering av skogslagstiftningen, såsom bestämmelserna om skadad skog i 15 § landskapslagen (1998.83) för att tillåta att en större mängd skadat virke lämnas kvar för att upprätthålla mängden död ved i skogarna. En uppdatering av skogsvårdslagstiftningen kan även inkludera stöd till skogsbruket för att främja de livsmiljöer som omfattas av direktivet.

f14_3_2_a__articles_target	Article 12 Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	12.1 Enhancement of biodiversity in forest ecosystems 12.2 Increase in the common forest bird index 12.3.a Increase in the indicator "standing deadwood" 12.3.b Increase in the indicator "lying deadwood" 12.3.c Increase in the indicator "share of forests with uneven-aged structure" 12.3.d Increase in the indicator "forest connectivity" 12.3.f Increase in the indicator "share of forests dominated by native tree species" 12.3.g Increase in the indicator "tree species diversity" 4.1 Improvement of habitats' condition 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_uniform_description	Adapt/change forest management and exploitation practices Adopting new policy and legislation Compliance and enforcement Economic and other incentives
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**56. Omprövning av naturvårdslagen med avseende på skydd av livsmiljöer enligt habitatdirektivet**
f14_1_1_b__measure_id	FITP56_AL
f14_1_2__main_ecosystem_type	a) wetland ecosystems (coastal and inland)
f14_1_2_j__main_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_types	b) grassland ecosystems c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems d) forests and woodland ecosystems f) rocky, dune and sparsely vegetated ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_type_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1
f14_1_4_bcd__scale_planning_N	ÅLAND
f14_1_4_e__scale_planning_othe	

f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timefr ame	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_time frame_specific_period	
f14_3_1__measure_description	En del av livsmiljöer i habitatdirektivet omfattas inte av 15 § naturvårdslagen. Det är nödvändigt att genomföra en översyn av naturvårdslagen med avseende på livsmiljödirektivets livsmiljöskydd. Detta kräver en omfattande bedömning av lagstiftningen när det gäller genomförandet av restaureringsförordningen och tillämpningen av skyldigheten att inte försämra situationen (skydd av markanvändning jämfört med andra lagar, t.ex. skogslagen och markanvändningslagen). Exempelvis utreds om källkärr med kalktuffbildning och rikkärren på Åland är lämpliga som naturliga livsmiljöer enligt naturskyddslagen. Ersättnings- och stödåtgärder behöver tas upp i naturvårdslagen och utvecklas på ett heltäckande sätt och tillsammans med andra stödmetoder. I utredningar som rör naturvårdslagen behöver möjligheter undersökas för att öka den ekologiska kompensationens bindande karaktär i naturskyddslagen.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.1 Improvement of habitats' condition 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_unif orm_description	Adopting new policy and legislation Compliance and enforcement Economic and other incentives
f14_5_3_a__location_relative_to_	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000
f14_1_1_a__measure_full_name	**57. Andra behov av utveckling av lagstiftningen**
f14_1_1_b__measure_id	FITP57_AL
f14_1_2__main_ecosystem_type	i) marine ecosystems
f14_1_2_j__main_ecosystem_typ e_additional_info	
f14_1_3__other_ecosystem_type	c) rivers, lakes, alluvial and riparian ecosystems
f14_1_3_j__other_ecosystem_typ e_additional_info	
f14_1_4__scale_planning	b) sub-national NUTS1

f14_1_4_bcd__scale_planning_N	ÅLAND
f14_1_4_e__scale_planning_othe	
f14_1_4__scale_planning_additio	
f14_1_5__current_status_implem	a_planned
f14_2_1__implementation_timefr ame	b) the measure covers the period up to 2040 or 2050 (Art.15(1)) with intermediate deadlines corresponding to the targets and obligations set out in the corresponding Article(s)
f14_2_1_c__implementation_time frame_specific_period	
f14_3_1__measure_description	Enligt de studier som genomförts i frågan skulle det vara nödvändigt att uppdatera t.ex. landskapslagen (1956:39) om fiske i landskapet Åland och landskapslagen (1966:31) om rätt till allmänt vattenområde inom landskapet Åland.
f14_3_2_a__articles_target	Article 4 Article 5
f14_3_2_b__articles_subtargets	4.1 Improvement of habitats' condition 4.11-4.12 Aiming at preventing significant deterioration 4.7 Improvement of quality, quantity and connectivity of species' habitats 5.1 Improvement of habitats' condition 5.5 Improvement of quality and quantity of species' habitats 5.9-5.10 Aiming at preventing significant deterioration
f14_3_3__pressures	
f14_4_1_a__measure_types_unif orm_description	Adopting new policy and legislation Compliance and enforcement
f14_5_3_a__location_relative_to_ n2000	Measures are planned both inside and outside of Natura 2000